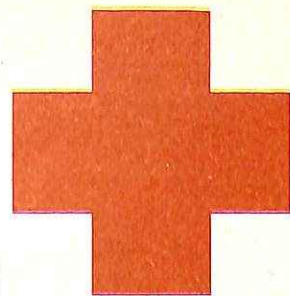

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ
ΕΡΥΘΡΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ
ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 1974

ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ

ΣΤΙΧΟΙ
ΣΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ.

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Δέν εἶν' ἐ- δῶ ἡ Πα- τρί- δα μας μὰ φθά- νει πέ- ρα ὡς πέ-
ρα, πού ζοῦν οἱ σκλά-δοι ἀ- δελ- φοὶ στὸ σκλα-δω- μέ- νο ἄ- γέ-
ρα. Δέν εἶν' ἐ- δῶ ἡ Πα- τρί- δα μας, εἶ- ναι μα- κριὰ καὶ γύ-
ρα ὡς τὴ με- γά- λην ἐκ- κλη- σιά — μέ τὴν κλει- σμέ- νη
δύ- - ρα. Δέν εἶν' ἐ- δῶ — ἡ Πα-
τρί- δα μας — μὰ φθά- νει πέ- - μὰ φθά- νει
πέ- ρα ὡς πέ- - ρα — πού τὸ σπα- δί —
μας κι ὁ Σταυ- ρὸς — δὲ λὰ μ- ψου- νε μιά μέ- - ρα. —

I
Δέν εἶναι ἐδῶ ἡ Πατρίδα μας
μὰ φθάνει πέρα ὡς πέρα,
πού ζοῦν οἱ σκλάβοι ἀδελφοὶ
στὸ σκλαδωμένο ἀγέρα.

II
Δέν εἶν' ἐδῶ ἡ Πατρίδα μας,
εἶναι μακριὰ καὶ γύρα,
ὡς τὴ μεγάλην Ἐκκλησιά,
μέ τὴν κλεισμένη θύρα.

III
Δέν εἶν' ἐδῶ ἡ Πατρίδα μας
μὰ φθάνει πέρα ὡς πέρα,
πού τὸ σπαθὶ μας κι ὁ Σταυρὸς
θὰ λάμπουνε μιά μέρα.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
Γραφεῖα Συντάξεως: Λυκαβηττοῦ 1
Τηλ. 613 571

Α' Περίοδος 1924-1941 — Β' Περίοδος Ἔτος 29ον
ΜΑΡΤΙΟΣ 1974 — ΑΡΙΘ. ΤΕΥΧΟΥΣ 6

Διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Περιδικίου
Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ, ΙΩΑΝ. ΚΙΤΣΑΡΑΣ,
Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΚΡΗΣ,
ΧΡΙΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος διὰ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς ὕλης:
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Σύμβουλος ἐπὶ τῆς ὕλης:
ΝΙΝΑ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Σύμβουλος ἐκδόσεως ΚΟΡΝ. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Σύμβουλος Καλλιτεχνικὸς Διευθυντὴς
ΙΩΑΝ. ΔΡΑΚΑΚΗΣ

Διευθύνσεις ΚΑΛ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Οικονομικὸς Σύμβουλος Γ. ΦΙΛΗΣ

Διαφημίσεις Γ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ

Διευθύνσεις συμφώνως Ν.Δ. 346/69 ἄρθρον 9:

Διευθύνσεις Περιδικίου:
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Δώρα 8* Ἰστροία 22

Ἱππεύθυνος Τυπογραφείου:
ΤΡΥΦΩΝ ΤΣΟΥΚΑΣ
Παυσανίου 10

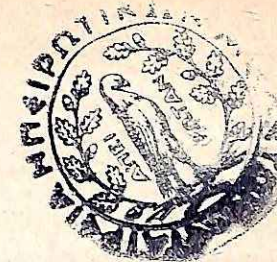
Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 3 (Διὰ τὰ Σχολεῖα 2,50)

Ἔτησίᾳ συνδρομὴ:
Ἐσωτ. Δρχ. 20 — Ἐξωτ. 15 σελ. ἢ 2 δολλ.

Ἐξόφλησις λογαριασμοῦ Περιδικίου:

Παρακαλοῦμεν θερμῶς: α) τοὺς καθυστεροῦντας
τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς
των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην, β) ὅπως τὰ ἐμ-
βάσματα ἀποστέλλονται ἀπὸσώπως Ε.Ε.Σ.Ν.,
Λυκαβηττοῦ 1, Ἀθῆναις.

Γράμματα στοὺς μικροὺς Ἑρυθροσταυρίτες

Ο ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΟΛΩΜΟΣ

Παιδάκια μου,

Κανένας λόγος δέν εἶναι ἄρκετος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ χωρέσῃ
μέσα του τὴν εὐγνωμοσύνην πού ἐμεῖς οἱ νεώτεροι Ἕλληνες
πρέπει νὰ ἔχουμε γιὰ τοὺς ἥρωες τοῦ 21. Κ' ἐπειδὴ κανένας
λόγος δέν εἶναι τόσο ἄξιος γιὰ νὰ τοὺς ὑμνήσῃ, θ' ἀκούσετε
αὐτὲς τὶς μέρες μεγαλόστομες φράσεις, ρητορικά σχήματα καὶ
χίλιες διαλέξεις ἐπάνω στὸ ἴδιο θέμα. Μὰ ἐσεῖς σὰν παιδιὰ
πού εἴσατε, φτάνει νὰ κοιτάξετε τὸν οὐρανὸ καὶ νὰ πῆτε:
«Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸν ἐλεύθερο γαλάζιο οὐρανὸ μας». Καὶ
νὰ εἴσατε σίγουροι ὅτι εἶναι ἄρκετό, ἄρκεϊ νὰ νοιώθετε βα-
θεῖα μέσα σας πόσο πολλὰ χωράει ἐτούτῃ ἡ μικρὴ λακωνικὴ
φράσι.

Δίπλα σ' αὐτοὺς τοὺς ὑπέροχους ἥρωες πού πολέμησαν
μέ τὸ ντουφέκι κι ἀντιτάλησαν μέ τὶς ρωμαλέες τους κραυγὲς
τὰ βουνὰ κ' οἱ ρεματιῆς καὶ πού πραγματικὰ κανένα ἐγκώμιο
δέν εἶναι ἄξιο νὰ τοὺς ἐγκωμιάσῃ, ὑπάρχει κ' ἓνας ἄλλος ἥρωας,
ἓνας ἀγωνιστὴς πού ποτὲ του δέν φόρεσε φουστανέλλα κι
οὔτε κράτησε ποτὲ τοῦ καριοφίλι.

Γιὰ ὄπλο του αὐτὸς ὁ ἀγωνιστὴς εἶχε τὴν πέννα καὶ γιὰ
δύναμί του τὴν εὐαισθησίᾳ τῆς καρδιάς καὶ τὸν ἀβάσταχτο
πόνον γιὰ τὴν σκλαβωμένη πατρίδα του! Ὁ ἀγῶνας του στά-
θηκε πρωτότυπος. Ἀγωνίστηκε μέ στίχους ὁ Διονύσιος Σολω-
μός. Κι ὅπως οἱ ἥρωες τοῦ 21 μᾶς χάρισαν τὴν λευτεριά, αὐ-
τὸς μᾶς χάρισε ἓνα σπουδαῖο σύμβολο. Χάρισε στὸν ξανα-
γεννημένο λαὸ μας ἓνα τραγούδι: τὸν Ἑθνικὸ τοῦ Ὑμνο.

Ὅπως πολὺ ὁμορφα γράφει ὁ φίλος του Ἰάκωβος Πολυ-
λάς, μέ τὰ ποιήματα τοῦ Σολωμοῦ — καὶ μέ τὸν Ἑθνικὸ τοῦ
Ὑμνο εἰδικώτερα — ἓνας αὐγερινὸς ἀστραψε στὸ στερέωμα
τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας, πού βρισκόταν τότε στὰ σπάρ-
γανα. Ἀστραψε καὶ φώτισε μέ τὴν ἀπλή του γλῶσσα τὴν
ποίησί μας σὰν προβολέας γιὰ νὰ πορευτῇ στὸ δρόμο του
ὁ νέος ἑλληνικὸς λόγος, πού ξεχύθηκε πιά ἐλεύθερος σὰν χεί-
μαρρος στὰ ἐπόμενα χρόνια.

Ἀξίζει λοιπὸν τὴ σκέψι μας ὁ ἐθνικὸς μας ποιητὴς. Ἐκεῖ
πού βρίσκεται στὰ Ἠλύσια Πεδία, στή θέσι πού ὥρισε ὁ Θεὸς
γιὰ τοὺς μεγάλους δημιουργοὺς, θ' ἀναγαλιάζῃ ἡ ψυχὴ του,
ἀκούγοντας μυριάδες παιδικὲς φωνὲς νὰ ψέλνουν τὸ δικό του
τραγούδι:

«Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψι
τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερή,
σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψι
πού μέ βία μετροᾶει τὴ γῆ.

Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,
καὶ σὰν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαῖρε, ὦ χαῖρε, Ἐλευθερίε!».

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1. Τ. 16. 8. 85
ΗΜΕΡΟΜ. 36199
ΑΡΙΘ.

Γειά σας
Α. Β.

ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ, 'Ακαδημαϊκού

ΟΥΡΑΝΟΣ

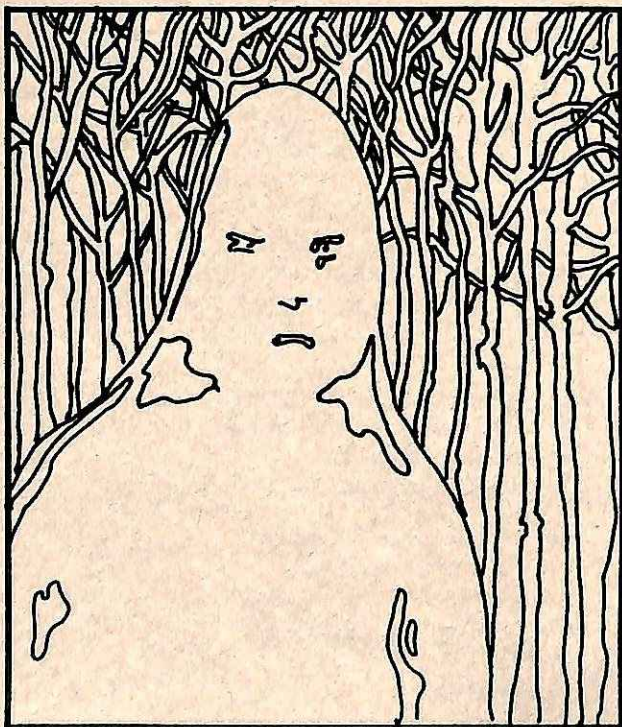
Τὴν περασμένην Κυριακὴν ὀλίγον πρὸ τῆς ἑνδεκάτης πρὸ μεσημβρίας ὥρας ὁ Ἀττικὸς οὐρανὸς ἐδείκνυε διαθέσεις γυναικὸς κυριευμένης ἀπὸ νευρικὴν ἔξαψιν· κατὰ ἀνήσυχον καὶ τρομακτικόν, καὶ κάπως ἀποθαρρυντικὸν διὰ τοὺς ὀρεγομένους κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἰλαρὰς καὶ γαληνίας ἀπολαύσεις ὑπὸ τὴν σκέπην ἀδιαταράχων, ἡλιόσταλάκτων, σεραφικῶν γλαυκοτήτων, ἀλλ' ἐν ταυτῷ καὶ γραφικώτατα νεφελόστικτον καὶ ζοφερὸν θέλητρον τὸν ἐχαρακτήριζε. Τὰ σύννεφα, χωρὶς νὰ ἀποκρύπτουν τὸ ἡλιακὸν φέγγος, ἐξηπλωμένα ἔδω κ' ἐκεῖ, ραβδοειδῆ καὶ σφαιροειδῆ, ὡς ὑπόβαθρα ἀγαλμάτων, καὶ ὡς στῦλοι δωρικῶν ναῶν, καὶ ὡς ἀραβουργήματα τζαμιῶν, καὶ ὡς θρυλικά ζώδια καὶ ὡς δένδρα παρθένων δασῶν, ἔδω ἄνθινά κ' ἐκεῖ ἐκλευκα, ἀλλοῦ βυθιζόμενα εἰς νύκτα καὶ ἀλλοῦ χρυσιζόντα ἀκόμη

ἀπὸ τὴν ἡλιακὴν ἀνταύγειαν, ἐξετείνοντο πρὸ τῶν ὀμμάτων μου κ' ἐπληττον δὲν γνωρίζω ποῖον βαθὺ αἰσθητήριον μέσα μου προσομοιάζον ἀκοήν, διότι μοῦ ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἐξετέλουν μουσικὴν συμφωνίαν ὅπου ἡ μελωδία, ἦτο φῶς καὶ ἡ ἁρμονία σκότος. Ἔτοιμος ἦμουν νὰ ἀπολαύσω τὸ μουσικὸν θέαμα, καὶ ἀνετώτερον καὶ πληρέστερον, ἀπὸ τινος ὑπαίθρου ἀποκόσμου γωνίας τῶν Ἀθηνῶν, γωνίας ἐξ ἐκείνων ἀπὸ τὰς ὁποίας τὸ ἀττικὸν τοπεῖον τὸ ἀποτελούμενον ἀπὸ ἐλαχίστην πτωχοτάτην μερίδα γηϊνὸν πρασίνου καὶ ἀπὸ ἀμυθῆτως πλουσίαν δόσιν φωτοβόλου ὡς ἐν ἐκστάσει οὐρανοῦ, ἐκτυλίσσεται εἰς ὅλην τὴν τὴν χάριν τὴν ἀριστοκρατικὴν πάντοτε, καὶ ἀπρόσιτον εἰς τοὺς ἀμυήτους. Ἀλλὰ ταχέως ἡ προσδοκία ἀνεκόπη. Ἀγρίως, ἀπαισίως καὶ ἀμειλίκτως μαῦρα σύγνεφα δεσπόσαντα τοῦ Ὑμητοῦ, προεμήνυσαν τὸν ἐρχομὸν τῆς Βροχῆς, ἡ ὁποία μετ' ὀλίγον ἐξέσπασεν ἀκράτητος, θυελλώδους, πολὺωρος, σπανία, γόνιμος καὶ αὐτὴ εἰς π ρ ὁ σ ω π α καὶ εἰς ζ η τ ῆ μ α τ α.

(Ἐδημοσιεύθη στὸ «Ἐμπρὸς»
τῆς 27 Ἀπρ. 1921)

ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ, 'Ακαδημαϊκού

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

Πιστεύετε στὰ φαντάσματα;
Ἐγὼ ἀπόλυτα. Μὰ πῶς νὰ μὴν πιστεύω, ἀφοῦ ἐχρημάτισα ὁ ἴδιος;
Εἶχαμε παίξει αὐτὴ τὴ φάρσα, παιδιά, στὰ χალάζματα κάποιου μεγάλου γηπέδου. Κρεμούσαμε ἕνα σεντόνι σ' ἕνα σκουπόξυλο καὶ τὸ σηκώναμε ἀπάνω ἀπὸ μιὰ μισογκρεμισμένη μάντρα, μετὰ τὰ μεσάνυχτα. Μὲ τόσο φτηνὰ μέσα σκορπούσαμε τὴ φρίκη τοῦ "Ἄδη καὶ τοῦ «μυστηρίου» τοῦ ὑπερέραν στοὺς διαβάτες. Τρόμος καὶ φόβος. Δὲν ἀκουγότανε πιά πατινάδα σὲ ἀκτῖνα δυὸ χιλιόμετρων. Ποῦ νὰ τολμήσῃ νὰ ξεμυτίσῃ τραγουδιστὴς! Κ' οἱ φαντασίες ἔτρεχαν. Ὅλοι βεβαίωναν ὅτι ἐβγαίνει μιὰ λευκοφορεμένη γυναίκα ἐφτὰ ὀργιᾶς ψηλὴ. Ἄλλοι προσδιορίζανε μάλιστα καὶ τὸ χρῶμα τῶν μαλλιῶν της, τὴν ἡλικία, τὴ μορφὴ της καὶ τὰ μάτια της.
Ἕνα Σαββατόβραδο μολαταῦτα τὴν πάθαμε. Ἕνας λαϊκὸς τύπος ξεπρόβαλε ἀπὸ τὴ γωνιά καὶ τραβοῦσε τὸν δρόμο του μὲ τεθλασμένες. Μεθυσμένος. Θέλαμε νὰ τὸν τρομάξουμε σὰν τοὺς ἄλλους. Σηκώσαμε τὸ φάντασμα ὅσο μπορούσαμε ψηλότερα.
— Μπά! φώναξε τοῦτος χαρούμενα, σὰ νάβλεπε παλιό του φίλο. Τί χαμπάρια, βλάμη; Γιὰ κόπιασε δῶ νὰ ξηγηθούμε!
Τὸ κρασί φαίνεται τὸν εἶχε συνδιαλλάξει μὲ τὴν ἄλλή ζωὴ καὶ μ' ὅσους ξαναγύριζαν ἀπ' αὐτὴν.
Ἐτρεξε τρικλίζοντας ἀπάνω μας, ἄρπαξε τὸ σκουπόξυλο καὶ μᾶς κυνήγησε.
Καὶ — τί νὰ σᾶς πῶ; — ὅταν γυρίσαμε γιὰ μιὰ στιγμὴ νὰ δοῦμε, φοβηθήκαμε τὸ φάντασμα στὰ γέ-
ρια του κ' ἐμεῖς πού τῷχαμε σκαρῶσει.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Αἱ νεώτεροι θεωρίαι

Σύμφωνα μὲ τὴν θεωρίαν τῆς ἀρχικῆς ἐκρήξεως ἡ ὕλη ἐξεσφενδονίσθη ἐκ τοῦ κέντρου σφαιρικῶς πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις εἰς μάζας ἀφαντάστου ὄγκου.

Ἀπὸ τὰς ἐκσφενδονισθείσας μάζας τῆς ὕλης διὰ συμπυκνώσεως ἔγιναν οἱ διάφοροι ἥλιοι καὶ οἱ πλανῆται τῶν καὶ ἀπὸ τὰς ομάδας ἡλίων οἱ γαλαξίαι.

Καὶ τώρα εἰς τὰ νεφελώματα οἱ ἀστρονόμοι βλέπουν μάζας ἀστρικῆς ὕλης, ἀπὸ τὴν συμπύκνωσιν τῶν ὁποίων πιστεύουν ὅτι θὰ προέλθουν νέοι ἀστέρες. Δηλαδή ἡ κλασσικὴ ἀντίληψις εἶναι ὅτι διὰ τὴν δημιουργίαν ἀστρικῶν σωμάτων ἡ ὕλη ἀπὸ τὰς ἀραιότερας ἀερίους μάζας συμπυκνοῦται εἰς σώματα πυκνότερα.

Ἐν τούτοις ἡ μέχρι σήμερον ἰσχύουσα αὐτὴ ἀντίληψις ἀρχίζει νὰ κλονίζεται ἀπὸ τὰς νεωτέρας παρατηρήσεις μὲ τὰ τελειότερα ὄργανα.

Συγκεκριμένως παρατηρήθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὅτι μερικοὶ ἐκ τῶν γαλαξιδῶν ἔχουν εἰς τὸ κέντρον τῶν μεγαλύτεραν πυκνότητα. Εἰς ἄλλους ῥαδιογαλαξίας ἐξηκριβώθη ὅτι ἔχουν γίνῃ μέγισται ἐκρήξεις μὲ κολοσσιαίας ἐνεργείας, δηλαδή τεραστίαν θερμότητα, φωτεινότητα καὶ ἀκτινοβολίαν δσιν θὰ εἶχαν ἑκατομμύρια ἡλίων μαζί. Εἰς τοὺς μισοὺς ἡ ἐκπομπὴ τῆς ὕλης γίνετα ἀπὸ μίαν στενὴν περιοχὴν τοῦ πυθῆνος, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ στερεὰ καὶ ἔχει χαμηλότεραν φωτεινότητα.

Ποία εἶναι ἡ πηγὴ αὐτῆς τῆς ὕλης καὶ ἐνεργείας ποὺ ἐκπέμπουν οἱ ῥαδιογαλαξίαι αὐτοί;

Σύμφωνα μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν μετάβασιν τῆς ὕλης ἀπὸ τῆς πυκνότερας καταστάσεως εἰς τὴν ἀραιότεραν. Διὰ νὰ ἐξηγηθῶσιν τὸ φαινόμενον αὐτό, δέχονται τώρα ὅτι εἰς κάθε πυρήνα τοῦ γαλαξίου ἐν ἐνεργείᾳ ὑπάρχει ἡ καρδιά του, ἕνα σῶμα ἀφαντάστως πυκνόν. Αὐτοῦ ἡ δρᾶσις παράγει τὴν δραστηριότητα τοῦ πυρήνος τοῦ γαλαξίου. Ἡ μᾶζα αὐτοῦ τοῦ πυρήνος ἡμπορεῖ νὰ εἶναι δισεκατομμύρια φορὰς μεγαλύτερα τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ πολὺ συμπεπυκνωμένη.

Καὶ σκέπτονται. Τὸ ὅτι ὑπάρχει ὁ γαλαξίας γύρω ἀπὸ τὸν πυρήνα τὸν ὑπερπυκνόν, αὐτό ὀφείλεται εἰς τοῦ πυρήνος τὴν δρᾶσιν. Δηλαδή δὲν ὑπῆρχε ὁ γαλαξίας πρῶτα καὶ κατόπιν συνεπυκνώθη μέσα του ὁ ὑπερπυκνὸς πυρῆν. Ἀλλὰ τοῦναντίον ὁ πυρῆν ὑπῆρξε πρῶτον καὶ αὐτὸς μὲ τὴν δρᾶσιν του ἐδημιούργησεν γύρω του τὰ ἄστρα τοῦ γαλαξίου. Καὶ λέγουν: Κοιτάξατε τὴν φωτογραφίαν τοῦ γαλαξίου· βλέπετε ὅτι οἱ βραχίονες ἐξέρχονται ἀπὸ τὸν πυρῆνα πρὸς τὰ ἔξω γύρω γύρω ὅπως αἱ ἀκτῖνες τοῦ τροχοῦ.

Αὐτὸ δὲν εἶναι θεωρία ἐντελῶς συνεπής. Εἶναι ἀπλῶς μιὰ ὑπόθεσις, τελείως ἀντίθετος πρὸς ὅ,τι ἐπιστενέτο πρότερον. Σύμφωνα μὲ αὐτὴν ὁ πυρῆν τοῦ γαλαξίου εἰς τὸν βίον του χάνει τεραστίαν μάζαν ὕλης, ὑφίσταται ἐκρήξεις, ἐνίοτε διχάζεται, ἀλλάζει καὶ τελικῶς ἐξαφανίζεται. Πάντως εἰς τοὺς μεγάλους ἀστρικοὺς ὄγκους, ὅπως εἶναι οἱ γαλαξίαι, ὑπάρχει μιὰ θυελλώδους δραστηριότης ἀντινάξεων καὶ ἀλλαγῶν καὶ ἐπομένως ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἡρεμὸς καὶ ἀκίνητος ὅπως μᾶς φαίνεται τὸ βράδυ, ἀλλὰ εἶναι κόσμος συνταρασσομένος ποὺ μεταβάλλεται βαθέως καὶ γοργῶς.

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΙΟΥ

Τὴν 21ην ὁ ἥλιος διέρχεται τὸ ἐαρινὸν σημεῖον τοῦ οὐρανίου ἰσημερινοῦ ἀπὸ Νότου πρὸς Βορρᾶν καὶ συγχρόνως ἔχομεν ἴσην ἡμέραν καὶ νύκτα. Ἄν ἡ ἰσότης δὲν συμβαίνει εἰς τὴν πραγματικότητα, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν διάθλασιν τοῦ φωτός τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν. Ὁ Ἐ ρ μ ῆς τὴν 23ην εὐρίσκεται πρὸ τοῦ ἡλίου καὶ τὴν ἀνατολὴν ἀλλὰ λόγῳ τῆς νοτίας θέσεώς του εἶναι ὁρατὸς μόνον μὲ ὀπτικά μέσα. Ὁ Ζ ε ὕς ἐπίσης εὐρίσκεται πολὺ πλησίον τοῦ ἡλίου, δι' αὐτὸ καθ' ὅλον τὸν μῆνα εἶναι ἀόρατος διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ, ἀνατέλλει δὲ ὀλίγον πρὸ τοῦ ἡλίου.

Ἡ Ἀ φ ρ ο δ ῖ τ η εἶναι πρωῒνός ἀστὴρ λαμπρὸς καὶ ἀνατέλλει πολὺ πρῶτ' πρὸς ΝΑ, ἡμπορεῖ δὲ καεῖς νὰ τὸν ἴδῃ καὶ ὅταν ἀκόμη φωτίσῃ καλὰ. Ὁ Ἀ ρ ης μόλις νυκτώσῃ φαίνεται ὑψηλὰ κατὰ τὸ μέσον τοῦ οὐρανοῦ πρὸς Δ καὶ μένει ὁρατὸς καὶ μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἀκόμη, εὐρισκόμενος πλησίον τοῦ Λαμπιδίου καὶ χάνων διαρκῶς τὴν λαμπρότητά του. Ὁ Κ ρ ὁ ν ος διακρίνεται μὲ τὸ πρῶτο σκότος πλησίον τῶν Διδύμων πρὸς Ν. Δύει πολὺ μετὰ τὸ μεσονύκτιον. Ὁ κομήτης Κ ο χ ο ὕ τ ε κ φαίνεται ἀκόμη μὲ ἰσχυρὰ ὀπτικά μέσα μεταξὺ Κοιῦ καὶ Πλειάδων ὡς ἀστὴρ ἕκτου ἕως ἐνάτου μεγέθους. Ἡ Σ ε λ ῆ ν η τὴν 29ην ὡς αἰχουσα μῆνη εὐρίσκεται πλησίον τοῦ Ἀρεως καὶ τὴν 30ην πλησίον τοῦ Κρόνου.

ΠΑΛΑΙΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

ΑΤΡΑΦΟΝ

Ο ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, καθισμένος έξω από το ξυλουργείο του πατέρα του, πάσχιζε να φτιάσει κούκλους από ζυμωμένο πηλό, που τούχε χαρίσει ο αντικρινός κεραμιδᾶς. Ήταν εὐχαριστημένος γιατί, ἐνῶ τὰ παιδιά λέγανε πὼς ἦταν ἄνθρωπος στριμμένος καὶ κακὸς ὁ κεραμιδᾶς, πού τοῦ κάκου τὸν παρακαλοῦσαν νὰ τοὺς δώσει τόσο δὴ πηλό, σ' αὐτὸν ἐφέρθη διαφορετικά. Τὸ πὼς ἔγινε τοῦτο δὲν εἶχε καταλάβει καλὰ - καλὰ ὁ Χριστός. Δὲν τούχε ποτὲ ζητήσει πηλό, αὐτὸς ὅμως βλέποντάς τον νὰ κοιτάξῃ μ' ἐπιθυμία τὸν βοηθό του, πού δούλευε στὸν τροχό, τοῦ φώναζε καὶ τοῦδωσε τόσον πηλό, ὅσος ἔφτανε γιὰ μιὰ στάμνα!

Ἀντίκρου καθόταν ὁ Ἰούδας ὁ κοκκινομάλλης μὲ τὸ κακοφτιαγμένο πρόσωπο, πού ἦταν γεμάτο σημάδια ἀπὸ τοὺς καννάδες του μὲ τὰ παλιόπαιδα. Πρώτη του φορὰ δὲ φώναζε μὴτε καννάδιζε. Ἐφτιανε κ' ἐκεῖνος κούκλους μὲ λίγον πηλό, πού τούχε δώσει.

Ὅταν τὰ δύο παιδιά φτιάσανε τοὺς κούκλους τοὺς ἀραδιάσανε μπροστὰ τους καὶ κάθισαν νὰ τοὺς καμαρώσουν. Ήταν ὅπως τὰ πουλιά τοῦ ἀρχαίου καιροῦ. Εἶχανε μιὰ κοντὴ οὐρὰ καὶ στεκόντανε ὄρθιοι μὲ τὸνα πόδι. Δὲ μοιάζανε μεταξύ τους. Κακοφτιασμένα τὰ πουλιά τοῦ Ἰούδα, πέφτανε μόλις τᾶστηνε. Τοῦ Χριστοῦ στέκανε μιὰ χαρά, κ' ἦταν ὁμορφα. Τάβλεπε ὁ συνομήλικός του καὶ ζήλευε. Ἀποροῦσε πὼς ὁ Χριστὸς εἶχε καταφέρει νὰ τὰ κἀνὴ χαριτωμένα καὶ λεῖα σὰν τὰ βελανιδόφυλλα τοῦ δάσους τοῦ Θαβώρ.

Ήτανε χαρούμενος ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας γιὰ τοὺς κούκλους του. Εἶχαν γίνει σύντροφοί του ἀχώριστοι. Τοὺς ἔβαζε κοντὰ στὸ κρεβάτάκι του, κι ὅταν ἔμενε μόνος τοὺς ἄκουγε νὰ κελαηδοῦνε.

Μιὰ μέρα πού τοὺς εἶχε βγάλει στὸ κατώφλι πέρασε ὁ νερούλας ἔχοντας στὸν ὦμο τὸ βαρὺ του ἄσκι, καὶ πίσω του ἐρχόταν ὁ μανάβης πάνω στὸ γαϊδούρι του. Σίμωσε ὁ νερούλας τὸ Χριστό, χαϊδεψε τὰ χρυσὰ μαλλιά του καὶ τοῦκανε κουβέντα γιὰ τὰ χωματένια του πουλιά. Τότε ἐκεῖνος τ' ἀποκρίθηκε πὼς τὸ καθένα τους ἔχει ὄνομα δικό του, πὼς ὅλα ξέρουν νὰ λαλοῦν, πὼς εἶναι φερμένα ἀπὸ χῶρες ζωτικὲς καὶ λένε, σ' αὐτὸν μονάχα, ἱστορίες ἀλλόκοτες. Ἄκουγε παραξενεμένος ὁ νερούλας, ἄκουγε κι ὁ μανάβης πούχε σταθῇ πὶδ πίσω, καὶ δὲν ἔλεγαν νὰ φύγουνε, γιὰ ἦταν συνεπαρμένοι ἀπὸ τὸ γλυκὸ μίλημα τοῦ παιδιοῦ.

Ὅταν ἐπιτέλους κίνησε νὰ φύγῃ ὁ νερούλας, ὁ Χριστὸς τοῦ εἶπε :

— Γιὰ κοίτα ἐκεῖ, τί ὁμορφους κούκλους πού σιάχνει κι ὁ Ἰούδας!

Στράφηκε αὐτὸς πρὸς τὸν Ἰούδα, σίμωσε καὶ τὸν ρώτησε ἂν τὰ πουλιά του ἔχουν ὄνομα κι ἂν κελαηδοῦνε. Ὁ Ἰούδας σῶπαινε μὴν ξέροντας τί ν' ἀπαντήσει. Τότε θύμωσε ὁ νερούλας, ἔδωσε μιὰ κλωτσιά σ' ἕναν κούκκο, κ' ἔφυγε μουρμουρίζοντας.

ΚΟΝΤΕΥΕ νὰ βασιλέψῃ. Τόσο χαμηλὰ ἦταν ὁ ἥλιος, πού τὸ ρόδινο φῶς του περνοῦσε μέσ' ἀπὸ τὴν πόλι τῆς μικρῆς πολιτείας κ' ἔβαφε τὸ καθετί. Τὰ νερὰ πού κυλοῦσαν ἀνάμεσα ἀπὸ τίς ἀνώμαλες πέτρες τοῦ καλντεριμοῦ πετοῦσαν ἀνταύγειες πορφύρες. Καὶ ξαφνικὰ ὁ Χριστὸς σκέφθηκε νὰ χρωματίσῃ τὰ πηλίνα πουλιά του μ' αὐτὴ τὴν ἐξάισια λάμψη. Βούτηξε τὸ χέρι του στ' ἀστραφτερὰ νερὰ, κι ὁ καλὸς ἥλιος τὸν ἄφησε νὰ πάρῃ τὸ χρῶμα πού τοῦ ἄρεσε. Κι ὅπως ἔβρεχε τοὺς κούκλους του μὲ τὸ νερό, φεγγοβολοῦσανε κι αὐτοὶ σὰν καμωμένοι ἀπὸ σμάλτο.

Ὁ Ἰούδας, πού παρακολουθοῦσε μὲ προσοχὴ τὴ σκηνή, τᾶχασε κι ἄθελά του ἔβγαλε μιὰ φωνὴ θαυμασμοῦ. Βούτηξε κ' ἐκεῖνος τὸ χέρι του στὸ νερό, μὰ ὁ ἥλιος ἔφυγε μέσ' ἀπὸ τὰ χοντροκαμωμένα του δάχτυλα.

— Ἰούδα, φώναξε ὁ Χριστὸς, στάσου. Τρέχω νὰ σοῦ βᾶψω ἐγὼ τὰ πουλιά σου.

— Ὅχι, ὄχι, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος πεισματικά. Μὴν τ' ἀγγίζῃς!

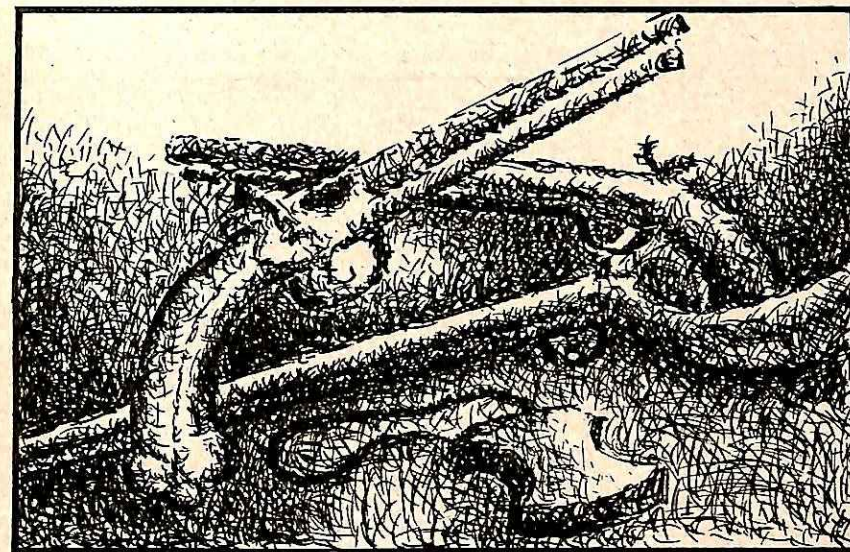
Ἐπειτα τινάχτηκε ἀπάνω ἑξαλλος καὶ μὲ τὰ κοντά, πλατιά ποδάρια του ἔκανε συντρίμμα ὅλους τοὺς κούκλους του. Μετὰ σίμωσε τὸ Χριστό, πού οἱ δικοί του λαμποκοποῦσανε σὰ πολυτίμες πέτρες. Τοὺς ἔρριξε μιὰ ματιά κ' ὕστερα τίναξ' ἔναντε μακριὰ μὲ τὸ πόδι του. Ὅταν τὸν εἶδε πού ἔγινε κομμάτια, τὸ σκοτεινὸ του πρόσωπο φωτίστηκε ἀπὸ ἕνα παράξενο γέλιο. Πῆγε νὰ συντρίψῃ κι ἄλλον κούκκο, μὰ ὁ Χριστὸς τὸν ἐμπόδισε.

— Τί κάνεις ἐκεῖ! εἶπε. Δὲν ξέρεις λοιπὸν ὅτι ἔχουνε ζωὴ κι αὐτοί, κι ὅτι κελαηδοῦνε;

Ξαναγέλασε ὁ Ἰούδας καὶ πάτησε ἕναν ἀκόμα κούκκο. Ὁ Χριστὸς εἶχε σαστίσει. Κοιτοῦσε ὀλόγυρά του μὴπως βρεθῇ κανένας πρόθυμος νὰ τὸν βοηθήσῃ, γιὰτὶ καταλάβαινε πὼς δὲ μπορούσε νὰ τὰ βάλῃ μὲ τὸν Ἰούδα, πού ἦτανε δυνατότερός του. Εἶδε τὴ μητέρα του πὶδ πέρα, σκέφτηκε ὅμως πὼς ὅσο νᾶρθῃ θάχανε καταστραφῇ ὅλα τὰ πουλιά του. Ὁ Ἰούδας συνέχισε τὸ ἀπαισίο ἔργο του. Εἶχε κιόλα συντρίψει τέσσερα κομμάτια! Τρία μόνον ἀπόμεναν, κι ὁ Χριστὸς ἔτρεμε μὴπως

(Συνέχεια στὴ σελίδα 25)

ΑΡΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΡΑΜΑΛΗ

Ὅταν πάτησε ὁ Δράμαλης στὸ Μοριά (1822), βρέθηκαν στὸν Ἀχλαδόκαμπο μὲ τὰ σώματά τους ὁ Ὑψηλάντης, ὁ Κολοκοτρώνης, ὁ Κρεβατᾶς κι ὁ Πετρόμπεης. Εἶχαν πιάσει τὸ χάνι τοῦ Νταουλιῦ. Ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης εἶχε φτάσει ἐκεῖ πρώτος κ' ἔστειλε ἀνθρώπους νὰ κάψουν στ' ἄλωνα τίς θημωνιές γιὰ νὰ μὴ βρῇ τίποτα ἀπ' τὰ γεννήματα ὁ Δράμαλης. Συμφώνησαν κ' οἱ ἄλλοι στρατηγοὶ στὴν ἐνέργειά του αὐτή, μὰ τοῦτο δὲν ἦταν ἀρκετὸ ν' ἀνακόψῃ τὴν ἐχθρικὴ κατεβασία. Σὲ σύσκεψι πού κάνανε ἔξω ἀπ' τὸ χάνι, ὁ Κολοκοτρώνης δὲν ἔβλεπε ἄλλον τρόπο νὰ σωθοῦν, παρά μόνο ἂν κλείνανε τὸ Δράμαλη μέσα στὸν κάμπο τῆς Ἀργολίδας. Ἀπ' ἄλλοιώς, ἂν ὁ Δράμαλης κατάφερνε νὰ πατήσῃ τὴν Τριπολιτσά, τότε πάει, ἔσβησε ἢ ἐπανάστασι.

Μὲ τὴ γνώμη τοῦ γέρου ἦταν κι ἄλλοι, μὰ ἡ ἑλληνικὴ δύναμι πού βρισκότανε τώρα στὸν Ἀχλαδόκαμπο ἦταν μικρή.

— Τί λέτε καὶ σεῖς; ρωτᾷ τοὺς στρατηγούς ὁ Γέρος, μπορούμε μεῖς νὰ τὸν κρατήσουμε κάμποσο, ὅσο νὰ μαζευτῇ πολὺ ἄσκερι δικό μας; Κι ἔξαφνα ἀποκρίνεται ἕνας ἀπ'

τοὺς καπεταναίους τοῦ Κρεβατᾶ, ὁ Ἀντώνης Κουμουσιώτης:

— Μποροῦμε, μὰ πρέπει νὰ πιάσουμε αὐτὴ τὴν ξερόμαντρα, κι ἔδειξε τὸ ἔρημο κάστρο τοῦ Ἀργούς.

— Πᾶς ἐσὺ νὰ τὸ πιάσῃς; τὸν ρωτᾷ ὁ Γέρος.

Κι ὁ Κουμουσιώτης ἀποκρίθηκε:

— Πάω, μὰ νᾶρθῃ μέσα κι ὁ καπετὰν Πέτρος Βαρβιτσιώτης, ὁ γιός σου, ὁ γιός τοῦ Μπέη κι ὁ Ἀγιουτάντες τοῦ Πρέσβη.

Δηλαδή ζητοῦσε ὁ Κουμουσιώτης νὰ τὸν συνοδεύουν ὁ γιός τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ Πετρόμπεη κι ὁ ὑπασιπότης τοῦ Ὑψηλάντη. Στὴν πρόσκλησί του πρῶτος ἀποκρίθηκε ὁ Πρίγκηπας:

— Θὰ ὑπάγω ὁ ἴδιος.

— Ἐγὼ στέλνω τὸ γιό μου τὸν Πᾶνο, εἶπε ὁ Κολοκοτρώνης.

Κι ὁ Μαυρομιχάλης πρόσθεσε:

— Ἀς μπῇ κι ὁ γιός μου ὁ Γιωργάκης καὶ τὰ δύο μου ἀδέρφια, ὁ Κωνσταντῆς κι ὁ Ἀντώνης, μ' ὅλους τοὺς Μανιάτες μου.

Ἔτσι ὁ Κουμουσιώτης εἶχε φιλοτιμήσει τοὺς ἀρχηγούς πού κάνανε τὴν ἀρχὴ γιὰ νὰ χτυπήσουν τὸ Δράμαλη, ἀπὸ τὴν ἀκρόπολι τοῦ Ἀργούς.

ΑΡΧΗΓΟΥ ΠΑΡΑΞΕΝΙΕΣ...

Στις 27 Αὐγούστου στὰ 1822, πρωτόμπαινε στὴν Ἀθήνα ὁ Ὀδυσσεύς Ἀντροῦτσος. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν βγῇ ἔξω ἀπ' τὸ τεῖχος νὰ καλωσορίσουν τὸν πρωτόφταστο ἀρχηγό τους. Καβάλλα στὸ ὠραῖο του ἄτι, σεμνὸς καὶ σκυθρωπός, τράβηξε ὁ Ὀδυσσεύς κατὰ τὸ Σταροπάζαρο. Φτάνοντας ἐδῶ, ξεπέζεψε ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆτι τοῦ Ρῶκ, πού τὸ εἶχαν κανονίσει γιὰ κατάλυμά του. Στὴν αὐλόποτρα τὸν προσφώνησε ὁ πρωτογέροντας καὶ τοῦ πρόσφεραν τὰ κλειδιά τοῦ κάστρου (Ἀκρόπολης). Καὶ γιὰ νὰ τιμήσουν πὶδ πολὺ οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἀρχηγό τους, εἶχαν πάρει καὶ τὴ ντόπια μουσικὴ — βιολὶ καὶ λαοῦτο. Βιολὶ ἔπαιζε ὁ Μπουγιουκλῆς, πού ἦταν ὁ ἀρχιμουσικός, ἔκανε ὅμως καὶ τὸ στιχοπλόκο. Γι' αὐτὸ εἶχε ἀναλάβει νὰ στιχογραφεῖ καὶ τὸ ἐμβατήριο τοῦ Ἀντροῦτσου. Ὅστερα λοιπὸν ἀπ' τοὺς τυπικοὺς χαιρετισμούς, ἄρχισε ἡ μουσικὴ κι ὁ Μπουγιουκλῆς τραγουδοῦσε:

«Νέος εἰς τὰς Θερμοπύλας
ἀνεφάνη Λεωνίδας
ὁ ἀνδρείος Ὀδυσσεύς.
Χαῖρε, ὦ Ἀθήνα, πόλις
τῶν ἡρώων καὶ σοφῶν
εἰς τὸν Ὀδυσσεᾶ εὐρίσκεις
νέον Κίμωνα λαμπρόν...»

Ὁ Ἀντροῦτσος, ἀντὶ νὰ εὐχαριστηθῇ ἀπ' τὴν ὑποδοχὴ τῆς μουσικῆς κι ἀπὸ τὰ ποιητικὰ παινέματα τοῦ Μπουγιουκλῆ, τὰ παρεξήγησε καὶ θύμωσε γιὰ καλὰ. Κ' ἐνῶ οἱ μουσικοὶ παίζανε καὶ τραγουδοῦσαν, τοὺς πλησιάζει ἀγριεμένος καὶ τοὺς ξεφωνίζει:

— Σκασμός! Γιατὶ μὲ πήρατε, καὶ τραγουδοῦτε; Γκερμιστήτε ἀπὸ δῶ κι οἱ δύο σας.

Καὶ πρὶν προκάνουν νὰ φύγουν οἱ μουσικοὶ, μὲ δύο δυνατὰ χαστούκια στὸ πρόσωπο τοῦ Μπουγιουκλῆ, συμπλήρωσε ὁ Ἀντροῦτσος τὰ πὶδ πάνω λόγια του...

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ

Σ' ὅλη τὴν Ἀραβικὴν ἔρημο φημιζόταν ἡ φοράδα τοῦ Νάμπεκ. Ὡς κ' ἡ μοῦσα τῶν ποιητῶν εἶχε τραγουδήσει αὐτὸ τ' ὠραῖο καὶ περήφανο φαρί.

Ὁ Βεδουῖνος Δάγερ τὴν εἶχε βάλει στὸ μάτι. Ἦθελε νὰ τὴν ἀποκτήσῃ μὲ κάθε θυσία. Ἐνα ὁλόκληρο κοπάδι ἀπὸ καμήλες, ποὺ ἦταν ὅλη του ἡ περιουσία, πῆγε νὰ προσφέρει στὸ Νάμπεκ γιὰ νὰ πάρῃ τὴ φοράδα, μὰ ἐκεῖνος ἀρνήθηκε νὰ τοῦ τὴ δώσῃ. Καὶ τότε ἀποφάσισε νὰ τὴν κλέψῃ. Γιὰ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπὸ του πασαλείφτηκε μὲ μπογιά, φόρεσε ροῦχα κορυελιασμένα, τύλιξε τὰ πόδια του σὰν σακάτης καὶ κάθισε σ' ἕνα σταυροδρόμι, ποὺ ἤξερε πὼς θὰ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ ὁ Νάμπεκ.

Κανὰ δυὸ ὥρες ἀργότερα, φάνηκε πραγματικά. — Λυπήσου με, φώναξε. Εἴμ' ἕνας ὁδοιπόρος δυστυχισμένος. Ἐχῶ νὰ φάω ἡμέρες κι οὔτε νὰ κουνηθῶ μπορῶ. Βοήθησέ με κι ὁ Θεὸς θὰ στὸ πληρώσῃ... Ἐσκυψε ὁ Νάμπεκ, τὸν ἀνασήκωσε, καὶ τοῦ εἶπε : — Καλά, μὴν ἀπελπίζεσαι. Πάμε στὸ σπίτι μου νὰ φᾶς καὶ νὰ ξεποσάσῃς.

— Μὰ δὲν μπορῶ νὰ περπατήσω! — Ἐκαβάλλησε ὁ καλὸς ἄνθρωπος, τὸν ἔβαλε νὰ καθῆσθαι στὴ φοράδα πισωκάπουλα, μ' ἀπάνω ποὺ εἰτοιμαζότανε ν' ἀνεβῇ κι αὐτός, ὁ κατεργάρης ὁ Βεδουῖνος σπηροῦναισε τὸ ἄλογο κ' ἔκραξε φεύγοντας : — Τὴν ἔπαθες. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Δάγερ καὶ σοῦ παίρνω τὴ φοράδα.

— Στάσου, στάσου, ἔκραξε ὁ Νάμπεκ, κι ἄκουσε τι θὰ σοῦ πῶ.

Σταμάτησε ὁ κλέφτης, κι ἀφοῦ ξεμάκρυνε γιὰ νὰ μὴν τὸν φτάνῃ τὸ κοντάρι τοῦ Νάμπεκ, τὸν ἄκουσε νὰ λέῃ :

— Πῆρες τ' ὁμορφο ἄλογό μου. Χαλάλι σου. Ἐτσι ἦταν φαίνεται γραφτό. Μονάχα σὲ παρακαλῶ νὰ μὴν μαρτυρήσῃς σὲ κανέναν τὸν τρόπο ποὺ τὸ πῆρες.

— Γιατί τάχα; ρώτησε κοροϊδευτικά ὁ Δάγερ. Φοβάσαι τὴ ντροπή;

— Ὁχι. Μὰ δὲν πρέπει νὰ μαθευτῇ, γιατί μπορεῖ νὰ κάθεται μιὰ μέρα στὸ δρόμο ἕνας ἄλλος, ἀληθινὰ πεινασμένος καὶ σακάτης, καὶ κανένας νὰ μὴν τὸν λυπᾶται, ἀπὸ φόβο μήπως γελαστῇ. Ἐτσι, θὰ γίνῃς ἡ αἰτία νὰ λείψῃ ἡ φιλανθρωπία ἀπὸ τὸν κόσμο.

Αὐτὰ τὰ λόγια κάνανε τὸ Δάγερ νὰ μετανοήσῃ ξαφνικά γιὰ τὴν πράξιν του. Γύρισε πίσω μὲ κατεβασμένο τὸ κεφάλι ἀπὸ τὴ ντροπή, κατέβηκε ἀπὸ τὴ φοράδα καὶ δίνοντας τὴν στὸν κύριό της ψιθύρισε : — Θὰ μπορέσῃς ποτὲ νὰ μὲ συγχωρήσῃς;

— Ἀπλῶς ἐκεῖνος τὰ χέρια του, τὸν ἀγκάλιασε, κ' ἔπειτα τὸν πῆρε καὶ πῆγαν ἀντάμα στὸ σπίτι του νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦνε...

(Διασκευὴ) Σ. Π.

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

Ἐσταμάτησα κάποτε εἰς ἕνα συνοικιακὸν μικροκατάστημα ψιλικῶν, ποὺ πουλεῖ καὶ σιγαρέττα, διὰ νὰ προμηθευθῶ τὸ πακέτο μου, τὴν ἑφημερίδα μου καὶ ἕνα κουτί σπέρτα.

Ὁ καταστηματάρχης ἐκρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά του, μὲ τὸ ἄριστερό του χέρι, ἕνα ἀγοράκι ὄχι μεγαλύτερο τῶν τριῶν ἐτῶν. Μὲ τὸ δεξιὸ του χέρι, ἄνοιξεν ἕνα συρτάρι, ἔβγαλε τὸ πακέτο καὶ τὰ σπέρτα ποὺ τοῦ ἐζήτησα, κατόπιν ἐπῆρε τὴν ἑφημερίδα ἀπὸ τὸν μπάγκο του καὶ τὰ ἔδωκεν ὅλα μαζί εἰς τὸ βρέφος.

— Δῶσε τα στὸ μπάμπι, τοῦ εἶπεν.

Ὁ μικρὸς μοῦ τὰ προσέφερε, μ' ἕνα ἀγγελικὸν μειδίαμα.

— Πάρε τώρα καὶ τὰ λεφτὰ ἀπὸ τὸ μπάμπι.

Ὁ μικρὸς ἄπλωσε τὰ χεράκια του καὶ ἔλαβε τὸ χαρτονόμισμα ποὺ κρατοῦσα.

— Βάλ' το τώρα στὸ συρτάρι νὰ δώσουμε τὰ ρέστα στὸ μπάμπι.

Ὁ μικρὸς ἔρριψε τὸ χαρτονόμισμα εἰς τὸ συρτάρι, ἐπῆρε τὰ ρέστα, ποὺ ἐμέτρησεν ὁ πατέρας του, καὶ μοῦ τὰ προσέφερε μὲ κάποιον δισταγμόν. Ἴσως, συνηθισμένος νὰ παίρνῃ μόνο χρήματα, δὲν ἐννοοῦσε τὸν λόγον, διὰ τὸν ὅποιον, μαζί μὲ τὰ πράγματα τοῦ μαγαζιοῦ, μοῦ ἐπέστρεφε καὶ περισσότερα, εἰς ἀριθμὸν χαρτονομίσματα ἀπὸ ὅσα ἔδωκα.

— Δῶσ' τα — τὸν ἐνεθάρρυνε ὁ πατέρας του, — δῶσ' τα στὸ μπάμπι!

Ἡ σκηνὴ ἦτο πράγματι τρυφερωτάτη καὶ πολὺ ὑποβλητικὴ.

— Σὲ βοηθεῖ λοιπὸν ὁ μικρός!.. Εἶπα εἰς τὸν ἔμπορον.

Ἐμοίρασεν ἕνα γλυκύτατο μειδίαμα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ τοῦ τέκνου του καὶ μοῦ εἶπε :

— Δὲν εἶναι γιὰ τὴ βοήθεια, κύριε. Ἐξ ἐναντίας μάλιστα μοῦ κάνει μπελά καὶ χασομέρι. Ἀλλὰ τὸ κάνω γιὰ νὰ συνηθίσῃ, βλέπετε, ἀπὸ μικρὸς στὸ ἐμπόριο...

Ἀσφαλῶς, μὲ τέτοιαν ἐμπορικὴν προπόνησιν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, ὁ υἱὸς τοῦ συνοικιακοῦ μικροκαταστηματάρχου, μέσα σὲ λίγα χρόνια, θὰ εἶναι γαλέμπορος, εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου. Καὶ θὰ εἶναι μέγα εὐτύχημα. Διότι, θὰ ἠμποροῦσε ἀξιόλογα νὰ εἶναι καὶ δικηγόρος χωρὶς πελατεῖαν, τρώγων τὰ ἔτοιμα.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Ἀκαδημαϊκός

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΥΡΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΘΥΜΩΜΕΝΟ ΚΑΡΑΒΙ

Σὰν τὸ σύννεφο τρέχει, σὰν ἱσκιος διαβαίνει,
τὰ πανιά του φουσκώνουν στὸ πρύμο ἀγεράκι.
Κάπου πρέπει νὰ χυμῆξῃ, καθὼς τὸ γεράκι.
Τ' εἶναι κείνο στὴ θάλασσα τὴν ἀφρισμένη;
Νὰ 'τανε τάχα πλεύμενο; Νὰ 'ναι καράβι;
Τρομαγμένα τὰ σύννεφα φεύγουν μπροστά του.
Μιὰ σηκώνεται ὀρθό, μιὰ βυθίζεται κάτου,
μιὰ πηδάει στὸν ἀφρὸ κι ἀπ' τὸν ἥλιον ἀνάβει.
Πές μου ἀλήθεια, τῆς θάλασσας εἶσαι στοιχειό;
Ποιὰν ἐκδίκησιν τρέχεις ἀπόψε νὰ πάρῃς;
Στὸ τιμόνι ποιὸν ἔχεις; Καὶ μοῦ 'πε : — Ὁ Κανάρης
μὲ πηγαίνει στὴ Χιό!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
Ἀκαδημαϊκός

ΚΑΝΑΡΗΣ

Ὅλη ἡ βουλή τῶν προεστών
στὸ μῶλο συναγμένη
εἶπε πῶς ὤξω στὴ στεριά
τοὺς Τούρκους θὰ προσμένῃ.
Τότ' ἔβγαλα τὸ φέσι
καὶ νὰ μιλήσω θάρρεψα
προβάλλοντας στὴ μέση :
« Τίποτα, ἀρχόντοι, δὲ φεῶ,
μονάχα τὸ καράβι! ».
Σὰν μ' ἄκουσε ἕνα ἀπ' τὰ τρανὰ
καλπάκια μας, ἀνάβει
καὶ τὸ φαρμάκι χύνει :
« Ποιὸς εἶν' αὐτὸς καὶ πῶς τὸν λέν,
ποὺ συμβουλὲς μᾶς δίνει; ».
Νὰ τὰ Ψαρά πῶς χάθηκαν.
Κ' ἐγὼ φωτιά στὸ χέρι
πῆρα, καὶ πέρα τράβηξα
κατὰ τῆς Χιὸς τὰ μέρη.
Κ' εἶπα ἀπὸ κεῖ — δὲ βάσταξα —
μὲ χεῖλια πικραμένα :
« Νὰ πῶς μὲ λέν ἐμένα! »

ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΛΛΗΣ

ΣΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

Μέσα μας βαθιὰ γιὰ σένα
μιὰ λαχτάρα πάντα ζῇ.
Σύμβολο εἶσαι τῆς πατρίδας
καὶ τῆς λευτεριᾶς μαζί.

Γαλανόλευκὴ ἡ θωριά σου,
καὶ φαντάζεις μὲς στὸ νοῦ
σὰν τὸ κύμα, σὰν τὸ γέλιο
τοῦ πελάου καὶ τ' οὐρανοῦ.

Τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀνδρείας
τὴν ἀστείρευτὴ πηγὴ
τοῦ λευκοῦ σταυροῦ σου ἡ χάρι
δυναμώνει κ' εὐλογεῖ.

Κι ὅσοι χάνονται γιὰ σένα
σπώντας σίδερα βαριά
ξεψυχοῦν καὶ τραγουδοῦνε :
« Χαῖρε, ὦ, χαῖρε, Λευτεριά! »

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

«ΜΗ ΘΗΣΑΥΡΙΖΕΤΕ»

«Μὴ θησαυρίζετε ἐπὶ γῆς», ποὺ ὁ σκόρος
κ' ἡ μούχλα σπιτικά πλούσια ἀφανίζει,
κι ὅσο ἀσφαλὴς κι ἀπόκρυφος ὁ χώρος
τοῦ χρυσαφιοῦ σου, ὁ κλέφτης τὸν ἐγγίζει.

Ὁ πλοῦτος σου οὐρανοὺς νὰ πλημμυρίξῃ,
ποὺ μούχλα δὲν ὑπάρχει, κλέφτη πόρος.
Ἐκεῖ «ὅπου ὁ θησαυρὸς ὑμῶν», γυρίζει
ἀνήσυχος κι ὁ νοῦς, καὶ λείπει ὁ κόρος.

Τοῦ σώματος ὁ λύχνος εἶν' τὸ μάτι,
ἂν τοῦτο ἀθῶο καὶ φωτεινό, φῶς γύρω,
ἐντὸς σου ὅλα εἶναι φῶς, δὲν ζῆς σ' ἔρεβη.

Ἀδύνατο ἕνας δούλος νὰ δουλεύῃ
καὶ σὲ ληστοῦ καὶ σ' ἁγίου τὸ παλάτι,
γιὰ μαμωνᾶ καὶ γιὰ τὸ θεῖο μύρο.

ΘΕΟΔ. Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΒΙΟ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1821

Τοῦ
ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ

Τὸ ξεσκήνωμα τῶν Ἑλλήνων τοῦ 1821, γιὰ ν' ἀποκτήσουνε τὸ πιδ πολύτιμο ἀγαθὸ τῆς ζωῆς, τὴν ἐθνικὴ καὶ τὴν ἀτομικὴ τους ἐλευθερίαν, ποὺ γιὰ τετρακόσια χρόνια τοὺς τὴ στεροῦσε ὁ ἀσιάτης κατακτητῆς, ἦταν βέβαια καθολικὸ. Ἔτσι τὸ βλέπουμε σήμερα κ' ἔτσι πρέπει νὰ τὸ βλέπουμε πάντα, ὅταν τὸ ἀντικρύζουμε ἀπὸ μιὰ γενικὴ ἐθνικὴ σκοπιά. Οὔτε, ἄλλωστε, ἦταν δυνατὸ νὰ μὴ εἶναι καθολικὸ, γιὰτὶ ἂν δὲν ἦταν ἡ Ἐπανάστασι θὰ ἀποτύγχανε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Ὅταν δὲν ὑπάρχει σύμπνοια στὶς ἐξορμήσεις τῶν λαῶν, ἡ ἀποτυχία εἶναι σίγουρη. Ἄν ὅμως κοιτάξουμε ἀπὸ πιδ κοντά, δηλαδὴ πιδ «ἱστορικὰ» τὸν μεγάλον ἐκείνον Ἀγῶνα, θὰ ἀντιληφθοῦμε πὼς μέσα σ' αὐτὴ τὴν «καθολικότητα» τοῦ ξεσηκωμοῦ, διαχωρίζεται ἡ ἐπαναστατικὴ συμβολὴ τῶν διαφόρων τάξεων καὶ τῶν κοινωνικῶν ὁμάδων, ποὺ ὅλες μαζί ἀποτελοῦσαν τὸ σύνολο τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Κ' εἶναι φυσικὸ νὰ συμπεράνουμε πὼς οἱ πολυπληθέστερες καὶ μαζί οἱ φτωχότερες κοινωνικὲς τάξεις (γιατὶ τὸ «πλῆθος» καὶ ἡ «φτώχεια» πᾶνε μαζί, καὶ μάλιστα πολὺ περισσότερο σ' ἐκείνους τοὺς τόσο καθυστερημένους καιροὺς) συνεισέφεραν στὴν Ἐπανάστασι, περισσότερο, τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν ὕλην πλευρά. Φυσικά, ἡ ποιοτικὴ ἀποτίμησι τῆς συνεισφορᾶς τῆς κάθε κοινωνικῆς τάξης ἢ ὁμάδας, εἶναι ἄλλο θέμα. Μπορεῖ κανεὶς, αἶφνης, νὰ ὑποστηρίξη, πὼς ἂν δὲν ὑπῆρχαν, πρῶτα οἱ ἐκλεκτὲς προσωπικότητες τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας καὶ ἔπειτα οἱ μεγάλες ἡγετικὲς μορφές τοῦ 1821 ποὺ ἐπέτυχαν τὶς ἀποφασιστικὲς νίκες καὶ τὸν ὠδήγησαν στὴν τελικὴ ἐπιτυχία, καθὼς καὶ οἱ γενναῖες οἰκονομικὲς συμβολές τῶν πλουσίων Ἑλλήνων, (ἐμπόρων, γαιοκτημόνων, ἐφοπλιστῶν, ναυτικῶν κλπ.) τὸ 1821 θὰ ἦταν κάτι τὸ ἀδιανόητο. Μὰ ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ἡ Ἐπανάστασι, ξέσπασε κι ἄρχισε νὰ ἀπλώνεται σ' ὅλη τὴ σκλαβωμένη Ἑλλάδα, βλέπουμε τοῦτο τὸ μεγαλόπρεπο θέαμα: βλέπουμε τὴν Ἐπανάστασι σὰ μιὰ ἀπέραντη σκηνὴ ποὺ τὴν κατακλύζει καὶ τὴν πλημμυρίζει ὁ λεγόμενος «λαός». Καὶ ὁ λαὸς αὐτός, οὐσιαστικά, δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος τῆς Ἑλλάδος, ὁ κάτοικος τῆς ὑπαίθρου, ὁ δουλευτῆς τῆς γῆς, ὁ ἀγρότης, ὁ χω-

ρικός, ὁ τσοπάνος, ὁ ἀγροκαλλιεργητής, ὁ βοσκός, ὁ κτηνοτρόφος, ὁ μεροκαματιάρης ἐργάτης τῶν χωραφίων, ὁ «μπιστικός», ὁ ψαράς. Μὲ δυὸ λόγια, ὁ Ἕλληνας ὁ δέμενος μὲ τὴν πατρίαν γῆ καὶ ἐπαγγελματικὰ καὶ βιολογικὰ καὶ κοινωνικά. Ἡ πολυαιώνια δουλεία καὶ ἡ βαρβαρότητα τοῦ κατακτητῆ ἀχρηστεψαν τὰ μεγάλα πολιτιστικὰ κέντρα τοῦ ἐλληνισμοῦ, δηλαδὴ τὶς μεγάλες πόλεις, ποὺ ἦταν μοιραῖως κέντρα ἀστικοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ξέρουμε πὼς μόνο στὶς πόλεις καλλιεργεῖται καὶ ἀναπτύσσεται ὁ πολιτισμός, ποὺ κατὰ κανόνα εἶναι ἀπότοκος τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ μεγάλου ἐμπορίου. Μέσα στὴν κοινωνικὴ διάρθρωσι ὅλων τῶν ἐθνῶν, σ' ὅλες τὶς ἐποχές, τὴ βᾶσι τῆς πυραμίδας τὴν ἀποτελεῖ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος ὁ σκορπισμένος στὴν ὑπαίθρο. Μὰ ὅσο ἀνεβαίνουμε πρὸς τὴν κορυφὴ τῆς πυραμίδας, τόσο πλησιάζουμε σὲ μεγαλύτερα ἀστικά κέντρα. Ἀλλὰ στὸ διάστημα τῆς Τουρκοκρατίας οἱ παλαιές λαμπρές ἐλληνικὲς πόλεις εἶχαν μαραζώσῃ καὶ εἶχαν μεταβληθῇ σὲ κωμοπόλεις καὶ σὲ χωριά, μὲ κύριο γνώρισμα τὸν ἀγροτικὸ χαρακτήρα. Γιατὶ οἱ πόλεις αὐτὲς περιβάλλονταν ἀπὸ χωράφια κ' οἱ περισσότεροι κάτοικοί τους, ὅσοι δὲν ἀσχολοῦνταν μὲ μιὰ ὑποτυπώδη βιοτεχνία καὶ μ' ἓνα, ἀναγκαστικά, περιωρισμένο ἐμπόριο, δούλευαν στὰ χωράφια, εἴτε σὰν ἰδιοκτῆτες εἴτε σὰν ἀπλοὶ ἀγρότες. Τὰ πολυάριθμα, ἐπίσης, μοναστήρια, κατὰλοιπα τοῦ βυζαντινοῦ κόσμου, εἶχαν μεταβληθῇ σὲ μεγάλα καὶ ἰσχυρὰ ἀγροτικά κέντρα. Εἶχαν γιὰ ἰδιοκτησίες τους μεγάλες ἐκτάσεις γῆς, ποὺ τὶς καλλιεργοῦσαν τὰ πλῆθη τῶν μοναχῶν. Οἱ Ἕλληνες, ἄλλωστε, τῆς δουλείας, προτιμοῦσαν νὰ ζοῦν στὴν ὑπαίθρο χώρα, ὅχι μονάχα γιὰτὶ δουλεύοντας τὴ γῆ προσπορίζονταν, φτηνότερα καὶ σὲ μεγαλύτερες ποσότητες τὰ μέσα τῆς λιτῆς διατροφῆς τους, ἀλλὰ γιὰτὶ ἔτσι ἀπέφευγαν τὸ γειτνίασμα μὲ τοὺς κατακτητῆς τους, ποὺ προτιμοῦσαν, ὅπως ἦταν φυσικὸ, νὰ ζοῦν στὰ ἀστικά κέντρα ἢ στοὺς οἰκισμοὺς ποὺ τοὺς προσέφεραν καὶ περισσότερες ἀνέσεις ποὺ ἦταν ὠχυρωμένα καὶ ποὺ μπορούσαν νὰ συντηροῦν στρατὸ στὰ φρούρια καὶ στοὺς στρατώνες, γιὰ μιὰ ἐνδεχόμενη ἐξέγερσι τῶν ἀπίστων. Ἐμενὴ ἐξέγερσι τῶν ἀπίστων. Ἐμενὴ, σιγὰ-σιγὰ ὁ ἀγροτικὸς πλη-

θυσμὸς τῆς Ἑλλάδος, ζώντας μακριὰ ἀπὸ τὸν τύραννο (ὅσο ἦταν δυνατὸ βέβαια) ἀνάσαινε τὸν ἀγέρα μιᾶς κάποιας λευτεριάς. Καὶ μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα αὐτῆς τῆς λευτεριάς ἄρχισε νὰ ὀρμάζῃ καὶ νὰ ἀπλώνεται τὸ κίνημα τῆς κλεφτουριάς, ποὺ ὅταν σήμανε ἡ ὥρα ἀποτέλεσε γιὰ τὴν Ἐπανάστασι τὸ «πολεμικὸ σῶμα» τοῦ Ἀγῶνα. Τὴν ἀστείρευτη παρακαταθήκη τοῦ αἵματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ μόχθου γιὰ τὴν παραγωγή τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς, χωρὶς τὰ ὁποῖα θάταν ἀδύνατη ἡ διατροφή τῶν ἀγωνιζομένων παιδιῶν τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ. Τὸ λάδι, τὸ σιτάρι, τὸ κρασί καὶ τὸ κρέας ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁμήρου, δὲ βγαίνουν μόνο τους μέσα ἀπὸ τὰ ἐλληνικὰ χρώματα. Τὸ χέρι τοῦ Ἑλλήνα ἀγρότη, ὁ ἰδρώτας του, ἡ ἀγροτικὴ του πείρα — παράδοσι χιλιετηρίδων — καὶ ἡ προσφορὰ τῆς ψυχῆς του, ἔδωσαν τὰ μέσα γιὰ νὰ συντηρηθῇ ἡ Ἐπανάστασι. Φυσικά, ὁ ἀγροτικὸς λαὸς, πολεμοῦσε γιὰ τὴν Ἐλευθερία του. Μὰ ἀπὸ κάθε πλευρὰ, προσέφερε τὸ μεγαλύτερο τίμημα. Κι ὅταν ἡ Ἐπανάστασι τέλειωσε, ὕστερ' ἀπὸ τόσες θυσίες, κ' ἡ μικρὴ, μὰ ἐλεύθερη Ἑλλάδα δὲν ἦταν παρὰ ἓνας χώρος γῆς γιοματός ἀποκαΐδια πάνω στὰ ἀποκαΐδια αὐτά, ὁ Ἕλληνας ἀγρότης, στερημένος τῶν πάντων, ἄρχισε πάλι, καταβάλλοντας τὸν πατροπαράδοτο, ἡσιόδιο μόχθο του, νὰ θεμελιώσῃ τὴν καινούργια ἐλληνικὴ Πολιτεία, τὴν ἐλεύθερη ποὺ βασιικά, πάλι, δὲν ἦταν δυνατὸ παρὰ νὰ ἔχῃ «ἀγροτικὴ δομὴ». Μὰ ὡς καὶ σήμερα ἀκόμα, καὶ μὲ ὅλη τὴν ραγδαία βιομηχανικὴ καὶ πολὺπλευρα ἀστική, ἐμπορικὴ, καὶ τουριστικὴ καὶ τεχνικὴ ἀνάπτυξι τῆς χώρας μας, ὁ χωρικός, ὁ ἀγρότης, ὁ ξωμάχος, ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποτελῇ τὴν δεσπόζουσα μορφή μέσα στὴν κοινωνικὴ σύνθεσι τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ. Εἶναι αὐτὸς ποὺ μᾶς δίνει «τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον», τὸν δουλευτῆ τῆς γῆς ποὺ τὴν δουλεύει καὶ τὴν καρπίζει καὶ τὸν στρατιώτη ποὺ τὴν ὑπερασπίζει. Εἶναι αὐτὸς ποὺ μᾶς ἔδωσε τὴ γλῶσσα μας, τὴ γνήσια ἐλληνικὴ, τὴ δημοτικὴ, στὴν ὁποία ἡ νεοελληνικὴ ψυχὴ ἐξέφρασε ὅλα τῆς τὰ αἰσθήματα. Καὶ δίκαια ὁ Παλαμᾶς τραγοῦδῃσεν ἔτσι τὸν χωρικό μας: «Εἰδύλλια ροδομάγουλα καὶ μοσκοβολισμένα, γιὰ σὰς δὲν ἦρθα στὸ χωριό. Χωριάτη, ἦρθα γιὰ σένα» τὸ δέντρο

ἀδρὸ ποὺ ρίζωσε στὰ βάθεια τῆς ψυχῆς σου — φέρνει λουλουδι ζωντανὸ στὰ χεῖλη σου τὸ λόγο. — Κι ἦρθα νὰ πάρω ἀπ' τὸ δέντρο, νὰ πάρω ἀπ' τὸ λουλούδι, καὶ νὰ τὰ πᾶω στὴν ἀβροχή, τὴ ρημασμένη χώρα, — ποὺ πείνασε γιὰ πράσινο καὶ δίψασε γιὰ δρόσο, — νὰ γίνῃ δάσος ἡ ζωὴ καὶ ἡ τέχνη περιβόλι».

Τὴ μορφή τοῦ ἀγρότη λαοῦ ποὺ δουλεύει τὴ γῆ μὲ τὴν τέχνη τῶν πατέρων του, ποὺ ζῇ ἀπὸ τὴ γῆ μὰ ποὺ ἀδιάκοπα ἀντιμετωπίζει τὶς ἀρπαχτικὲς διαθέσεις τοῦ τυράννου τὴν ἀνευρίσκουμε βέβαια πρῶτα στὰ δημοτικὰ μας τραγοῦδια. Μὰ πρὶν στὴν Ἑλλάδα ἐνσκήψῃ ὁ Τοῦρκος, κατακτητῆς εἶχε ἐνσκήψῃ ὁ Φράγκος δυνάστης. Αὐτὸς προετοίμασε τὸν ἀγρότη λαὸ νὰ δεχτῇ καὶ νὰ ὑποστῇ, ἀργότερα, τὸν Τοῦρκο αἱματοπότη. Στὸ θαυμάσιο ἐπικὸ ποίημά του «Φωτεινός», ὁ μεγάλος ραψωδὸς τῶν παλληκαριῶν τοῦ 21, ὁ Βαλαωρίτης, ἀποκρυσταλλώνει μὲ ὁμηρικὴ παραστατικότητα τὴ μορφή τοῦ ἀγρότη ποὺ πρὶν καλὰ-καλὰ ἐτοιμάσῃ τὸ «ἔρμον τὸ ψωμί του» γιὰ νὰ θρέψῃ τὴ φαμίλια του καὶ τὸν ἑαυτό του, τοῦ τὸ ἀρπάζει ὁ ξένος «ἀρχοντας» τοῦ τόπου, αὐτὸς ποὺ δὲν ξέρει ἄλλο παρὰ νὰ ἀπομυζᾷ τοὺς κόπους τῶν σκλάβων του. Ὁ «Φωτεινός» μᾶς παρουσιάζεται νὰ καλλιεργῇ τὸ χωράφι του. Μὰ τὰ σκυλιὰ τοῦ ἀρχοντα μπαίνουν στὸν ἀγρὸ του καὶ τοῦ «χαλοῦν τὸ φύτρο». Τότε, θυμωμένος ὁ δύστηνος ἀγρότης, προστάζει τὸ γιό του νὰ «πάρῃ ἓνα σβῶλο καὶ νὰ διώξῃ ἐκεῖνα τὰ σκυλιὰ». Μὰ ὁ γιὸς φοβᾶται νὰ τὸ κάμῃ, γιὰτὶ θὰ προκαλέσῃ τὴν ὀργὴ τῶν ἀρχόντων, ἐπεὶδὴ αὐτοὶ λογαριάζουν περισσότερο τὰ σκυλιὰ τοὺς παρὰ τοὺς Ρωμιοὺς σκλάβους. Ὁ Φωτεινός, ἀδίσταχτα καὶ ἀφοβα, πικρὰ καὶ θυμωμένα διαμαρτύρεται, δίνοντάς μας μιὰ ὀλοζώντανη εἰκόνα ὅλης τῆς ὑπόδουλης Ἑλλάδας:

«Ὁ χερουλάτης ἔφαγε τ' ἄχαρ
δάχτυλά μου
καὶ στὴν ἀλετροπόδα μου ἐλνώσαν
τὰ ἥπατά μου.
Δυὸ μῆνες ἔρρεψα ἐδεῶ, ἐσάπισα
στὴ νύπη
μ' ἀρρώστια, μὲ γεράματα!
Βάσανα, νῆσταια, κόποι
γι' αὐτὸ τὸ ἔρμον τὸ ψωμί. Καὶ
τώρα, ποὺ προβαίνει

σγοιρό, χολᾶτο ἀπὸ τὴ γῆ, ποὺ
πρὶν τὸ φᾶν χορταίνει
τὰ λιμασμένα μου παιδιά, νὰ τὸ
πατοῦν ἐμπρός μου
μὲ τόση ἀπίστευτη ἀπονία οἱ
δυνατοὶ τοῦ κόσμου!

Καὶ παρακάτω, ὁ Φωτεινός, ἐχοντας πλήρη αὐτοσυνείδησι τῆς ἀγροτικῆς του ὑποστάσεως σὲ μιὰ ἔξαρσι «ἀντιστάσεως», δίνει μιὰ πλήρη καὶ θαυμαστὴ εἰκόνα τοῦ «ἀγρότη λαοῦ», καθὼς διατυπώνει τὸ καταπατημένο δίκιο του καὶ μιλεῖ μὲ τὸ στόμα τῆς ἀδικῆς μοίρας του, ἀντιθέτοντας τὴ μαρτυρικὴ του ζωὴ σ' αὐτὴν τοῦ κατακτητῆ.

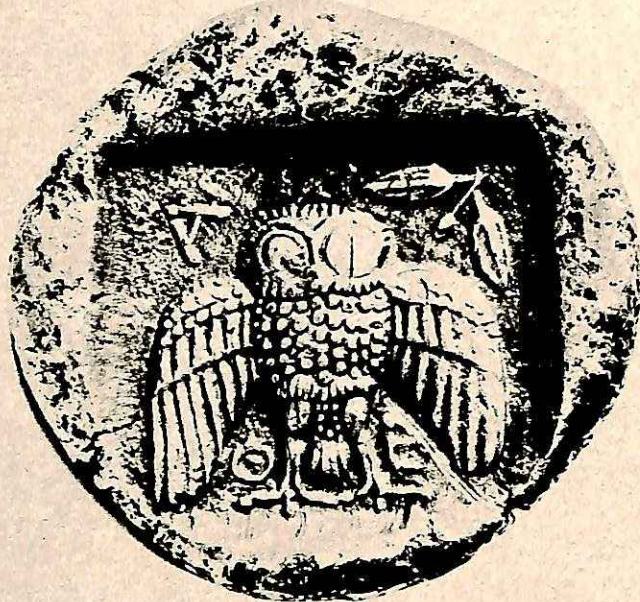
Ἐγώ... ὁ φτωχὸς ὁ Φωτεινός, ὁ
γέρος, ὁ ξεσκλιάρης,
ποὺ οἶχνω ἐδῶ τὸ σπόρο μου γιὰ
νὰ μοῦ τόνε πάρης,
ἐγὼ ποὺ μὲ τὸν ἰδρωτὰ τὰ χρώματα
ζυμώνω
γιὰ νὰ τρώγ' ἄλλος τὸ ψωμί, ποὺ
τρέχω καὶ κεντρώνω
τὴν ἀγριλίδα τοῦ βουνοῦ καὶ ποὺ
δὲν ἔχω λάδι
ν' ἀνάφτω τὸ καντήλι μου καὶ ζῶ
μέσα στὸν Ἀδη,
ἐγὼ ποὺ μὲ τὰ νύχια μου ἀνάποδο
γυρίζω
τὸ λόγγο καὶ τὰ ριζιμιά γιὰ νὰ
σᾶς τὰ στολίζω
μὲ κλήματα, ποὺ δὲν τρυγῶ καὶ
ποὺ ποτὲ δὲν ἔχω
λίγο ψωμί κεφαλιακὸ τὴ γλῶσσα
μου νὰ βρέχω,
ἐγὼ ὁ φτωχὸς ὁ μυλωνᾶς ποὺ ζῶ
σ' αἰώνια ζάλη,
καὶ παίρνω κέρδος, πληρωμὴ μ'
προσφάγι τὴν πασπάλη.
ποὺ δὲν οἰζίζω τὸ παιδί, ποὺ πάντα
ζῶ μὲ τρόμο
ποὺ δὲ βρίσκω ἐδῶ στὴ γῆ γιὰ νὰ
μὲ κρίνῃ νόμο,
Αὐτός, αὐτὸς εἶναι ὁ Λαός...

Ὁ Βαλαωρίτης τοποθετεῖ τὸ Φωτεινὸ τοῦ στη Φραγκοκρατούμενη Λευκάδα τοῦ 1335. Ὁμως ἡ ἀγροτικὴ εἰκόνα τῆς σκλαβωμένης χώρας, ποὺ μᾶς δίνει, ἰσχύει καὶ γιὰ ὅλη τὴν τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα. Ὁ σκλάβος λαός, ἐσκυβε στὴ γῆ καὶ τὴ δούλευε, ποτίζοντάς τὴν μὲ ὅλο του τὸν ἰδρῶτα, γιὰ νὰ ἔχῃ σὰν ἀντιστάθμισμα τὴ φοβέρα καὶ τὴν ἀρπαγὴ τῶν τυράννων του.

Δύο αναμνηστικά δεκάδραχμα

Ο Μάρτιος, ο γιοραστικός μήνας, που μάς ξαναφέρει στη μνήμη, με τις παρελάσεις, τα έμβλητά και διαλέξεις, περιστατικά και γεγονότα από το θαύμα της ελληνικής επανάστασης, είναι ο πιο ταιριαστός μήνας για να σάς μιλήσουμε για δύο ανεκτίμητα αρχαία ελληνικά νομίσματα, που έχουν σχέση με την πολεμική αρετή των Ελλήνων.

Το πρώτο απ' αυτά είναι το δεκάδραχμο του Μαρα-

ΝΟΜΙΣΜΑ 1

θώνα και το δεύτερο, το συρακούσιο δεκάδραχμο, που πήρε τ' όνομα μίας γυναίκας, της Δημαρέτης.

Τα νομίσματα αυτά είναι αναμνηστικά. Δηλαδή κόπηκαν για να θυμίζουν κάτι. Στη συγκεκριμένη περίπτωση και τα δύο αυτά δεκάδραχμα θυμίζουν στους Έλληνες άθλους και δόξες και τα έκοψαν για να θριαμβολογήσουν και να γιορτάσουν μιά ανεπανάληπτη εποχή, που τους άρεσε να την θυμούνται γιατί τους δόξαζε σαν λαό.

Ας πάρουμε το πρώτο. Η Αθήνα έκοβε πάντα νομίσματα με την μορφή της Αθηνάς από την μία πλευρά και της κουκουβάγιας από την άλλη. Γι' αυτό λέγονταν «κόρες» και «γλαύκες». Ο Εύριπίδης τα έλεγε «παρθένους». Ο κωμικός Εύβουλος τα ονόμαζε «Παλλάδες» και ο Αριστοφάνης «γλαύκες λαυριωτικές» γιατί γίνονταν από το άσπρι των μεταλλείων του Λαυρίου.

Ενώ η γλυπτική είχε φτάσει κιόλας στην κλασική τελειότητα, τα νομίσματα της Αθηνάς εξακολουθούσαν να αρχαίζουν. Η Αθήνα επέμενε να διατηρή τον ίδιο νομισματικό τύπο, γιατί μ' αυτόν ήταν γνωστή στο διεθνές εμπόριο. Αυτό φυσικά γινόταν σε βάρος της καλλιτεχνικής εμφάνισης των νομισμάτων. Η κουκουβάγια είχε στα νομίσματα διπλωμένα πάντα τα φτερά της κι' η Αθηνά πάντα το στερεότυπο αρχαϊκό της μειδίημα.

Είναι λοιπόν σπουδαίον το γεγονός, ότι οι Αθηναίοι έσχασαν τον συνηθισμένο νομισματικό τους τύπο και σκόλισαν στο αναμνηστικό τους δεκάδραχμο μιά κουκουβάγια με άπλωμένα τα φτερά, πράγμα που δεν ξανασυνέβηκε ποτέ.

Η εποχή του δεκαδράχμου 479 π.Χ. αντιπροσωπεύει για την Αθήνα μιά σπάνια ιστορική εποχή. Μιά σειρά από μεγάλους πολιτικούς άντρες θεμελίωσαν τότε την αθηναϊκή δημοκρατία. Η γενναιότητα και η πολεμική τεχνική του

Μιλτιάδη έδωσαν στους Έλληνες τη νίκη του Μαραθώνα. Το δαιμόνιο μυαλό του Θεμιστοκλή τους χάρισε τη νίκη της Σαλαμίνας. Η σωφροσύνη και η δικαιοσύνη του Αριστείδη, η γενναιότητα και η μετριοπάθεια του Κίμωνα, στέριωσαν την πρώτη αθηναϊκή συμμαχία και ανάδειξαν την Αθήνα μεγάλη ελληνική δύναμη με τεράστια προβολή στον έξω κόσμο.

Τα δεκάδραχμα του Μαραθώνα δεν κόπηκαν από το άσπρι των μεταλλείων του Λαυρίου. Κόπηκαν μετά τους περσικούς πολέμους, από τα λάφυρα που άφησαν στα πόδια της μάχης οι Πέρσες. Η ντροπή και ο έξευτελισμός μιάς πολυάριθμης στρατιάς, χύθηκαν μέσα στη φωτιά και μεταμορφώθηκαν σ' αυτά τα θαυμάσια νομίσματα του θριάμβου και της δίκαιης περηφάνειας. Το νόμισμα λοιπόν αυτό συμβολίζει τη νίκη των Αθηναίων απέναντι στη βία. Θυμίζει θριάμβους - σταθμούς στην ιστορία τους κ' είναι μιά τιμητική προσφορά στην Αθηνά, που εμφανίστηκε πάνω από τα πεδία της μάχης με τη μορφή του ιερού της πουλιού, και με άπλωμένες τις φτερούγες της έμψυχωσε και ενεθάρρυνε τους πολίτες της πόλεώς της.

Ενώ οι Έλληνες της ήπειρωτικής Ελλάδας πολεμούσαν τους Πέρσες, οι άποικοι Έλληνες της Σικελίας πολεμούσαν τους Καρχηδονίους, που έγιναν η αφορμή για να κοπή το δεύτερο νόμισμα, το νόμισμα της Δημαρέτης.

Όπως πολύ ρομαντικά το θέλει η παράδοση, την ίδια μέρα με την μάχη της Σαλαμίνας, ο Γέλωνας, ο τύραννος των Συρακουσών, νίκησε τους Καρχηδονίους στην Ίμερα (470 π.Χ.). Η νίκη αυτή, όπως έγραψε ο Σιμωνίδης ο Κείος — ο επιγραμματοποιός των περσικών πολέμων — έσωσε την Σικελική Ελλάδα από τον βαρύ ζυγό της σκλαβιάς και έδραϊωσε τη δύναμή της στη Δύση.

Η Δημαρέτη, γυναίκα ευαίσθητη και τρυφερή χρησιμοποιήσε όλη τη γυναικεία γοητεία της κι όλη της την επιρροή για να πείση τον άντρα της, τον Γέλωνα, να μη βάλει στους ήττημένους βαρείς όρους συνθηκολογήσεως. Ο Γέλωνας υπέκυψε, η Δημαρέτη ικανοποιήθηκε και οι Καρχηδόνιοι αντάμειψαν το συγκινητικό της ενδιαφέρον με μιά πραγματικά βασιλική προσφορά. Της έστειλαν σαν δώρο για την ευγενική της μεσολάβηση ένα χρυσό στέμμα, που ζύγιζε, ούτε λίγο ούτε πολύ, εκατό τάλαντα, δηλαδή κάπου 600.000 δραχμές, ποσόν υπέρογκο για την εποχή εκεί-

ΝΟΜΙΣΜΑ 2

νη. Από το στέμμα εκείνο οι Συρακούσιοι έκοψαν αναμνηστικά δεκάδραχμα και τα ονόμασαν «δημαρέτεια» από το όνομα της Δημαρέτης.

Το πρόσωπο που εικονίζεται στο νόμισμα δεν είναι η Δημαρέτη, όπως πολύ πιθανόν να φαντασθήτε. Κανείς μέχρι τότε δεν είχε διανοηθεί ν' άπεικονίσει πρόσωπο θνητού

(Συνέχεια στην σελίδα 25)

ΜΙΑ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Δύο γυναίκες πήγανε κάποτε σ' έναν πνευματικό για να εξομολογηθούν. Η μι' απ' αυτές είχε καταλάβει πως είχε κάνει κάποιο άμαρτημα μεγάλο, και γι' αυτό τυραννιότανε μερόνυχτα από τύψεις. Είχε χάσει τη γαλήνη της. Η άλλη πίστευε πως είχε ζήσει κατά το θέλημα του Κυρίου. Ήταν ευχαριστημένη, γιατί δεν εύρισκε τον έαυτό της ένοχο σε τίποτα.

Ο εξομολογητής ρώτησε και τις δυο για τα έργα τους. Με δακρυσμένα μάτια η πρώτη παραδέχτηκε το άμαρτημά της. Είπε πως είχε μαλώσει πολλές φορές με τον άντρα της εξ αιτίας των απαιτήσεών της, κι αυτό το θεωρούσε μεγάλο άμαρτημα. Πίστευε πως ήταν αδύνατον να συγχωρεθῇ.

Η δεύτερη είπε με κάποιαν ύπεροψία πως δεν ήξερε ότι έχει κάνει κανένα άμαρτημα.

Τότε ο πνευματικός στράφηκε στην πρώτη και τῆς εἶπε :

— Σύρε πίσω από τον κῆπο, τέκνον μου, και φρόντισε να βρῆς εκεί μιά τόσο μεγάλη πέτρα, όσο μπορείς να την σηκώσης, και φέρε μου την.

Επειτα εἶπε στην ἄλλη :

— Βλέπεις αυτό το ἄδειο σακκί; Πάρ' το και πήγαινε στον κῆπο να το γεμίσης με ὅσες μικρές πέτρες μπορείς να σηκώσης...

Πήγαν οἱ γυναίκες, ἔκαναν ὅπως τοῦς εἶπε ὁ ἱερωμένος και ξαναγύρισαν. Η μιὰ κουβάλησε μιά πολὺ μεγάλη πέτρα, κ' ἡ ἄλλη ἓνα σακκί γεμάτο ἀπὸ πέτρες μικρές.

— Πολὺ καλά, ἔκανε ἐκεῖνος, ἀφοῦ ἔρριξε μιά ματιά· τώρα, πάρτε τις πέτρες και πηγαίνετε τις πίσω. Φροντίστε να βάλετε τὴν καθεμιά στη θέση της. Ἀμα ξεμπερδέψετε να ξανάρθετε ἐδῶ.

Σήκωσαν τὰ βάρη οἱ γυναίκες και πήγαν να κάνουν ὅπως τις πρόσταξε.

Δὲ δυσκολεύτηκε να βρῇ τὴ θέση της μεγάλης πέτρας ἡ πρώτη, μὰ ἡ ἄλλη, ὅσο κι ἂν προσπάθησε, δὲν κατάφερε να θυμηθῇ ἀπὸ ποῦ ἀκριβῶς εἶχε μαζέψει τὴν κάθε μικρὴ πέτρα. Ἐτσι, γύρισε πίσω με γεμάτο τὸ σακκί και με βαρειά τὴν καρδιά ἀπὸ τὴ ντροπή.

— Λοιπὸν, εἶπε ὁ σοφὸς εξομολογητής, ἔτσι γίνεται και με τις ἀνθρώπινες ἀμαρτίες. Ἐβαλες τὴ μεγάλη πέτρα στὸν τόπο της ἐσύ, γιατί θυμόσουνα ἀπὸ ποῦ τὴν εἶχες πάρει. Μὰ ἐσύ τίποτα δὲ μπόρεσες να κάνης, γιατί δὲ θυμόσουνα ἀπὸ ποῦ εἶχες σηκώσει τὸ κάθε λιθαράκι. Ἐτσι λοιπὸν ἐσύ, θυμόσουνα τὸ ἀμαρτημά σου και τῶν γνωστῶν τις κατηγορίες γι' αὐτό, εἶχες τύψεις, ἦρθες μετανοιωμένη να εξομολογηθῆς, κι ἀλάφρωσες.

— Ὅμως ἐσύ, συνέχισε στρέφοντας πρὸς τὴν ἄλλη γυναίκα, ἔκανες κάθε τόσο ἀμαρτίες μικρές που δὲν τις λογάριζες, οὔτε καν τις θυμόσουνα... Σιγά-σιγά συνήθισες σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ. Βλέποντας τις ἀμαρτίες τῶν ἄλλων και σχολιάζοντάς τις, ἀφηνόσουν να τυλίγεις μες στις δικές σου δίχως τὴν παραμικρὴ τύψη.

Εἴμαστε ἀμαρτωλοί, κόρες μου, ὅλοι οἱ θνητοί. Κι ἂν δὲν θελήσουμε να μετανοήσουμε ὅσο εἶναι καιρὸς και δὲν ἀλλάξουμε ζωὴ, θὰ φτάσουμε στὴν καταστροφή!

(Διασκευή) σπῦρ.

Η ΠΕΤΡΙΝΗ ΚΑΡΔΙΑ

Κ' Η ΤΡΥΦΕΡΗ

Διήγημα

Αὐτὸ τὸ παράξενο γεροντοπαλ-
λῆκαρο πού λέγεται Γκρινιάρης
εἶναι ἀναστατωμένο. Ἐνῶ περ-
νοῦσε τὸν καιρὸ του μιά χαρά, χω-
ρίς ποτέ νὰ νοιάζεται γιὰ κανένα
συνάνθρωπό του, μιά κεραμίδα τοῦ-
πεσε στὸ κεφάλι. Ἡ χήρα ἀδερφή
του τ' ἄφησε κληρονομιά τὸ μονά-
κριβο παιδί της!

— Ἦταν ἀνέκαθεν παλαβή. εἶπε
μέσα του. Πῶς τῆς ἤρθε νὰ πιστέψῃ
ὅτι θὰ γίνῃ «τρυφερὴ καρδιά πα-
τέρα στοργικῶν» τούτῃ ἡ πέτρα πού
ἔχω στὸ στήθος μου; Ἀς περιμένῃ
ὅσο θέλει νὰ ἰδῇ ἀπὸ κεῖ πού βρί-
σκεται τὸ μεγάλο θαῦμα. Τὸ πολὺ-
πολὺ νὰ βρῶ καμμιὰ γυναίκα — μα-
κριὰ ἀπὸ δῶ, φυσικά, στὴ γαλήνη
τοῦ χωριοῦ — καὶ νὰ τῆς ἀναθέσω
νὰ τὸ φροντίζῃ...

Λιλίκα τὴ λένε τῇ μικρῇ του
ἀνιψιά, πὺν μόνον στὰ βαφτίσια της
τὴν εἶδε. Ἦταν δὲν ἦταν ἔξι μῆ-
νῶν τότε. Τώρα εἶναι ἓνα τετρά-
χρονο κοριτσάκι γλυκό, χαριτωμένο,
μὲ μεγάλα μαῦρα μάτια καὶ κα-
τσαρά μαλλιά. Τοῦ τὸ πήγανε στὸ
σπίτι καὶ τὸ κράτησε ὡς πὺν νὰ
βρῇ τὴν κατάλληλη γυναίκα. Προ-
σωρινά, φυσικά...

— Ἄν σ' ἀρέσῃ τὸ διάβασμα, Λι-
λίκα, θὰ βρῆς ἐδῶ πολλὰ βιβλία,
τῆς εἶπε.

— Θεῖε μου, μόνο τίς ζωγραφιές
τοῦ Κοντορεβιθούλη καὶ τῆς Κοκκι-
νοσκουφίτσας διαβάζω.

Ἄκουσε κεῖ : διαβάσει τίς ζω-
γραφίες! Τὶ ἀφέλεια παιδιάστικη!
Ποτέ του δὲν εἶχε ἀκούσει μὲς
στὸν κύκλο τῶν σκουνοφλιάρη-
δων, ὅπως κι ὁ ἴδιος, φίλων του
μὰ τόσο χαριτωμένη φράσι.

Ἡ γυναίκα πὺν τὸν περιποιεῖται
στέκεται ἐκεῖ σιωπηλὴ καὶ σκυ-
θρωπὴ, ὅπως πάντα ἀπὸ τῇ στι-
γμῇ πὺν τῆς κουβαλήσανε τὴ μικρή.
Εἶναι πολὺ παράξενη, ὅπως πα-
ράξενο εἶναι τ' ὄνομά της. Αὐγὴ
τῇ λένε — ἐνῶ βρίσκεται στὸ ἥλιο-
βασίλειμα. Αὐτὸς ὅμως τὸ ἔχει ἀλ-

λάζει, τῇ φωνάζει... Δειλινή!

— Πῶς τὸχουν ντύσει τοῦτο τὸ
παιδί, κύριε; Σὰ φασιωμένο φαί-
νεται, τοῦ λέει κάποια στιγμή.

— Σωστά, σοφὴ μου Δειλινή,
ἔχεις δίκιο. Πάρ' το νὰ τὸ πᾶς στὸ
ράφτη μου... Ἀ, ὅχι, σ' ἀντι-
κρυνὸ μεγάλο κατὰστημα νὰ τὸ
πᾶς γιὰ νὰ τὸ ντύσουν ὅπως πρέπει.
Νά, πάρε ἓνα χιλιάριχο.

— Θεῖ μου, τί μπελᾶς αὐτὰ τὰ
παιδιά. Νὰ ἰδοῦμε πῶς θὰ ξεμπλέ-
ξουμε, μουρμουρίζει φεύγοντας ἡ
γεροντοκόρη.

Ξαπλωμένος στὴν πολυθρόνα του
ὁ κ. Γκρινιάρης, διαβάσει τὴν ἐφη-
μερίδα του. Ρίχνει μιά ματιά ξανά
στὴν ἀγγελία πὺνχει στείλει : «Ζη-
τεῖται κυρία σοβαρά, διαμένουσα
κατὰ προτίμησιν εἰς ἐξοχικὸν μέ-
ρος, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἀνατροφὴν
μικροῦ κοριτσιῶ. Μισθὸς ἱκανοποιη-
τικὸς». Ὁραῖα. Μολαταῦτα κάτι
τὸν κάνει μελαγχολικό. Τὶ νᾶναι
τάχα;...

Ἀκούει βήματα στὴ σκάλα. Γυ-
ρίσανε. Ἡ Λιλίκα κελαηδαίει :

— Ζές, Ἀγούλα, τί ὁμοφῇ ποῦμαι!

— Ναί, μωρό μου, εἶσαι ἀγγε-
λοῦδι σωστό.

Ἀγγελοῦδι σωστό, ἔ; Ἀ! γιὰ
κακαῖά...» λέει μέσα του ὁ κ.
Γκρινιάρης. Ὅμως δὲν ἀργεῖ νὰ
διαπιστώσῃ πῶς ἔτσι εἶναι. Ἐχει
ἐντελῶς ἀλλάξει ἡ Λιλίκα. Εἶναι
τώρα ἓνα πλάσμα αἰθέριο. Δὲ φαν-
ταζόταν ὅτι μποροῦν καμμιὰ φορὰ
νὰ κάνουν θαύματα τὰ φορέματα.

Ἡ μικρὴ εἶναι ξετρελλαμένη.
Χορεύει, γελάει, πηδάει στὰ γόνατα
τοῦ θεοῦ της. Τὸν ἀγκαλιάζει :
«Θειούλη μου, εἶσαι χυσός. Σ' ἀ-
γαπᾶω πολὺ», τοῦ λέει καὶ τὸν
γεμίζει φιλιὰ.

Ὁ γέρο - ἐγῶιστῆς νοιώθει τὴν
καρδιά του νὰ γοργοχτυπά. Βγά-
ζει τὸ μαντήλι καὶ σκουπίζει μὲ
τρόπο ἓνα δάκρυ πὺν κυλάει στὸ
πρόσωπό του.

Εἶναι μέρες πὺν ἔπαψε νὰ πη-
γαίνῃ στὸ καφενεῖο. Ἀς λέν ὅ,τι
θέλουν οἱ φίλοι του. Αὐτοῦ τοῦ
ἀρέσει τώρα νὰ κάθεται στὸ σπῆτι.
Τὰ βράδια, κοντὰ στὸ τζάκι, λέει
παραμῦθια στὴ Λιλίκα. Παρακο-
λουθεῖ μ' ἐνδιαφέρον τί ἐντύπωσι
τῆς κάνουν, κοιτάζοντάς τὴν κα-
τάματα. Πόσο γεμάτῃ ἔγινε ἡ ζωὴ
του, πόσο ἀλλοιώτικη, συλλογίζεται
μὲ κατεβασμένα τὰ βλέφαρα.

— Κοιμάσαι, θεῖε; Ντοπή, λέει
σκουντώντας τὸν ἡ μικρή.

Τινάζεται, καὶ χαμογελώντας συ-
νεχίζει τὴν ἱστορία του...

Ἐχει περάσει μιά βδομάδα. Φέρ-
νει ἓνα γράμμα ὁ ταχυδρόμος, τὸ
ἀνοίγει ὁ κ. Γκρινιάρης, τὸ διαβάσει.

— Δειλινή, λέει στὴ γεροντοκόρη,
θὰ μᾶς φύγῃ πιά ἡ Λιλίκα. Βρέ-
θηκε τὸ κατάλληλο πρόσωπο.

Τοῦ ρίχνει κάτι ἄγριες ματιές
ἐκείνη καὶ ξεφωνίζει :

— Θὰ τὴν διώξετε; Δὲν ἔχετε
καθόλου καρδιά λοιπόν; Θηρίο εἶ-
σαστε;

Συλλογισμένος, πικραμένος ὁ
θεῖος πάει σιγὰ - σιγὰ στὴ μικρὴ
κάμαρα. Ἡ μικρούλα κοιμάται μὲ
χειλὴ μισάνοιχτα. Φαίνεται πῶς ὁ-
νειρεύεται, γιατί κάτι σιγομουρ-
μουρίζει. Σκύβει, φιλεῖ τίς μποῦ-
κλες τῶν μαλλιῶν της, καὶ φεύγει
ἀλαφροπερπατώντας. Ἡ Αὐγὴ εἶναι
ὀλόρθη στὴ γωνία μ' ἓνα μαντήλι
στὸ χέρι.

— Μὴν κλαῖς, τῆς λέει σιγανά.
Θὰ τὸ κρατήσουμε γιὰ πάντα κοντὰ
μας τὸ παιδί. Δὲ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ
πλευρό του, κι ἂς γκρινιάζουν οἱ
φίλοι μου. Θὰ παίρνω τὴ Λιλίκα
στὰ γόνατά μου καὶ θὰ τῆς λέω
στὰ γόνατά μου καὶ θὰ τῆς λέω
ἱστορίες. Μιά ἀπ' αὐτές, ἡ πὺν ὁ-
μορφῇ, εἶναι ἐκείνη τοῦ γεροντο-
παλλῆκαρου μὲ τὴν πέτρινη καρ-
διά, πὺν ξαναβρῆκε τὴν πρώτη του,
τὴν τρυφερή...

Διασκευὴ
ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

Η

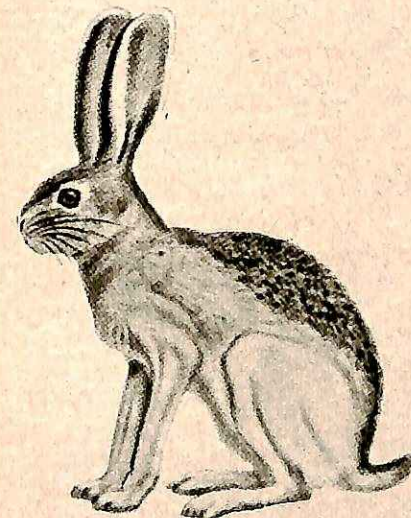
ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ

ΤΩΝ ΖΩΩΝ

ΣΤΗ ΖΩΗ

ΤΗΣ

ΕΡΗΜΟΥ

Λαγὸς τῆς ἀφρικανικῆς ἐρήμου. Τὰ αὐτιά
του εἶναι πὺν μεγάλα ἀπὸ τὸ κεφάλι του.

Ὁ πολὺς κόσμος φαντάζεται πῶς ἡ
ὕπαρξι ζωῆς μέσα στὴν ἐρημο εἶναι ἀδύ-
νατη. Ἡ μεγάλη, ἡ τρομερὴ ζέστη πὺν
ἐπικρατεῖ ἐκεῖ τὴν ἡμέρα, τὸ δριμύτατο
κρύο τῆς νύχτας καὶ πὺν πάντων ἡ ἐλ-
λειψὶ νεροῦ ἀποτελοῦν ἀνυπέρβλητα ἐμπό-
δια γιὰ ὁποιοδήποτε ζωντανὸ πλάσμα.
Καὶ ὅμως. Μέσα στὴν ἐρημο, μέσα στὴν
πυρμένη ἄμμο καὶ τοὺς φλογισμένους
βράχους της, ζῇ καὶ κινεῖται ἓνας μεγά-
λος ἀριθμὸς ζωικῶν εἰδῶν, πὺν προκαλεῖ
τὴν ἐκπλήξι καὶ τὴν ἀπορία καὶ τοῦ πὺν
ψυχραῖμου παρατηρητοῦ. Καὶ ὅλα αὐτὰ
τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ, πὺν ζοῦν στίς
ἀφιλόξενες ἐκείνες περιοχές, κατορθώ-
νουν νὰ ἐπιβιώσουν, γιατί εἶναι προικι-
σμένα μὲ τὴν ἱκανότητα προσαρμογῆς στίς
κλιματικές συνθήκες τοῦ περιβάλλοντος,
ὥστε νὰ ἀντιμετωπίζουν μὲ ἐπιτυχία ὅλες
τίς δυσκολίες πὺν συναντοῦν.

Τὸ νερό, ὅπως ξέρομε ὅλοι μας, εἶναι
στοιχεῖο ἀπαραίτητο γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴ
συντήρησι ὁποιοδήποτε ζωικοῦ ἡ φυ-
τικοῦ ὄργανισμοῦ. Ἄν πῇ κανεὶς ὅτι
χωρὶς νερὸ ζωὴ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ
ὑπάρξῃ, ἀσφαλῶς δὲν λείει καμμιὰ ὑπερ-
βολή. Τὸ νερὸ ὅμως μέσα στὴν ἐρημο
εἶναι ἐλάχιστο ἡ καὶ δὲν ὑπάρχει καθό-
λου. Τότε πῶς μποροῦν νὰ ζήσουν ἐκεῖ
τὰ διάφορα ζῶα καὶ φυτὰ; Ἡ φύσις
ἔχει προνοήσει καὶ γι' αὐτὰ. Καὶ ἔχει
ἐφοδιάσει τὰ πλάσματά της μὲ διάφορους
μηχανισμούς, ὥστε τὸ ἐλάχιστο νερὸ πὺν
κατορθώνουν νὰ πάρουν εἴτε ἀπὸ τὴ βρο-
χὴ — ἀν βρέξῃ καμμιὰ φορὰ — εἴτε ἀπὸ
τὰ φυτὰ καὶ τοὺς σπόρους πὺν τρῶνε
εἴτε καὶ ἀπὸ ἄλλα ζῶα, πὺν γίνονται
λεῖα τους, νὰ τὸ διατηροῦν καὶ νὰ δια-
τηροῦνται ἔτσι στὴ ζωὴ. Καὶ τὸ κατορ-
θώνουν αὐτὸ ἄλλα γιατί ἀπορρογοῦν τὴ
μεγάλῃ ζέστῃ καὶ ἄλλα γιατί τὴν ἀντέ-
χουν χωρὶς νὰ ἐνοχλοῦνται καὶ χωρὶς νὰ
δοκιμάζουν τίς βλαβερὰς συνέπειές της.
Ἐτσι τὸ δέρμα ἡ τὸ περίβλημα τοῦ σώ-
ματος διαφόρων ζῶων εἶναι ἀδιαπέραστο
ἀπὸ τὸ νερὸ. Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ ζῶα
αὐτὰ δὲν ἀποβάλλουν μὲ τὴ διαπνοὴ παρὰ
ἐλάχιστο νερὸ ἡ καὶ δὲν ἀποβάλλουν κα-
θόλου. Οὔτε καὶ ἰδρώνουν ποτέ τὰ ζῶα
αὐτὰ.

Ἄλλα ζῶα πάλι κατασκευάζουν ὑπό-
γεια καταφύγια σὲ ἀρκετὸ βάθος κάτω
ἀπὸ τὴν ἄμμο καὶ ἐκεῖ παραμένουν ὅλη
τὴν ἡμέρα. Ἡ θερμοκρασία στὰ κατα-
φύγια ἐκεῖνα εἶναι πολλοὺς βαθμούς κα-
τώτερη ἀπὸ τὴ θερμοκρασία πὺν ἐπι-
κρατεῖ στὴν ἐπιφάνεια καὶ ἐπὶ πλέον
εἶναι σταθερή. Ἐτσι οἱ κάτοικοι τῶν κα-
ταφυγίων αὐτῶν οὔτε ἀπὸ τὴ δυνατὴ ζέστη
οὔτε ἀπὸ τὸ διαπεραστικὸ κρύο ὑποφέρουν.

Ἄλλα ζῶα, ὅπως οἱ σκορπιοὶ καὶ διά-
φορα ἑρπετά, ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ
ἀπορρογοῦν μὲ τὸ δέρμα των τὴν ὑγρα-
σία τῆς ἀτμοσφαιρας κατὰ τὴ νύχτα. Μὲ
τὸν τρόπο αὐτὸ προμηθεύονται ἀρκετὸ
νερὸ, ὅσο εἶναι ἀναγκαῖο γιὰ τὸν ὀργα-
νισμό τους.

Ἄλλα καὶ ὁ τρόπος ζωῆς καὶ ἡ λει-
τουργία τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν ζῶων τῆς
ἐρήμου εἶναι προσαρμοσμένα στίς συν-
θήκες διαβιώσεως, πὺν ἐπικρατοῦν ἐκεῖ.
Ἐτσι τὰ ζῶα τῆς ἐρήμου εἶναι κυρίως
νυκτόβια, κυκλοφοροῦν δὲ κατὰ τίς πρῶ-
τες ὥρες τῆς νύχτας ἡ τὴν αὐγὴ, ὅταν
ἡ θερμοκρασία εἶναι πολὺ χαμηλότερη
ἀπὸ τὴ θερμοκρασία τῆς ἡμέρας. Πολλὰ
ἀπὸ τὰ μικρὰ τρωκτικὰ πὺν ζοῦν στίς
ἐρήμους ἔχουν τὰ πεινὰ πῶδια τους πολὺ

μεγάλα, ὥστε μετακινοῦνται μὲ μεγάλα
πηδηματά, ὅπως τὰ καγκουρὸ τῆς Αὐ-
στραλίας. Γι' αὐτὸ μάλιστα λέγονται καὶ
ποντικοὶ - καγκουρὸ. Ὁ τρόπος αὐτὸς
τῆς μετακινήσεως δὲν ἀπαιτεῖ μενάλῃ
προσπάθεια καὶ ἐπομένως οὔτε ἰδρώνουν
οὔτε λαχανιάζουν, ὥστε νὰ χάσουν νερὸ
μὲ τὴν γρήγορῃ ἀναπνοὴ τους.

Ὅταν τὰ διάφορα θηλαστικὰ ἀναπνεύουν,
ὅπως ὅλοι ξέρομε, μαζὶ μὲ τὸν ἀέρα τῆς
πνοῆς ἀποβάλλονται καὶ ὕδατμοί. Τοὺς
ὕδατμούς αὐτοὺς τοὺς διακρίνομε καθαρά
τὸ χειμῶνα, ὅταν εἶναι κρύο, γιατί συμ-
πυκνώνονται. Καὶ τὰ ζῶα τῆς ἐρήμου,
ὅταν ἐκπνεύουν, ἀποβάλλουν ὕδατμούς,
δηλαδή νερὸ. Πολλὰ ὅμως ἀπὸ τὰ ζῶα
αὐτὰ ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ συμπτυ-
κνώνουν τοὺς ὕδατμούς αὐτοὺς μέσα
στὰ ρουθόνια τους, νὰ τοὺς μεταβάλ-

Ἀλεποὺ τῶν ἀφρικανικῶν ἐρήμων. Παρα-
τηρήσετε τὰ τεράστια αὐτιά της. Εἶναι
πὺν μεγάλα ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο κεφάλι της.

λουν σὲ νερὸ, τὸ ὁποῖο κρατοῦν μέσα
τους, καὶ ἀποβάλλουν τὸν ἀέρα μὲ ἐλά-
χιστους ἡ καὶ χωρὶς καθόλου ὕδατμούς.
Ἄλλα πάλι ἀπὸ τὰ ζῶα τῆς ἐρήμου
ἔχουν τεράστια αὐτιά, δυνάμιστα μὲ τὸ
ὑπόλοιπο σώμα τους. Καὶ εἶναι βέβαια
χρήσιμα τὰ μεγάλα αὐτιά, γιὰ νὰ μπο-
ροῦν νὰ συλλαμβάνουν καὶ τὸν παρα-
μικρὸ ὑποπτο θόρυβο ἀπὸ μενάλῃ ἀπό-
στασι. Ἄλλα ὅχι καὶ νὰ εἶναι πὺν μεγάλα
ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπο κεφάλι. Ἄν συμβῇ νὰ
ἰδοῦμε μερικὰ εἶδη ἀλεπουδίων ἡ λαγῶν
τῶν ἐρήμων θὰ παραξενευτοῦμε μὲ τίς
τεράστιες αὐτάρες των. Ἀπλυστάτα :
ἀπὸ τὰ τεράστια αὐτὰ αὐτιά, πὺν ἔχουν
ζωερὴ κυκλοφορία, ἀποβάλλεται στὸν
ἀέρα ἀρκετὴ θερμότης τοῦ σώματος τῶν
ζῶων αὐτῶν, ὥστε νὰ διατηροῦν ἀνά-
λογη μὲ τὸ περιβάλλον θερμοκρασία.

Ἀξιοπαρατήρητο ἀπὸ τὴν ἀποψὶ τῆς
κατασκευῆς τοῦ σώματος καὶ τῶν δια-
φόρων ὀργάνων τῶν ζῶων τῶν ἐρήμων
εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι ζῶα διαφορετικῶν
εἰδῶν, πὺν ζοῦν στίς ἐρήμους τῆς Ἀμε-
ρικῆς ἡ τῆς Ἀφρικῆς ἡ τῆς Αὐστραλίας,
παρουσιάζουν τὴν ἴδια κατασκευὴ τοῦ
σώματος, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμιὰ ζωο-
λογικὴ συγγένεια. Ἡ κατασκευὴ τοῦ σώ-
ματος εἶναι προσαρμοσμένη πρὸς τὸ περι-
βάλλον. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξήγησι τοῦ φαινο-
μένου. Ἀκόμα καὶ ἡ λειτουργία τοῦ
ὄργανισμοῦ τῶν ζῶων αὐτῶν εἶναι προ-
σαρμοσμένη πρὸς τὸ ἀφιλόξενο περιβάλ-
λον ὅπου ζοῦν. Ὅλα τὰ ζῶα, μαζὶ μὲ
τὰ οὐρα καὶ τὰ κόπρανα, ἀποβάλλουν
ἄλλα λιγώτερο καὶ ἄλλα περισσότερο
νερὸ. Τὰ ζῶα τῆς ἐρήμου ἀποβάλλουν
ἐλάχιστο, ὥστε θὰ μπορούσε νὰ πῇ κα-
νεὶς ὅτι τὰ κόπρανά τους εἶναι στερεὰ
σὰν μαλακία πέτρα. Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνας
ἀπὸ τοὺς μηχανισμούς μὲ τοὺς ὁποίους
τὰ ἔχει ἐφοδιάσει ἡ φύσις, ὥστε μὲ τίς
κατάλληλες προσαρμογές στὸ περιβάλλον
νὰ κατορθώνουν νὰ ἀντιμετωπίζουν τὴν
ἐλλειψὶ νεροῦ καὶ νὰ διατηροῦνται στὴ
ζωή.

Η ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΗΣ ΠΟΝΗΡΙΑΣ

Παραμύθι

Σ' ένα καλύβι φτωχικό ζούσ' ένα άντρώγγο που όλο του τὸ βιδὸς ἦταν ἓνα σκυλι κ' ἓνα πετεινάρι. Ὅμως κι αὐτὰ δὲν ἦτανε σὲ θέσι νὰ τὰ τρέφουν.

— Πᾶμε νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ τὶ θὰ φοβήσουμε ἀπὸ τὴν πείνα, εἶπε μιά μέρα τὸ σκυλι στὸ πετεινάρι.

Πήρανε τὰ μάτια τους, κι ἀκο- λουθώντας τὸ στενὸ μονοπάτι βρε- θήκαν στὸ δάσος. Εἶχαν κάνει με- γάλιο δρόμο, κατάντησε νὰ βρα- дуάζη ὅταν εἶδαν ἓνα μέρος κα- τάλληλο γιὰ νὰ μείνουν. Ἦταν ἓνα δέντρο γέρικο, ποὺ κοντὰ στίς ρί- ζες τοῦ εἶχε μιά μεγάλη κουφάλα. Χώθηκε μέσα σ' αὐτὴ τὸ σκυλι καὶ τὸ πετεινάρι ἀνέβηκε στὸ χαμηλό- τερο κλωνάρι.

Δὲν ἄργησαν νὰ κοιμηθοῦν. Ἀπά- νω ποὺ χάραζε, τὸ πετεινάρι ξύ- πνησε κι ἄρχισε τὸ «κιιιρίκου». Μι' ἄλεπού, ποὺ εἶχε φωλιά παρέκει, τὸ ἄκουσε καὶ δίχως νὰ χάσῃ καιρὸ πῆγε τρέχοντας κάτω ἀπὸ τὸ δέντρο σήκωσε τὰ μάτια ψηλὰ κ' εἶπε μὲ φωνὴ ψεύτικα χαϊδευτικὴ.

— Καλὲ τί κελάιδημα εἶν' αὐτό; Καὶ τί ὁμορφιά, τί λεβεντιά! Ποτέ μου δὲν εἶδα τόσο ὠραῖο πετεινό! Πῶς ἀστράφτουν τὰ φτερά σου, πῶς ροδίζει τὸ μεγάλο σου λειρί! Κατέβα, καλὲ μου, νὰ σὲ ἰδῶ κι ἀπὸ κοντά.

— Μπορεῖς, κι ἀπὸ κεῖ νὰ μὲ βλέπης.

— Μὰ θέλω νὰ γνωριστοῦμε. Θὰ σὲ πάρω νὰ πᾶμε στὸ κονάκι μου, ὅπου ἔχω μπόλικο ἀραποσίτι...

— Καλὰ, θὰ πᾶμε ἀφοῦ ἔχεις τὴν καλωσύνη νὰ μὲ προσκαλῇς. Ὅμως δὲ μπορῶ νάρθω μόνος μου. Ἐχω σύντροφο...

«Ἀνοιξε ἡ τύχη μου», εἶπε μέσα της ἡ ἄλεπού. «Μ' ἓνα σμπάρο...». Ἐπειτα ρώτησε τὸ ὑποψήφιο θῦμα της:

— Ὁ σύντροφός σου ποῦ εἶναι;

— Νὰ ἐκεῖ, μέσα στὴν κουφάλα.

Χίμηξ' εὐθὺς ἡ ἄλεπού νὰ κἀνῃ ἀρχὴ ἀπὸ κείνον, ὅμως τὸ σκυλι τὴν ἄρπαξε καὶ τὴν ξέσκισε.

Ἔτσι, ἡ πονηριά πληρώθηκε ἀπὸ τὴν ἀθωότητα ὅσο τῆς ἄξιζε.

(Διασκευή) Σ. ΠΑΝ.

Στὸ περιοδικὸ τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας

ΠΟΣΟ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ Η ΜΕΛΙΣΣΑ

Λίγοι ξέρουν ἀκριβῶς τὸ πόσο ἐργάζεται ἡ μέ- λισσα γιὰ νὰ συνάξῃ τὸ μέλι ἀπὸ τὰ λουλούδια.

Οἱ περισσότεροι νομίζουν ὅτι εἶναι εὐκόλη ἡ ἐργασία της. Ἀς μάθουν λοιπὸν ὅτι ἡ μέλισσα εἶναι ἐργατικώτερη κι ἀπὸ τὸν πιὸ φιλόπονο ἄνθρωπο.

Ἀς υποθέσουμε πῶς κοντὰ σὲ μιά κυψέλη δὲν ὑπάρχουν παρὰ μόνο γαρύφαλα, κ' ὅτι ἡ μέλισσα πρέπει ἀπ' αὐτὰ καὶ μόνο νὰ συνάξῃ τὸ μέλι της. Κάθε γαρύφαλο ἔχει ἕξι χωριστὰ σωληνάκια καὶ σὲ κάθε σωληνάριο ὑπάρχει ζάχαρι ὄχι περισσό- τερη ἀπὸ τὸ 1)500 τοῦ κόκκου. Γιὰ νὰ συνάξῃ ἓναν κόκκο ζάχαρι ἡ μέλισσα, πρέπει νὰ χάσῃ τὴν προ- βοσκίδα της σὲ 500 σωληνάκια. Λογαριάστε τώρα πόσες χιλιάδες γαρύφαλα χρειάζεται μιά μέλισσα γιὰ νὰ κἀνῃ δέκα μονάχα γραμμάρια μέλι!

II.

ΡΟΔΑ, ΚΡΙΝΑ, ΜΕΝΕΞΕΔΕΣ

Ἐν' ἀνοιξιάντικο πρῶτ' τὰ τρία ἀδέρφια σεριανού- σανε στὸν κῆπο. Τὸ μεγαλύτερο, στάθηκε μπροστὰ σὲ μιά τριανταφυλλιά γεμάτη λουλούδια κ' ἔπειτα εἶπε στ' ἄλλα παιδιά.

— Κοιτάχτε! Πόσο εἶν' ὁμορφα. Καλὰ λένε πῶς τὸ τριαντάφυλλο εἶναι ὁ βασιλιάς τῶν ἀνθῶν.

— Τὰ κρίνα τί σοῦ λένε; Ἰδέστε αὐτὸ τὸ κάτασπρο ποὺ ὑψώνεται ἐκεῖ δά. Δὲν εἶναι χάσμα; εἶπε τὸ δεύτερο.

— Περισσότερο ἀπ' ὅλα τ' ἄνθη ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ μενεξέ. Κι ὠραῖος εἶναι κ' ἔχει ἓνα μύρο μεθυστικό, ἔκανε τὸ τρίτο.

Ἡ μητέρα τους, ποὺ τὰχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ χαγιάτι, βιάστηκε νὰ τοὺς πῇ:

— Ἀκοῦστε, παιδιά μου. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ εἶδη τῶν λουλουδιῶν εἶν' ἐξαιρετικά. Καὶ σχήματα ἔχουν ὠραία καὶ χρώματα καὶ μύρα. Κάτι σημαντικώτερο ἀκόμα: εἶναι ἐμβλήματα τριῶν ἀπὸ τίς σπουδαιό- τερες ἀρετές. Ὁ μενεξὲς ὁ ταπεινὸς συμβολίζει τὴ σεμνότητα: ὁ ἄσπρος κρίνος τὴν ἀγνότητα, καὶ τὸ κόκκινο ρόδο τὴν ἀγάπη γιὰ τὸ Θεὸ καὶ γιὰ τὸν ἄν- θρωπο. Ἐχετε πάντα στὸ νοῦ σας ὅτι πρέπει νὰ καλλιεργῆτε, μὲ τὴν ἴδια ἐπιμέλεια ποὺ καλλιεργοῦμε τοῦτο μας τὸν κῆπο, τὰ τρία αὐτὰ ψυχικὰ ἄνθη: τὴ σεμνότητα, τὴν ἀγνότητα καὶ τὴν ἀγάπη στὸν Πλάστη καὶ στὸ συνάνθρωπο...

(Μεταφρ.) ΠΑΝ.

Κ. Α. ΣΦΑΕΛΛΟΥ

ΓΡΑΜΜΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΓΑΤΙ

Ἀγαπητοί μου.

Θὰ θυμᾶστε ἴσως πρὶν ἀπὸ πολὺν καιρὸ πῶς σᾶς εἶχα ξαναγράψῃ γιὰ νὰ σᾶς πῶ πῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ μάθετε καὶ σεῖς, τὰ σπουδαῖα, τάχα δίποδα, πόσο συχνὰ μᾶς ἀδικεῖτε καὶ πόσα παράπονα ἔχομε μαζί σας — τόσο ἐμεῖς οἱ γάτες ὅσο κι' οἱ ὑπόλοιποι σύν- τροφοί μας μὲ οὐρά.

Μὴ νομίζετε πῶς σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα σᾶς εἶχα ξεχάσει. Ἀ! μπᾶ! καθόλου. Ἐμεῖς τὰ ζῶα ὅταν δώσουμε μιὰν ὑπόσχεσι ἢ ὅταν χαρίσωμε σὲ κάποιον τὴ φιλία μας, τὴν κρατοῦμε παντοτινά. Δὲν μοιάζουμε μὲ σᾶς ποὺ ἄλλα λέτε κι ἄλλα κάνετε. Μὰ τόσον καιρὸ μόλις ἔφερνα τὴν ἐπιστολή μου, ἄκουγα πῶς δὲν εἶναι «ἐπίκαιρη».

Κι ἀπὸ πότε παρακαλῶ τὸ δικίο ἔπαψε νά'ναι ἐπί- καιρο; Μὰ ἄς εἶναι. Παράβλεπα. Γιατί ἂν ἐμεῖς οἱ γάτες τσαγκρουνούσαμε ὅσες φορὲς ὀλοφάνερα μᾶς ἀδικοῦν, θάπρεπε ν' ἀποκόψουμε τὰ νύχια μας ἕξι φορὲς τὴν ἡμέρα.

Ἀκοῦτε λοιπὸν τί μοῦ ἔκαναν προχθές, ὅταν τὸ φεγγάρι ἦταν ὀλόγιομο. Ἀ! τὸ Γενναϊάτικο φεγγάρι! Ποῖος μπορεῖ νὰ πῇ τὴν ὁμορφιά του!...

Βέβαια οἱ ἄνθρωποι, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν γούνα πυκνὴ σὰν τὴ δική μας, δὲν τολμοῦν νὰ βγοῦν νὰ τὸ θαυ- σάν. Μὰ τί σημαίνει τάχα; Θάπρεπε κ' ἐμεῖς νὰ μάσουμε. Μὰ τί σημαίνει τάχα; Ὅταν παίζουμε χαρτιά; σφιγχοκλειδωθοῦμε μέσα καὶ νὰ παίζουμε χαρτιά; Ἐμεῖς ξέρομε νὰ ἐκτιμοῦμε τὰ ὁμορφα πράγματα. Ἐνθουσιαζόμαστε μ' αὐτὰ καὶ τὰ τραγουδάμε. Ἄν δὲν εἴμαστε κ' ἐμεῖς νὰ τῆς κάνωμε καντάδα, ἡ κυρὰ Σελήνη θὰ μαράζωνε ἀπ' τὸν καημὸ της.

Προχθὲς λοιπὸν τὸ βράδυ, ὅταν τὸ φεγγάρι ἔμοιαζε στὸν οὐρανὸ μ' ὀλοστρόγγυλο δίσκο κ' ἔλαμπε ὁ τόπος ὅλος ἀπὸ φῶς γαλατερό, μαζευτήκαμε μιά πα- ρεούλα ἀπὸ τρεῖς-τέσσερις, τοὺς πιὸ καλλίφωνους τῆς γειτονιάς, καὶ ἀποφασίσαμε νὰ τοῦ κάνωμε σερε- νάδα. Γιατί ἐμεῖς δὲν εἴμαστε μονάχα κυνηγοὶ καὶ νάτα. Γιατί ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἀναρριχήσεως καὶ τοῦ ἄλματος πρωταθλητὲς τῆς ἀναρριχήσεως καὶ τοῦ ἄλματος εἰς μῆκος. Ἐχομε καὶ καλλιτεχνικὴ φλέβα. Κ' ἓνα σωρὸ πρωταγωνίστριες τῆς ὀπερας δὲν εἶναι ἱκανὲς νὰ παραβγοῦν μαζί μας.

Καθὼς λοιπὸν μερακλωθήκαμε κοιτώντας τὴ Σε- λήνη, ἀρχίσαμε τὴ καντάδα. Τὸ καημένο τὸ φεγγα- ράκι μᾶς ἄκουσε κι ἔλαμπε ἀπὸ εὐχαρίστησι. Μὰ οἱ ἄνθρωποι... δὲ βαριέσαι; Ποῦ νὰ ἐκτιμήσουν τὴ σε- ρενάδα μας... Καὶ δὲν φτάνει αὐτό, μόνο θέλαν νὰ

μᾶς κάνουν νὰ σωπάσωμε, ἐπειδὴ τάχα τοὺς ταρα- ξάμε τὴν ἡσυχία.

— Σούτ!... Σούτ!... μᾶς φώναξαν ἀπὸ δυὸ τρία παράθυρα.

Ποῖος τοὺς ζήτησε παρακαλῶ τὴ γνώμη; Ἐμεῖς εἴμαστε στὸ ὑπαιθρο — οὔτε εἰσιτήριο τοὺς γυρέψαμε, οὔτε χειροκροτήματα θέλαμε, οὔτε γιὰ χάρι τους τρα- γουδοῦσαμε.

Μὰ οἱ ἄνθρωποι νομίζουν πῶς γιὰ ὅλα μποροῦν νὰ δίνουν τὴ γνώμη τους καὶ ὅλα νὰ τὰ κανονίζουν μὲ τὸ κέφι τους. Μήπως μᾶς ρωτᾶνε ἐμᾶς, ὅταν παίρ- νουν στὸ σπίτι τους ἐκεῖνα τὰ φωνακλάδικα κουτιά — δὲν ξέρω καλὰ καλὰ ἂν τὰ λένε «ἀγριόφωνα» ἢ «ρα- δικόφωνα» καὶ δὲν μᾶς ἀφήνουν νὰ συγκεντρωθοῦμε γιὰ νὰ φιλοσοφήσωμε;

Δὲν θ' ἀγανακτοῦσα τόσο καὶ δὲν θὰ σᾶς ἔγραφα τὸ σημερινό μου γράμμα, ἂν καὶ τὴ βραδιά ἐκείνη οἱ ἄνθρωποι περιορίζονταν σὲ κάμποσα «σούτ!» Πφ!.. Ποῖος τάχα ἀπὸ μᾶς σκοτίζεται γιὰ τὸ τί λένε οἱ ἄνθρωποι... Ἀπὸ λόγια... μπόλικα! — Φτάνει νὰ μὴ κάνουν κάτι ποὺ μᾶς βλάπτει. Προχθὲς ὅμως, ἐνῶ βγάξαμε τὴν πιὸ ψηλὴ κορώνα καὶ ἡ Σελήνη σιγνημένη ἔσκυβε νὰ μᾶς ἀκούσῃ καλύτερα, φλάπ! μᾶς πετοῦν ἀπὸ κάποιο παράθυρο ἓναν κουβᾶ νερό! Μάλιστα! Ἐναν κουβᾶ νερό!... Ἡ συναυλία διακό- πθηκε. Τὸ φεγγάρι ἔμεινε παραπονεμένο. Κ' ἐγώ... κρυολόγησα. Τρεῖς φορὲς φταρνίστηκα ἀπὸ τὸ πρῶτ, καὶ φοβοῦμαι μὴν βραχνιάσω.

Γιατί, μὴ νομίζετε πῶς δὲν κρυολογοῦμε κ' ἐμεῖς, ὅταν δεχτοῦμε τέτοια ψυχρολουσία. Τὸ νερὸ μᾶς βλάπτει. Ἀρρωσταίνουμε. Καὶ δὲν εἶναι οὔτε σωστὸ οὔτε δίκαιο νὰ μᾶς κάνουν κακό, ἐνῶ δὲν πειράζομε κανέναν.

Ἐ, λοιπὸν! Ἄν τυχὸν ξαναγίνῃ αὐτό, ἂν δὲ σέ- βωνται ὄχι μονάχα τὴ μουσικὴ μας τέχνη, μὰ καὶ τὴν ὑγεία μας, σᾶς ὀρκίζομαι στὰ εἴκοσι νύχια μου πῶς θὰ πάω νὰ χαλάσω ὅσα ἀγριόφωνα ἢ ραδικόφωνα — πῶς τὰ λένε τέλος πάντων; — βρῶ μπροστὰ μου.

ΤΟΜΜΥΣ ΚΕΡΑΜΙΔΟΓΑΤΟΣ

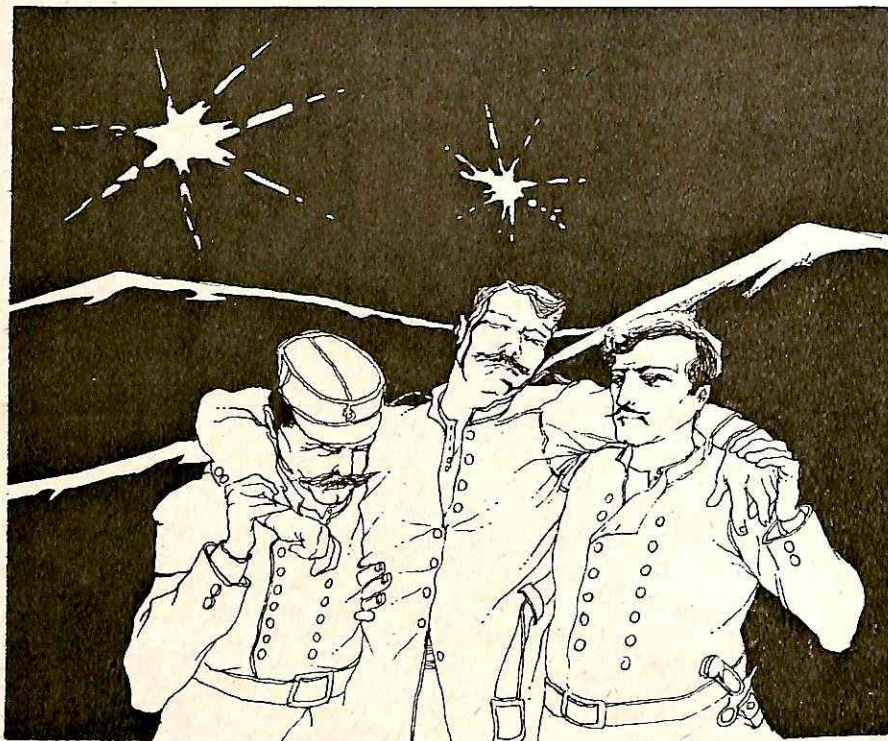
Υ.Γ.: Θὰ σᾶς ξαναγράψω σύντομα, γιατί ἔχω πολλὰ παράπονα τελευταίως μὲ τὸ ὄρθια δίποδα. Καὶ πρέπει νὰ σᾶς τὰ πῶ.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

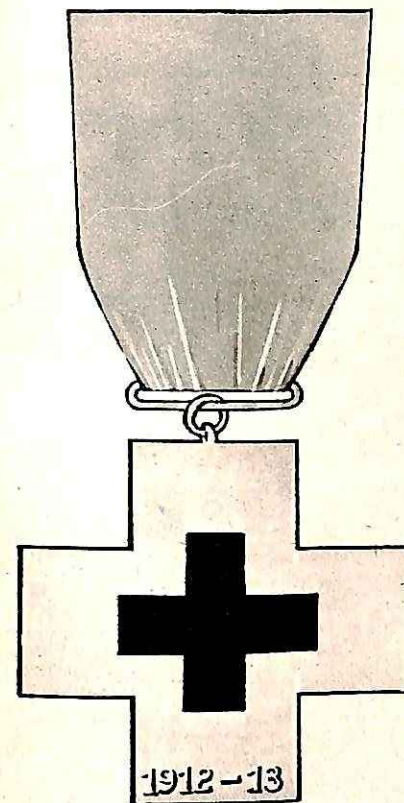
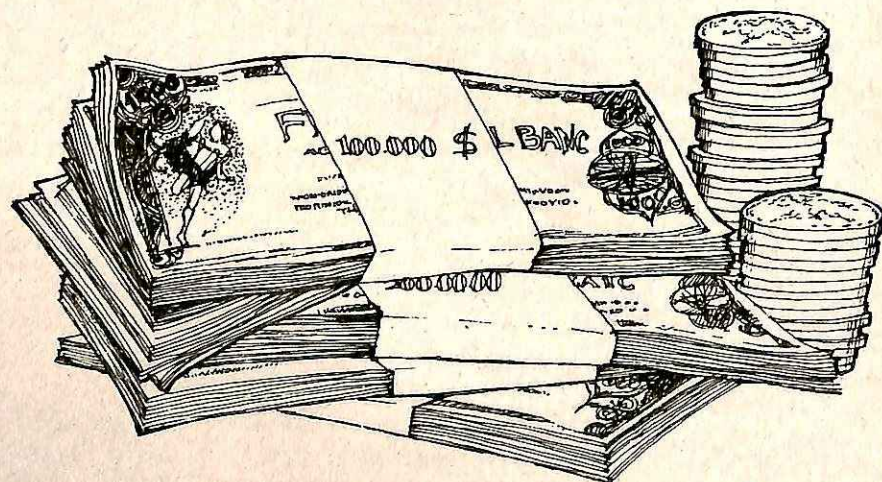
1879-1899

3

Υπό Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΗ

1912 — 13. 'Η ἔθνικὴ ἐξόρμησις πρὸς ἀπελευθέρωσιν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν εὕρισκε τὸν Ε.Ε.Σ. παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀγωνιζομένου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Τὰ Κινητὰ Χειρουργεῖα τοῦ παρέχουν πρῶτας βοηθείας εἰς τοὺς τραυματίας τῶν πολέμων καὶ εἰς τὰ μετόπισθεν ἰδρύονται 20 Νοσοκομεῖα, ὡς καὶ μέγα Νοσοκομεῖον 550 κλινῶν ἐν Ἀθήναις, διὰ τὴν ὑποδοχὴν καὶ νοσηλείαν τῶν. Δεκαεννέα χιλιάδες τραυματίαι καὶ ἀσθενεῖς νοσηλεύονται εἰς αὐτά, με χειρουργοὺς καὶ θεράποντας ἰατροὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου — Μ. Γερουλάνος, Ι. Γεωργιάδης, Θ. Ζαΐμης, Ε. Καλλιαντζής — καὶ ἄλλους ἐξέχοντας ἐπιστήμονας. Καὶ ὁ Γερμανὸς Καθηγητὴς Φρίντριχ, τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καϊνιξβέργης, ὁ ὁποῖος ἐνήργησεν ἐγχειρήσεις εἰς τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ Νοσοκομεῖον τοῦ Ε.Ε.Σ., ἀνακοινῶν εἰς Συνέδριον Γερμανῶν Χειρουργῶν ὅτι «εὗρε τὸ Νοσοκομεῖον αὐτὸ καθ' ὅλα τέλειον».

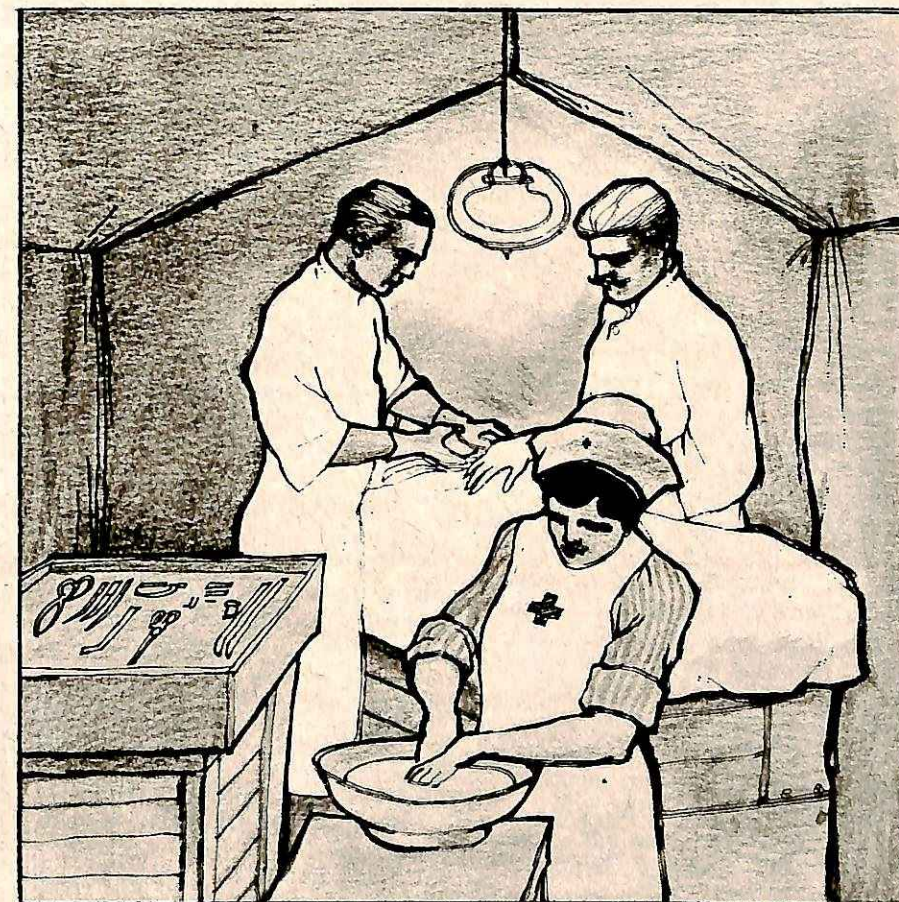
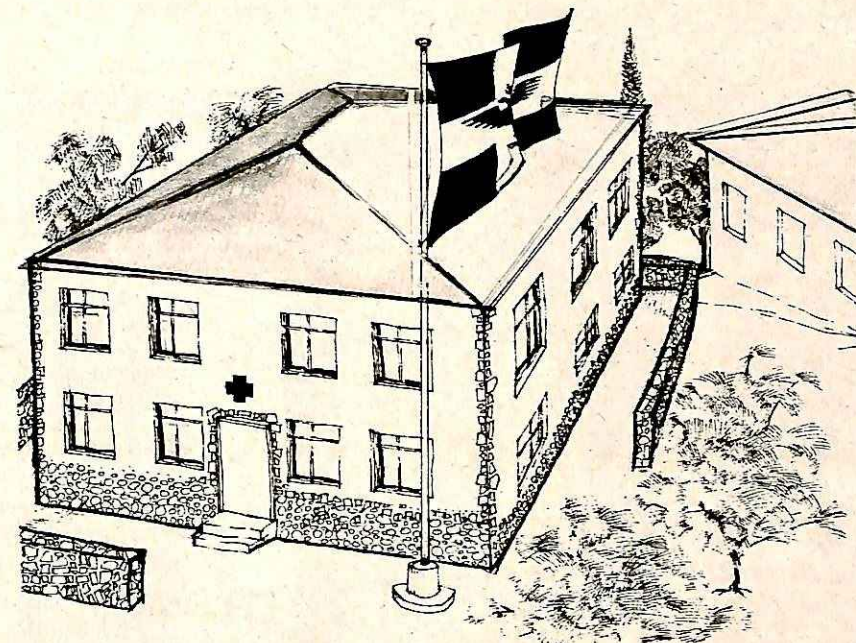

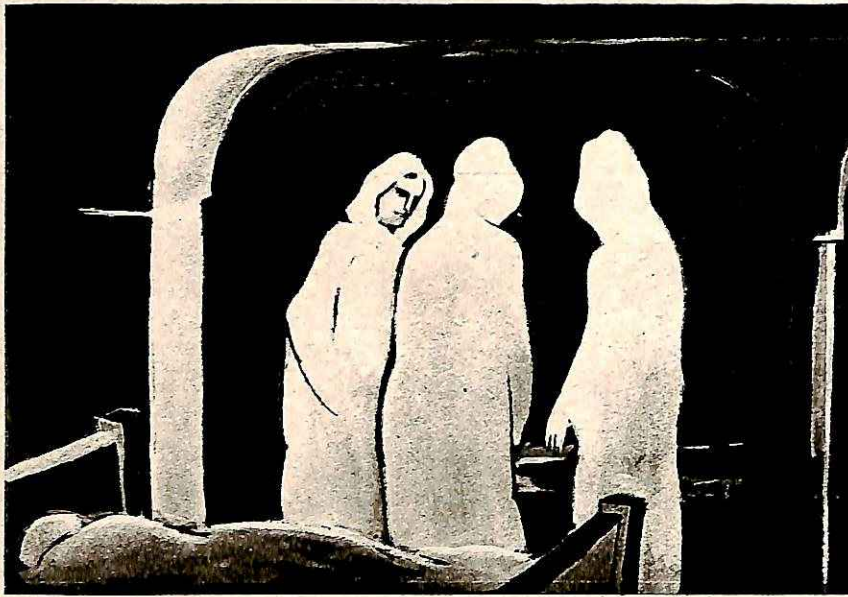
Ὁ πατριωτικὸς ἐνθουσιασμὸς τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐκδηλώνεται, ὄχι μόνον μετὰ τὴν ἐθελουσίαν προσέλευσιν τῶν εἰς τὰς τάξεις τοῦ μαχομένου Στρατοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἀποστολὴν εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. ὑλικοῦ καὶ χρημάτων.

Εἰς 80 χιλιάδας χρυσᾶς λίρας ἀνήλθον τότε αἱ χρηματικαὶ εἰσφοραὶ πρὸς τὸν Ε.Ε.Σ. Καὶ ἐκεῖνος, εὐγνώμων, ἀπένειμεν εἰδικὸν ἀναμνηστικὸν μετάλλιον εἰς ὅσους τὸν ἐβοήθησαν.

Μετὰ τοὺς νικηφόρους ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας τοῦ 1912—13, δὲν ὑπῆρξεν ἔθνικὴ ἐξόρμησις ἢ ἔθνικὴ περιπέτεια, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μὴ παρέσχε τὴν συμπάραστασιν τοῦ ὁ Ε.Ε.Σ. Ὑγειονομικὴ ἀποστολὴ τοῦ εἰς τὴν, διὰ βραχὺ χρονικὸν διάστημα, Αὐτόνομον Βόρειον Ἡπειρον, ἐγκατέστησε, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1914, Νοσοκομεῖον εἰς τὸ Ἀργυρόκαστρον καὶ Ἱατρεῖα εἰς Δέλβινον καὶ ἄλλας κωμοπόλεις.

(Συνεχίζεται)

Σχεδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΝΕΡΑΪΔΕΣ

Ξαπλωμένος στο κρεββάκι του, πού είναι δίπλα σ' εκείνο της μανούλας του, ο Νίκος, άγρυπνεί. Δέκα πιά ή ώρα κ' είναι τα μάτια του ανοιχτά, κι ούτε στιγμή δέν παύει να σαλεύη. Τού κάκου σιγολέει νανουρίσματα ή μητέρα, τού κάκου πασχίζει να τόν άποκοιμήση με σύντομα παραμύθια.

— Άχ! πότε θ' άποκοιμηθώ; συλλογίζεται έκνευρισμένη.

Κάτω από την κουνουπιέρα τού κρεββατιού της είναι τρία ντουλαπάκια, πού εύκολα μπορεί να τ' άνοιγοκλείση κανείς. 'Ο Νίκος διασκεδάζει μ' αυτά κάθε πρωί χοροπηδώντας άπάνω στο μεγάλο κρεββάτι. Από την ήμέρα πού τόν έβαλαν να κοιμάται εκεί, πρόσεξε πώς σ' αυτά τα ντουλαπάκια κατοικούν τρεις μικροσκοπικές νεράϊδες, ίσως για να βοηθάνε τή μανούλα του να τόν άποκοιμίζει. Πρόβαλε πρώτα ή νεράϊδα Νανουρίστρα μόλις τούλεγαν ότι είναι καιρός να κλείση τα μάτια του σπρώχνοντας τήν πορτίτσα τού δεξιού ντουλαπιού. Θα τρελλαινόταν από τή χαρά ό Νίκος άν τήν έβλεπε, γιατί ήταν όμορφη

πολύ. Μά δέ μπορούσε να τήν ιδή, ήταν άόρατη!...

Έπειτα παρουσιάζονταν άνάλαφρα ή δεύτερη νεράϊδα, ή Ροχαλίστρα. Άπάνω πού ό μικρός άνοιγόκλεινε τα μάτια του, γλιστρούσε μέσ στα ρουθούνια του κι άρχιζε να νιαουρίζει σα γατούλα. «Μπράβο, μπράβο, ψιθύριζε εκείνη. Τό παίρνει ό ύπνος τό παιδάκι μου. Ρόν, ρόν...». Άκούγοντας αυτές τις δύο τελευταίες λέξεις ή τρίτη νεράϊδα πού τή λέν 'Ονειροπλάστρα, παρουσιάζονταν άθόρυβα και πήγαινε να τόν χαϊδέψη και να τού κλείση τα βλέφαρα.

Τώρα όμως άργοϋνε να φανούν. Γιατί τάχα; 'Ο Νίκος φαντάζεται πώς φαίνε τα πολλά λόγια της μανούλας του. Κάνει λοιπόν τόν κοιμισμένο. Κλείνει τα ματάκια του, παύει να στριφογυρίζει στο κρεββάτι, κ' έτσι ήσυχη ή μητέρα του, σηκώνεται και φεύγει άλαφροπάτητη. Και τότε παρουσιάζονται με τή σειρά οι τρεις μικροσκοπικές κ' εξαίσιες νεράϊδες, κι ό Νίκος άποκοιμήθηκε, τρισευτυχισμένος!

(Διασκευή) ΣΠ. ΠΑΝ.

Άπό τήν δραστηριότητα τού
Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού

ΕΠΑΝΑΠΑΤΡΙΣΜΟΣ

Άπό τού μηνός Σεπτεμβρίου 1974 μέχρι σήμερα περί τας 200.000 άτομα εις Άσίαν επανεπατρίσθησαν υπό τήν επίβλεψιν τού Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού (CICR). Πρόκειται περί 45.000 αίχμαλώτων πολέμου και 15.000 πολιτικών κρατουμένων τής Ινδίας και τού Πακιστάν, 91.000 Βεγγαλέζων τού Πακιστάν πρὸς τό Μπαγκλαντές και 47.000 άπροσδιορίστου διαμονής έκ τού Μπαγκλαντές εις Πακιστάν.

Η κυρία δραστηριότης τού Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού εις αυτήν, τήν μεγάλης έκτάσεως επιχείρησιν, συνίσταται εις τήν καταγραφήν εις Πακιστάν και εις Μπαγκλαντές όλων των ύποψηφίων πρὸς επαναπατρισμόν και τής εξασφάλισεως τής εισόδου των εις τας χώρας εισδοχής των. 'Αφ' έτέρου ή 'Ανωτάτη 'Επιτροπή διά τούς πρόσφυγας τού Ο. Η. Ε. (HCR) εξασφαλίζει τήν διακίνησιν των μεταξύ Πακιστάν και Μπαγκλαντές δι' άερογεφύρας. 'Εξ Ινδίας ό επαναπατρισμός των άπελευθερουμένων Πακιστανών πραγματοποιείται διά σιδηροδρόμων υπό τήν επίβλεψιν 'Αντιπροσώπων τού ΔΕΣ (CICR).

ΤΡΟΦΙΜΑ 130 ΕΚΑΤΟΜ.

διά τα θύματα τής ξηρασίας
και τού λιμού

Ο Σύνδεσμος των Έρυθρών Σταυρών άποστέλλει άνω των 2.300 τόννων δημητριακά ένισχυμένα με πρωτεΐνας και γάλα εις κόριν και συμπετυκνωμένον διά τα θύματα τής ξηρασίας και τού λιμού, ό όποιος μαστίζει τήν 'Αφρικήν. Μεταξύ τής 15ης Φεβρουαρίου και τής 15ης 'Απριλίου θα μεταφερθούν άεροπορικώς εις Τσάντ, Μαλί, Νιγηρίαν και 'Ανω Βόλτα τα έφόδια ταύτα, των όποιών ή αξία και τα έξοδα των άεροπορικών ταξιδίων άνέρχονται εις τό ποσόν των 70.000.000 δραχμών.

Ηδη 37 Έθνικοί Έρυθροί Σταυροί έχουν συμμετάσχει εις τό πρόγραμμα βοήθειας τού Διεθνούς Έρυθρου Σταυρού διά τας περιοχάς τής Σαχαλίνης, τής Μαυριτανίας και τής Σενεγάλης, καθώς και τής Αιθιοπίας διά ποσού υπερβαίνοντος τά 130.000.000 δραχ.

Εις μνήμην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΔΙ' ΕΠΑΘΛΩΝ

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

της 'Αρετής - Φιλαλληλίας - 'Ανθρωπισμού -

Καθαριότητος και 'Υγείας

ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΩΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Η Διοίκησις τού Ε.Ε.Σ. προκηρύσσει τήν άπονομήν των κάτωθι άτομικών βραβείων διά τό σχολικόν έτος 1973—74.

α) Βραβείον 'Αρετής και Έρυθροσταυρικής Δραστηριότητος: Κύπελλον και δραχμαί 3.000.

β) Βραβείον Φιλαλληλίας και 'Ανθρωπισμού: Κύπελλον και δραχμαί 3.000.

γ) Βραβείον Καθαριότητος και 'Υγείας: Κύπελλον και δραχμαί 3.000.

Πρὸς τούτο οι κ.κ. Διευθυνταί των Σχολείων οι όποιοι έχουν να προτείνουν Έρυθροσταυρίτας μαθητάς διά τήν άπονομήν των έν λόγω Βραβείων, θα επιλέξουν τόν καλύτερον δι' έκαστον των Βραβείων και θα άποστείλουν τό όνοματεπώνυμον τούτου, μετά προτάσεώς των έπαρκώς ήτιολογημένης, εις τόν κ. 'Επιθεωρητήν τής περιφερείας των. 'Επί έξαιρετικής περιπτώσεως δύνανται να προτείνουν και δεύτερον πρόσωπον.

Οί κ.κ. 'Επιθεωρηταί, μετά τόν προσήκοντα έλεγχον των ύποβληθησομένων προτάσεων,

θα γνωρίσουν εις τόν Ε.Ε.Σ. Νεότητος μέχρι τέλους 'Ιουλίου 1974 τό όνοματεπώνυμον των κατά τήν κρίσιν των, καλύτερων Έρυθροσταυριτών δι' έκαστον των Βραβείων.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

'Αφ' έτέρου ή 'Εφορεία 'Ελληνικού Έρυθρου Σταυρού Νεότητος προκηρύσσει διαγωνισμόν μεταξύ των ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν. διά τήν καλύτεραν Έρυθροσταυρικήν δραστηριότητα κατά τό σχολικόν έτος 1973—74 μέ:

Βραβείον Α' δραχμών 3.000 και Βραβείον Β' δραχμών 2.000.

Τα ποσά και των δύο Βραβείων θα δοθούν εις σχολικά είδη ή γεωργικά έργαλεία τής προτιμήσεως των βραβευθησομένων.

Αί ομάδες Ε.Ε.Σ.Ν. αί όποιαί επιθυμούν να μετάσχουν τού διαγωνισμού θα άποστείλουν έκθεσιν τής δράσεώς των, διά τού Διευθυντού τού Σχολείου των πρὸς τόν κ. 'Επιθεωρητήν των Σχολείων των, πρὸς διαβίβασιν μέχρι τέλους 'Ιουλίου 1974 εις τα Γραφεία τού Ε.Ε.Σ.Ν.

ΤΟ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΝΑΪΤΙΝΓΚΕΛ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΘΕΛ. Α)ΦΗΝ
κ. ΒΙΡΓ. ΖΑΝΝΑ

Είς τὰ Κεντρικά Γραφεία του 'Ελληνικού 'Ερυθρού Σταυρού ἐγένετο τὴν 19ην Φεβρουαρίου σεμνὴ τελετὴ καθ' ἣν ἀπενεμήθη ἡ ἀνωτάτη διεθνὴς τιμητικὴ διάκρισις δι' 'Αδελφάς, τὸ Μετάλλιον Φλοράνης Νάϊτινγκέλ, εἰς τὴν 'Εθελοντὴν 'Αδελφὴν τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ Καν Βιργίνιαν Α. Ζάννα. Εἶναι τὸ 20ὸν Μετάλλιον Φλοράνης Νάϊτινγκέλ τὸ ὁποῖον ἀπονέ-

μεται εἰς 'Ελληνίδα 'Αδελφὴν ἀπὸ τῆς καθιερώσεώς του.

Ἡ Κα Β. Ζάννα λαμβάνει τὸ Μετάλλιον τοῦτο διὰ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν ἐθελοντικῶς κατὰ τὴν μακρὰν θητείαν της ἤδη ἀπὸ τοῦ 1918 εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ε.Ε.Σ., τόσον ἐν καιρῷ πολέμου ὅσον καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης, ἐξικνουμένης μέχρις αὐτοθυσίας, ἰδίως κατὰ τὰ ἔτη τῆς Κατοχῆς, ὅτε συνελήφθη ὑπὸ τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐφυλακίσθη.

Ἐπιδίδων τὸ Μετάλλιον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. Καθηγητὴς κ. Α. Γαροφαλίδης εἶπε τὰ ἑξῆς:

«Κατὰ τὴν σημερινὴν τελετὴν τιμᾶται παλαιὰ ἐκλεκτὴ συνεργάτις τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ τῆς ὑψίστης τιμητικῆς διακρίσεως τοῦ Μεταλλίου Φλοράνης Νάϊτινγκέλ, τὸ ὁποῖον ἀπονέμεται ἀνὰ διετίαν ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.

Τὸ μετάλλιον αὐτὸ ἀποτελεῖ διεθνῶς τὴν ὑψίστην τιμητικὴν διάκρισιν ἡ ὁποία ἀπονέμεται εἰς 'Αδελφὰς Νοσοκόμους Διπλωματούχους ἢ 'Εθελοντὰς τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.

Τιμῶνται διὰ τῆς διακρίσεως αὐτῆς 'Αδελφαὶ αἱ ὁποῖαι προσέφερον ἐκτάκτους ὑπηρεσίας ἐν καιρῷ πολέμου ἢ ὁργάνωσαν καὶ διηύθυνον Νοσηλευτικὰς ὑπηρεσίας ἐν καιρῷ πολέμου ἢ εἰρήνης καὶ αἰτίνας ἐπέδειξαν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθήκον μέχρις αὐτοθυσίας.

Τὸ μετάλλιον τὸ ἀπονεμόμενον σήμερον εἰς τὴν κ. Ζάννα εἶναι τὸ 20ὸν μετάλλιον Φλοράνης Νάϊτινγκέλ τὸ ὁποῖον ἀπονέμεται εἰς 'Ελληνίδα 'Αδελφὴν.

Τὸ πρῶτον ἀπενεμήθη τὸ 1925 εἰς τὴν ἀείμνηστον 'Αδελφὴν τοῦ Ε.Ε.Σ. 'Ελένην Βασιλοπούλου.

Ἡ Κα Ζάννα ἐπαξίως λαμβάνει τὴν τιμητικὴν αὐτὴν διάκρισιν διὰ τὰς πολυτίμους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας προσέφερεν εἰς τὸν 'Ελληνικὸν 'Ερυθρὸν Σταυρὸν καὶ τὴν Πατρίδα».

*

ΠΡΟΣΦΟΡΑΙ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα 'Ιανουάριον ὁ 'Ελληνικὸς 'Ερυθρὸς Σταυρὸς προσέφερε ποικίλα ἐφόδια (ἱματισμόν, τροφίμα κλπ.) εἰς 859 ἄτομα 'Αθηνῶν καὶ 'Επαρχιῶν. Ἡ ἀξία τῶν χορηγηθέντων ἐφοδίων ἀνέρχεται εἰς 658.000 δραχμάς.

Ἐπίσης προσέφερε δοθήθειαν διὰ τοὺς ἀπόρους διαφόρων Σωματείων, μεταξύ τῶν ὁποίων τὸ Καλέρειον 'Ορφανοτροφεῖον Θηλέων, ἡ Πανελλήνιος 'Οργάνωσις Προστασίας Μητέρας, ἡ 'Ιματιοθήκη τοῦ Παιδιοῦ, ὁ Σύλλογος Προνοίας Κωφῶν καὶ Βαρηκῶν κ.ἄ.

Τὴν 15ην Φεβρουαρίου εἰς τὴν «Κονίστραν Πετραλώνων» τοῦ 'Εθνικοῦ Συμβουλίου 'Ελληνίδων ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. διανομὴ τροφίμων εἰς τὰ ἐκεῖ περιθαλπόμενα παιδιά.

*

ΕΥΡΕ ΤΑΣ ΑΔΕΛΦΑΣ ΤΟΥ

'Υδραῖος ὁμογενῆς, ὁ ὁποῖος εἶχε ξενητευθῇ ἀπὸ ἐτῶν, εἶχε χάσει τὰ ἴχνη τῶν δύο ἀδελφῶν του. Παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἔγραφε καὶ ξανάγραφε ἀφ' ὅτου εἶχε ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν 'Αμερικὴν, ἀπάντησιν δὲν εἵπαινε. Ὅποτε εἶχε τὴν φαινήν ἰδέαν ν' ἀποταθῇ εἰς τὸν 'Ελληνικὸν 'Ερυθρὸν Σταυρὸν, μήπως τύχη ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία του καὶ εὕρῃ τὴν χαμένην οἰκογένειαν. Καὶ πράγματι, ὅστερα ἀπὸ συνεχεῖς ἀναζητήσεις καὶ ἐρεῦνας αἱ δύο ἀδελφαὶ τοῦ 'Υδραίου ὁμογενοῦς ἀνευρέθησαν. Καὶ ὁ ξενητεμένος νοσταλγὸς «πετάχθηκε» ἀεροπορικῶς εἰς τὰς 'Αθήνας διὰ 48 ὥρας διὰ νὰ σφιχταγκιλιᾷ τὰς μικροτέρας ἀδελφάς του. Τὸ θέαμα ἦτο συγκινητικώτατον.

(Ἀπὸ τὴν «ΗΧὸ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ»)

Δύο στιγμιότυπα ἀπὸ τὴν τελετὴν.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 1973

ΕΦΟΡΕΙΑ

Πρόεδρος:
Ἀντιπρόεδρος:

Παν. Γεωργούντζος
'Ιωάν. Κουσκούνας
(μέχρι 31.10.1973)
Χριστόδ. Παπαδόπουλος

Γεν. Γραμματεὺς:

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Εὐστ. Σπηλιωτόπουλος
'Ιωάννης Κιτσαράς
Κωνστ. Παπαπάνος
Παν. Τσακρῆς
'Αναστ. Πάγκαλος
Φιλοπ. Πετρόπουλος
Χαρίλ. Λαβίδας
Δημ. Χριστόπουλος

Στυρ. Παναγιωτόπουλος
(μέχρι 31.10.73)
'Ελένη Ποταμιάνου
Νίνα Ἀγγελοπούλου
Μαρ. Ἀναγνωστοπούλου - Φέρλα
(μέχρι 31.10.73)
Σταυρ. Παπαμικρούλη
(μέχρι 31.10.73)

Διευθυντής: Καλλιρρόη Παπαδοπούλου

Πλουσία ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1973 ἡ δράσις τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ ἐξόχως ἱκανοποιητικὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν τῆς Διοικήσεως Ε.Ε.Σ. καὶ τῆς 'Εφορείας Νεότητος, πρὸς διάδοσιν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν ἀνθρωπιστικῶν ιδεῶν τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ μεταξύ τῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων ὁλοκλήρου τῆς Χώρας, χάρις εἰς τὴν πρόθυμον καὶ καρποφόρον συνεργασίαν 17.500 'Ελλήνων 'Εκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν, πολυτίμων συνεργατῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ τὴν συμβολὴν τῶν Περιφερειακῶν Ἐπιτροπῶν Ε.Ε.Σ. Νεότητος.

Τὰ ἐπιτευχθέντα, κατὰ τομεῖς δραστηριότητος, ἀποτελέσματα ἔχουν ἐν συντομίᾳ, ὡς ἀκόλουθος:

Α' ΚΙΝΗΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Τὰ μέλη τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος (μαθηταὶ Στοιχειώδους καὶ Μέσης 'Εκπαιδεύσεως τῆς Χώρας) ἀνῆλθον κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1972—1973 εἰς 490.368, συγκροτήσαντα 28.315 'Ερυθροσταυρικὰς ομάδας ἀνηκούσας εἰς 8.134 Σχολεῖα Στοιχείων, 663 Μέσης καὶ 17 'Επαγγελματικῆς 'Εκπαιδεύσεως.

Β' ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

α) Εἰς τὸν Τομέα τῆς 'Υγιεινῆς:
19.063 'Ομάδες ἐμερίμνησαν διὰ τὴν ἀτομικὴν καὶ γενικὴν καθαριότητα, διὰ τὸν εὐτρεπισμὸν τοῦ σχολικοῦ χώρου καὶ τῆς κοινότητός των καὶ ἐβοήθησαν εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας.

2.933 'Ομάδες ἔλαβον μέρος εἰς

ἀναδασώσεις, φυτεῦσασαι συνολικῶς 668.944 δενδρύλλια.

3.657 'Ομάδες ἐκαλλιέργησαν σχολικοὺς κήπους.

4.301 'Ομάδες κατήρτισαν σχολικὰ φαρμακεία.

5.593 'Ομάδες παρηκολούθησαν μαθήματα Πρώτων Βοηθειῶν καὶ οἱκοι νοσηλείας γενόμενα ὑπὸ 'Ιατρῶν, 'Εκπαιδευτικῶν καὶ Διπλωματούχων 'Αδελφῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ ἡσκήθησαν εἰς τὴν παροχὴν τούτων.

7.437 'Ομάδες ἐφρόντισαν διὰ τὴν διάδοσιν ὑγιεινῶν συνθηκῶν, ὠργάνωσαν διαλέξεις με θέματα ὑγιεινῆς καὶ ἡσχολήθησαν με τὴν διάδοσιν τῆς αἰμοδοσίας.

β) Εἰς τὸν Τομέα τῆς Ἀλληλοβοήθειας:

3.740 'Ομάδες παρέσχον δοθήθειαν εἰς ἀπόρους καὶ ἀσθενεῖς μαθητὰς καὶ Σχολεῖα τῆς ὑπαίθρου.

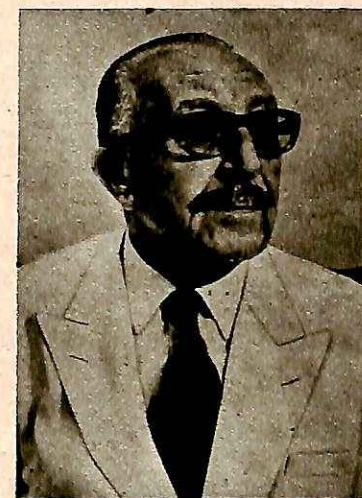
3.740 'Ομάδες ἐπεσκέφθησαν νοσοκομεῖα καὶ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, ὅπου δύνειμαν διάφορα δῶρα καὶ ἐψυχαγώγησαν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τροφίμους των.

80 'Ομάδες ἀπέστειλαν δέματα με χρήσιμα εἶδη εἰς τοὺς στρατιώτας τῶν συνόρων.

97 'Ομάδες ἀπέστειλαν χαμαῖ-μυλον καὶ ἄλλα φαρμακευτικὰ φυτὰ εἰς νοσοκομεῖα καὶ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα.

302 'Ομάδες ἔλαβον μέρος εἰς ἐράνους κοινωφελῶν ὁργανώσεων.

14 'Ομάδες προσέφερον 5.092 δραχμάς διὰ τὰ σεισμοπαθῆ παιδιά τῆς Μανάγκουα Νικαράγουας.

Ἡ Διοίκησις καὶ οἱ συνεργάται τοῦ Ε.Ε.Σ. εὐχονται ἐπ' εὐκαρίᾳ τῆς ἐορτῆς τοῦ Προέδρου τοῦ Κεντρικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Καθηγητοῦ κ. Θεοδ. Γαροφαλίδη πᾶσαν εὐτυχίαν καὶ μακροήμερουσιν, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ 'Εθνους, τῆς Ἐπιστήμης καὶ διὰ τὴν πρόδοον τοῦ ἐν γένει ἔργου τοῦ Ε.Ε.Σ.

γ) Εἰς τὸν Τομέα τῆς ἀναπτύξεως Φιλικῶν δεσμῶν μετὰ τῶν ξένων 'Ερυθροσταυριτῶν:

1.099 λευκώματα σχολικῆς ἀλληλογραφίας, χειροτεχνήματα, πίνακες σχολικῆς τέχνης, κούκλαι με ἐθνικὰς ἐνδυμασίας καὶ φιλικὰ ἐπιστολαὶ ἀντηλλάγησαν μετὰ τῶν Σχολείων τῆς 'Ελλάδος καὶ τῶν ξένων Χωρῶν.

Γ' ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ»

Ἀπὸ 1ης 'Ιανουαρίου μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1973 ἐγένοντο 8 μηνιαὶ ἐκδόσεις τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ», καθ' ὅς ἐξετυπώθησαν συνολικῶς 2.510.010 τεύχη.

Ἐκ τοῦ συνόλου τῶν ἐκτυπωθέντων τευχῶν διετεθήσαν ἐπὶ πληρωμῇ 2.428.673 συνολικῆς ἀξίας δραχμῶν 3.639.432,10.

Τὰ ὑπόλοιπα 81.337 τεύχη διετεθήσαν δωρεὰν εἰς διάφορα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τῆς Χώρας καὶ εἰς ἀκριτικὰ φυλάκια, μέσῳ τῶν ὑ-

πηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης.

Δ' ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Την 11ην Δεκεμβρίου 1973 ἐγένοντο εἰς τὴν αἴθουσαν Τελετῶν τοῦ μεγάρου τοῦ Ε.Ε.Σ., παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου τοῦ Ε.Ε.Σ. Καθηγητοῦ κ. Θεοδώρου Γαροφαλίδου, Μελῶν τοῦ Κ. Δ. Συμβουλίου Ε.Ε.Σ., τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος, Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, Ἐπιθεωρητῶν Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Ἀθηνῶν - Πειραιῶς, Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν, Συνεργατῶν Ε.Ε.Σ. καὶ ἐκπροσώπων τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινῆς τὰ ἐγκαίνια τῆς ἐτήσιας Ἐκθέσεως Λευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν μετὰ συναδέλφων τῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ, σχολικοῦ ἔτους 1972—73.

Κατ' αὐτὴν, ὠμίλησεν ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος κ. Π. Γεωργούντζος ἐξάρας τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἐπιτελουμένου ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἔργου καὶ τὴν σημασίαν τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν λευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας, ἀποτελοῦσης μέρος τῆς γενικωτέρας ἐκπαιδευτικῆς δραστηριότητος, διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς διεθνούς φιλίας καὶ κατανοήσεως μετὰ τῶν νέων τῶν διαφόρων Ἐθνῶν, εἴτα δέ, ὁ Πρόεδρος Ε.Ε.Σ. Καθηγητῆς κ. Θ. Γαροφαλίδης, ἀπηύθυνε χαιρετισμὸν, ἐκφράσας πρὸς τοὺς Ἐκπαιδευτικοὺς Λειτουργοὺς τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ τὴν πολῦτιμον συμβολὴν τῶν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ τὴν βαθεῖαν ἱκανοποίησιν τῆς Διοικήσεως τοῦ Ε.Ε.Σ. διὰ τὴν ἐξέχουσαν θέσιν, τὴν ὁποίαν κατέχει οὗτος, εἰς τὴν Διεθνῇ Ἐρυθροσταυρικῇ οἰκογένειαν.

Τὰ ἐκτεθέντα λευκώματα ἐπροξένησαν εἰς πάντας ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν διὰ τὴν καλαισθησίαν καὶ πρωτοτυπίαν τῶν, ἐξετιμήθη δὲ δεόντως ἡ πλουσία, ὡς πάντοτε, συμμετοχῇ τῶν Σχολείων τῆς ὑπαίθρου.

Ε' ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ὁ Ε.Ε.Σ. Νεότητος συμμετέσχε κατὰ τὸ ἔτος 1973:

α) Εἰς τὴν ὁργανωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ἐν Μονάχῳ, ἀπὸ 4 ἕως 8 Ἰουλίου 1973, Διεθνῇ Ἐρυθροσταυρικῇ Συνάντησιν Πρώτων Βοηθειῶν, διὰ 5 μελούς ομάδος Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν, με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Καθηγητὴν τῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς κ. Π. Παρθύμον, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἱατροῦ κ. Ζώη Γιακουμῆ, ἐκπροσώπου τοῦ Ε.Ε.Σ., ὅστις συμμετέσχε ἐν συνεχείᾳ καὶ εἰς τὴν συνελευθεύσαν εἰς τὴν αὐτὴν πόλιν ἀπὸ 9 ἕως 12 Ἰουλίου 1973 Διεθνῇ Συνάντησιν Διευθυντῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος καὶ

β) Εἰς τὰ ὁργανωθέν ὑπὸ τοῦ Αὐστριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος ἐν LANGENLOIS Αὐστρίας ἀπὸ 6 ἕως 27 Ἰουλίου 1973 Διεθνῆς Συνέδριον Μελέτης καὶ Φιλίας, διὰ 4 μελούς ομάδος Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς Καθηγητρίας Γαλλικῆς Φιλολογίας δίδος Ἀριστέας Ἀγγελουπούλου.

Ἀμφότεραι αἱ ἀντιπροσωπεῖαι ἔτυχον ἐγκαρδίου φιλοξενίας, ἐξεπροσώπησαν τὸν Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἐπαξίως καὶ ἀφῆκαν λαμπρὰς ἐντυπώσεις. Ἡ μετασχούσα, εἰδικώτερον, τῆς Συναντήσεως Πρώτων Βοηθειῶν ομάς, πρωτεύσασα εἰς ἐν τῶν ἐπὶ μέρους ἀγωνισμάτων ἔτυχε σχετικοῦ Βραβείου, μετ' ἀναμνηστικοῦ διπλώματος.

ΣΤ' ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΕΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ὁ Ε.Ε.Σ. Νεότητος συμμετέσχε κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1972—73 εἰς τὴν Διεθνῇ Ἐρυθροσταυρικῇ Κίνησιν, κατὰ τὸν ἀντάξιον τῆς ἰδιαίτερας τιμητικῆς θέσεως, τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ κατέχει εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως μετὰ τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν Νεότητος ὅλου τοῦ κόσμου, διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς τὰς διοργανωθείσας Διεθνεῖς Ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν Νεότητος Αὐστρίας, Δυτ. Γερμανίας, Ἰσημερινοῦ, Ὀνδούρας, Ν. Ἀφρικῆς καὶ τὴν Μόνημον Ἐκθεσιν Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος τοῦ ἐν Γενεύῃ Συνδέσμου τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν ἐκθεμάτων, χαρακτηριστικῶν τῆς δραστηριότητος τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν καὶ τῶν φυσικῶν καλλωνῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν τῆς Χώρας.

Ζ' ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΕΡΥΘΡΩΝ ΣΤΑΥΡΩΝ ΝΕΟΤΗΤΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Κατὰ τὸ ἔτος 1973 ἐπεσκέφθησαν τὰ Γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ ἐνημερώθησαν ἐπὶ τῆς λειτουργίας καὶ δραστηριότητός του,

α) Ὁ Κος HELGE QVIGSTAD, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Νορβηγικοῦ Ε.Σ. Νεότητος, προερχόμενος ἐκ Τεχεράνης καὶ ἐνδιαφερόμενος κυρίως διὰ τὴν μελέτην τοῦ ἐφαρμοζομένου ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος προγράμματος στενῆς συνεργασίας τούτου μετὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου καὶ τοῦ Υπουργείου Παιδείας.

β) Ἡ ΚΑ R. S. NATUSH OF MANTINGS, Πρόεδρος τοῦ Νεοζηλανδικοῦ Ε.Σ. Νεότητος,

γ) Ἡ ΔΙΣ ELIZABETH MARK, Δ) ντρια τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος Βικτωρίας Αὐστραλίας,

δ) Ἡ ΚΑ ELIZABETH STARK, στέλεχος τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ε.Σ. Νεότητος,

ε) Ὁ Κος MATTHIAS FORSTENEICHNER, μέλος τοῦ Ε.Σ. Νεότητος Δυτικῆς Γερμανίας καὶ

στ) Ὁ Κος Παῦλος Νικολάου, στέλεχος τοῦ Κυπριακοῦ Ε.Σ. Νεότητος.

Ἀπαντες ἐξεφράσθησαν κολακευτικώτατα διὰ τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἔργον.

Η' ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ «ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ»

Τὴν 8ην Μαΐου 1973, «Παγκόσμιον Ἡμέραν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ», καθ' ἣν προεβλήθη τὸ σύνθημα «Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ περιβάλλον του: Πρωταρχικὴ μέριμνα τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ», ὁργανώθησαν εἰς τὰ Σχολεῖα ὁλοκλήρου τῆς Χώρας, κατόπιν ὁδηγίων τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ εἰδικῶν ἐγκυκλίων τῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαιδεύσεως, πανηγυρικαὶ τελεταί, κατὰ τὰς ὁποίας Ἐκπαιδευτικοὶ Λειτουργοὶ καὶ Ἐρυθροσταυρίται μαθηταὶ ἐξήραν τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργον τοῦ Μεγάλου Ἰδρυτοῦ τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ΕΡΡΙΚΟΥ ΝΤΥΝΑΝ, τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας τοῦ Παγκοσμίου τούτου Ὄργανισμοῦ πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα καὶ διεδήλωσαν, διὰ πράξεων ἀλληλοβοηθείας, ἐκτελέσεως ἔργων κοινῆς ὠφελείας καὶ

προστασίας τοῦ περιβάλλοντος ἐκ τῆς ρυπάνσεως κλπ., τὴν σταθερὰν προσήλωσιν τῶν εἰς τὰ Ἐρυθροσταυρικά ἰδεώδη, μετὰ τὰ ὁποῖα γαλουχοῦνται.

Θ' ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ

1) Ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς ἀπενεμήθησαν:

α) Τὰ βραβεῖα τοῦ προκηρυχθέντος διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1972—73 διαγωνισμοῦ Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως δραχμῶν 5.000, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποβληθεισῶν ἐκθέσεων τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὰς διακριθείσας Ἐρυθροσταυρικές ομάδας: α) 1ου Δημ. Σχολείου Κερασινίου Πειραιῶς καὶ β) Λιβαίνειου Ναυτικοῦ Γυμνασίου Καρδαμύλλων Χίου, ὡς καὶ Διπλώματα Τιμητικῆς Διακρίσεως καὶ Ἐπαίνου εἰς τὰς Ἐρυθροσταυρικές ομάδας 191 Σχολείων Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἐπαρχιών, διὰ τὴν ἀναπτυχθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν Ἐρυθροσταυρικὴν δραστηριότητα κατὰ τὸ αὐτὸ σχολικὸν ἔτος.

β) Βραβεῖον ἐξ ἐνὸς ἐπιτοίχου μεταλλικοῦ σχολικοῦ φαρμακείου, μετὰ σχετικοῦ Διπλώματος, εἰς τὰς Ἐρυθροσταυρικές ομάδας 38 Σχολείων τῆς ὑπαίθρου, διὰ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1972—1973 ἀξίεπαινον Ἐρυθροσταυρικὴν δραστηριότητα.

2) Ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Βραβεύσεως Λευκωμάτων Σχολικῆς Ἀλληλογραφίας σχολικοῦ ἔτους 1972—1973 ἀπενεμήθησαν 88 — Α', 65—Β', καὶ 18—Γ' Βραβεῖα εἰς 159 Σχολεῖα Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Ἐπαρχιών, διὰ τὰ φιλοτεχνηθέντα ὑπὸ τῶν Ἐρυθροσταυρικῶν ομάδων τούτων λευκώματα.

Ι' ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

1) Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ε.Ε.Σ. προεκήρυξε μετὰ τῶν Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν τῶν Σχολείων τῆς Χώρας, διὰ τὸ σχολ. ἔτος 1973—1974, Διαγωνισμὸν εἰς μνήμην τοῦ ἀειμνήστου Προέδρου αὐτοῦ Κωνσταντίνου Γεωργακοπούλου, διὰ τὴν ἀπονόμην τῶν ἀκολουθῶν ἀτομικῶν Βραβείων.

α) Βραβεῖον Ἀρετῆς καὶ Ἐρυθροσταυρικῆς δραστηριότητος: Κύπελλον καὶ δραχμαὶ 3.000,

β) Βραβεῖον Φιλαλληλίας καὶ Ἀνθρωπισμοῦ: Κύπελλον καὶ δραχμαὶ 3.000 καὶ

γ) Βραβεῖον Καθαριότητος καὶ Ὑγείας: Κύπελλον καὶ δραχμαὶ 3.000.

2) Ἡ Ἐφορία Ε.Ε.Σ. Νεότητος προεκήρυξε μετὰ τῶν Ἐρυθροσταυρικῶν ὁμάδων τῶν Σχολείων τῆς Χώρας:

α) Διαγωνισμὸν Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως, διὰ Βραβεῖον Α' δραχμῶν 3.00 καὶ Β' δραχμῶν 2.000, πρὸς βράβειυσιν ομάδων Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναπτύξουν τὴν καλυτέραν Ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1973—1974 καὶ

β) Διαγωνισμὸν Λευκωμάτων σχολικῆς ἀλληλογραφίας σχολικοῦ ἔτους 1973—1974.

ΙΑ' ΕΝΤΥΠΑ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1972—1973 ἐξετυπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος καὶ ἀπεστάλησαν δωρεὰν εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Χώρας 34.000 ἐντυπα, διὰ τὴν καλυτέραν ὁργάνωσιν ὁμάδων Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος καὶ καθοδήγησιν τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν καὶ Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν, πρὸς ἀποτελεσματικώτερον ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως.

ΙΒ' ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΑΝΟΝ Ε.Ε.Σ.

Οἱ Ἐρυθροσταυρίται μαθηταὶ τῶν Σχολείων ὁλοκλήρου τῆς Χώρας συνέβαλον, ὡς καὶ κατὰ τὸ παρελθόν, μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας εἰς τὴν ἐπιτυχὴ διεξαγωγὴν τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1973 διενεργηθέντος Πανελληνίου Ἐράνου τοῦ Ε.Ε.Σ., διὰ τῆς συμμετοχῆς τῶν εἰς τὰς Ἐραδικὰς Ἐπιτροπὰς.

ΙΓ' ΔΩΡΕΑΙ — ΔΙΑΝΟΜΑΙ

Κατὰ τὸ ἔτος 1973 μὰς ἀπεστάλησαν παρὰ ξένων Ἐρυθρῶν Σταυρῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν 1.026 κόλλα μετὰ σχολικὸν ὑλικόν, παιδικὸν ἱματισμὸν, εἶδη Πρώτων Βοηθειῶν, τρόφιμα, φάρμακα, παιγνίδια, ζαχαρώδη κλπ. συνολικοῦ δάρους 13.247, 950)000 χιλιογράμμων, διανεμηθέντα εἰς ἀπόρους μαθητὰς Σχολείων ἐνδεῶν περιοχῶν τῆς Χώρας. Ἀπεστάλησαν ἐπίσης ἀπ' εὐθεί-

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
κ. ΓΑΡΟΦΑΛΙΔΗΣ,
Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
κ. ΠΑΠΑΔΑΚΟΣ
ΚΑΙ Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
κ. ΦΙΝΙΝΗΣ
ΠΑΡΑ ΤΩ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ
κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ**

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Καθηγητῆς κ. Θ. Γαροφαλίδης συνοδεύμενος ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου κ. Γ. Παπαδάκου καὶ τοῦ Γεν. Γραμματέως κ. Ἰ. Φινινῆ ἐπεσκέφθησαν τὴν 1ην Μαρτίου τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, εἰς τὸν ὅποιον ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήριά των διὰ τὴν ἐκλογὴν του καὶ τῷ ἀνεκοίνωσαν ὅτι, συμφώνως πρὸς τὸ καταστατικὸν τοῦ Ε.Ε.Σ., εἶναι ἐπίτιμος Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ.

Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἠὲ χαρίστησε καὶ ὑποσχέθη ὅτι θὰ συνεχίσῃ περιβάλλον τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν μετὰ τὴν ἰδίαν στοργὴν καὶ τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον, ὡς μέχρι τοῦδε.

αὖς παρὰ τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν μαθητῶν εἰς Σχολεῖα ἐνδεῶν περιοχῶν τῆς Χώρας, φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα καὶ ἀπόρους οἰκογενεῖας ἱκαναὶ ποσότητες εἰδῶν βοηθείας καὶ 240.847 δραχμαί.

ΙΔ' ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ. ΝΕΟΤΗΤΟΣ

Ἡ Ἐφορεία τοῦ Ε.Ε.Σ. Νεότητος ἐκφράζει τὴν ἀπόλυτον αὐτῆς εὐαρέσκειαν πρὸς τὸ Προσωπικὸν τῶν Γραφείων Ε.Ε.Σ. Νεότητος, διὰ τὸν ἐπιδειχθέντα ζῆλον καὶ ἐργατικότητα, ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων του καὶ ὅλως ἰδιαίτερως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16-2-1974

Ὁ Πρόεδρος
τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος
Π. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ
Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ. Νεότητος
ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

Βοήθεια εις σεισμοπλήκτους και ένδεείς
Help to the needy

Βοήθεια εις Κοινότητας και σχολεία
Health in the Home

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Βαφειοχωρίου Κιλκίς
Juniors of Elem. School Vafeiochorio Kilkis

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Θηλέων Ρεθύμνης
Juniors of High School for Girls Rethymnon Krete

Ε.Ε.Ν. Γυμνασ. Κρηνιδών Καβάλας
Juniors of High School Krinides Kavala

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Δομοκού
Juniors of Elem. School Domokos

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Ξηροπηγάδου Ναυπακτίας
Juniors of Elem. School Xeropigadon Nafpaktos

Ε.Ε.Ν. 19ου Δημ. Σχολ. Θεσσαλονίκης
Juniors of 19th Elem. School Salonica

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Κασσάνδρας Χαλκιδικής
Juniors of High School Kassandra Macedonia

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Βέλου Κορινθίας
Juniors of High School Velos Korinthos

Η ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΧΝΗ

ΛΟΜΗΝ. ΘΕΟΤΟΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΓΚΡΕΚΟ): Αὐτοπροσωπογραφία.

ΕΜΜΕΤΡΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Έάν, παιδί μου, ιδής χαλί
λιγάκι ζαρωμένο
κι όχι στο πάτωμα στρωτό
καί καλοτεντωμένο,
σκύψε καί στρώσε το. Γιατί
ὅποιος ἐκεῖ πατήση,
μεγάλος, μέτριος, παιδί,
μπορεῖ νά σκουντουφλήσῃ.
Κ' ἴσως ἓνα σκουντουφλήμα
πολύ νά σοῦ στοιχίσῃ...

★

Ποτέ μὴν παίζεις μὲ γυαλιά,
παιδάκι μου, σπασμένα,
γιατ' εἶναι κίνδυνος νά βγῆς
μὲ χέρια ματωμένα!

★

Μὲ σπέρτα καί μὲ φώσφορα
καί μ' ὅσα «φώκο» παίρνουν
μὴν παίζετε πολὺ συχνά:
κακὸ μεγάλο φέρνουν.

★

Ἐπίσης, οὔτε μὲ καρφιά,
καρφίτσες, βελονάκια
ποῦναι πολὺ ἐπικίνδυνον
ἐχθροὶ γιὰ τὰ παιδάκια.

ΒΩΤΤΗΣ

ΑΓΡΑΦΟΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4)

θὰ πᾶνε κι αὐτοὶ χαμένοι. Σιγόκλαιγε... Σὲ μιὰ στιγμή, ἀλλάζοντας ἀποφασιστικὰ στάσι, χτύπησε δυνατὰ τὶς παλάμες του κ' ἔκραξε στὰ πῆλινα πουλιά:

— Πετάξτε ἀμέσως λοιπόν! Πετάξτε!

Ἄρχισαν νὰ σαλεύουν οἱ κουῆκοι, νὰ τὸν κοιτᾶνε κατάματα καί ν' ἀπλώνουν τὰ φτερά τους. Κι ὅσο νὰ τοὺς καλοκοιτάξῃ ὁ κατάπληκτος Ἰούδας, ποὺ ἐτοιμαζότανε νὰ τοὺς κἀνῃ σκόνῃ, πετάξανε ψηλά, στράφηκαν πρὸς τὴν ἀντικρυνὴ στέγη καί πῆγαν ἐκεῖ νὰ κουρνιαξοῦν.

Σὰν παλαβὸς ἔκανε ὁ Ἰούδας ὅταν εἶδε πὼς στὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ πήρανε τ' ἄψυχα ζωῆ. Ἐξέσπασε σὲ κλάματα. Ἐπειτα ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ βουτώντας στὶς λάσπες, σὰν παλιόσκυλο. «Κάνε με καί μένα κομμάτια, καθὼς ἔκανα ἐγὼ τοὺς κουῆκους σου», τοῦ φώναξε. — Γιατί πρέπει νὰ ποῦμε πὼς ὁ Ἰούδας ἔτρεφε παράξενα αἰσθήματα γιὰ τὸ Χριστό: τὸν θαύμαζε καί τὸν ἀγαποῦσε, τὸν ἐλάτρευε καί τὸν μισοῦσε μαζί!

Μὲ βήματα γοργὰ ἔφτασε κοντὰ στὰ παιδιὰ ἡ Μαρία. Εἶδε τὴ συντριβὴ τοῦ Ἰούδα, καί παίρνοντάς τον στὴν ἀγκαλιά της τοῦ εἶπε καλωσυνᾶτα:

— Ἡσύχασε, μικρέ μου. Δὲν τὸ νοιώθεις ὅτι πασχίζεις νὰ κἀνῃς κάτι ποὺ κανένα ἀνθρώπινο πλάσμα δὲ μπορεῖ νὰ τὸ πετύχῃ; Ἄν θέλῃς νὰ μὴ δυστυχῆσῃς, μὴν ἐπιχειρήσῃς ποτέ κι ἄλλες παρόμοιες πράξεις. Μπορεῖς νὰ τὰ βάλῃς μ' ἐκείνον ποὺ ζωγραφίζει μὲ τὶς ἡλιαχτίδες καί ποὺ δίνει στ' ἄψυχα ζωῆ!

(Διασκευὴ) ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΥΟ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ ΔΕΚΑΔΡΑΧΜΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 10)

ἢ ἔστω ν' ἀναγράψῃ τ' ὄνομά του στὰ νομίσματα. Ὁ νομισματικὸς τύπος εἶχε σχέσι μόνον μὲ τὶς θεότητες κ' ἦταν ἀποκλειστικὰ δικό τους προνόμιον.

Ἡ χαριτωμένη κοπέλλα τοῦ νομίσματος εἶναι ἡ τοπικὴ ὠμὴ τῶν Συρακουσῶν, ἡ Ἀρέθουσα, στεφανωμένη μ' ἓνα δάφνινον νικητήριον στεφάνι. Τὰ δελφίνια ποὺ συμβολίζουν τὸν ὕγρὸ πόντο, χορεύουν γύρω της, σὲ ἀντίθετη φορὰ ἀπὸ τὰ γράμματα: ΣΥΡΑΚΟΣΙΟΝ. Οἱ λεπτομέρειες τῶν γλεφάρων, τῶν χειλιῶν καί τοῦ κολλιέ της φανερώουν ἰσὴν προσοχὴ ἔδωκε ὁ τεχνίτης στὴν ἔκφρασι καί τὴν ποιότητα τοῦ νομίσματος.

Θὰ πρέπει ὅμως νὰ σᾶς συστήσω τὴν Ἀρέθουσα. Εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς θυγατέρες τοῦ Νηρέα, τοῦ θαλασσινοῦ θεοῦ. Θεϊκὰ ὁμορφὴ, παίζει μὲ τὶς φίλες της δίπλα σὲ γάργαρα ρυάκια καί σιγοτραγουδᾷ τὰ νιάτα καί τὴν χαρὰ τῆς ζωῆς. Ὁ ποταμὸς Ἀλφειὸς τὴν καμαρώνει καί θέλει νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ. Σὰν κυνηγημένη ἐλαφίνα ξεφεύγει ἡ Ἀρέθουσα καί παρακαλεῖ τὴν Ἀρτέμιδα νὰ τὴν σώσῃ. Ἡ θεὰ, πονετικὴ, ἀνοίγει ἓνα χάσμα κάτω ἀπὸ τ' ἀνάλαφρα πόδια της καί τὴν φέρνει σὰν ποταμίσιον ρεῦμα σ' ἓνα μικρὸ νησάκι, τὴν Ὀρτυγία, ὅπου ἀναβλύζει μέσσα ἀπὸ μιὰ κρήνη. Ἡ κρήνη λέγεται καί σήμερα ἀκόμη Ἀρέθουσα κ' ἡ Ὀρτυγία εἶναι τὸ μικρὸ νησάκι ποὺ ἐνώθηκε μὲ τὴν ξηρὰ κ' ἔγινε ἡ πόλις τῶν Συρακουσῶν.

Τὴν φιλενάδα μου τὴν Ἀρέθουσα μπορεῖτε νὰ τὴν συναντήσετε καί σήμερα στὰ πενήντάρικά ποὺ κυκλοφοροῦν. Εἶναι ἴσως ἡ πιὸ γλυκεῖα Ἀρέθουσα ποὺ ὑπάρχει στὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ νομίσματα.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

ΑΝΑΓΚΗ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΧΑΡΑΣ

Εκτός από τους θορύβους και τα καυσάεiria, γνωστά υποπροϊόντα του συγχρόνου πολιτισμού μας, υπάρχει και άλλο ένα, επίσης σοβαρόν: Η ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών εις τὰς πόλεις, πού δεν είναι κανονική, διότι εις αὐτὰς δεν υπάρχουν ἀσφαλείς, κατάλληλοι υπαίθριοι, ἢ ἔστω κλειστοί, χώροι ὅπου νὰ παίζουν ἐλευθέρως ὅλα τὰ παιδιά. Τὰ πολυώροφα κτιριακά συγκροτήματα, σύγχρονοι πύργοι τῆς Βαβέλ, κατοικοῦνται ἀπὸ ἀνθρώπους, πού συχνά δεν γνωρίζονται ἀναμεταξύ τους.

Πιστεύω ὅτι ἀξίζει κάθε προσπάθεια γιὰ νὰ δοθῇ ἐντολή, εις παγκόσμια κλίματα, εις ὅλα τὰ κράτη πού συμμετέχουν εις Διεθνείς Ὁργανισμούς Ὑγείας κλπ. νὰ κατασκευάσουν ἀπὸ μιὰ Παιδικὴ Χαρὰ σὲ κάθε γειτονιά τῶν πόλεων.

Καὶ ἂν δεν υπάρχουν γήπεδα κατὰλληλα καὶ χώροι ἀσφαλείς, θὰ πρέπει νὰ υποχρεώσουν νομοθετικῶς τοὺς μηχανικοὺς νὰ ἀφήνουν ἐλεύθερον τὸν 2ον ἢ 3ον, μιᾶς συνήθους πολυκατοικίας ὁροφον γιὰ νὰ παίζουν, χωρὶς κινδύνους, τὰ παιδιά τῆς πολυκατοικίας. Θὰ εἶναι χάρος κοινόχρηστος μὲ κούνιες, μικρὲς πισίνες, τσουλήθρες κλπ. Τὰ πλάγια του θὰ εἶναι περιφραγμένα μὲ ἰσχυρὰ ἀνοξείδωτα κιγκλιδώματα, περιβαλλόμενα ἀπὸ ἀναρριχώμενες πρασιὲς καὶ ἄνθη, πού τὸν χειμῶνα θὰ ἐπικαλύπτονται μὲ ἄθραυστους ὑαλοπίνακες. Βέβαια ἡ ἀξία τῶν διαμερισμάτων σ' αὐτὲς τὶς πολυκατοικίες, μὲ τὸν ἐλεύθερον 2ον καὶ 3ον ὁροφον, θὰ εἶναι λίγο μεγαλύτερη. Ὅμως ἂν σκεφθῇ κανεὶς τὴν ὠφέλειαν πού ἔχουν τὰ παιδιά, τὸ παραπάνω ποσὸν θεωρεῖται ἀσήμαντον. Τὰ παιδιά θὰ παίζουν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν παιδαγωγῶν ἢ γυμναστῶν, πού θὰ τοὺς πληρῶνῃ ὁ διαχειριστὴς τῆς πολυκατοικίας ἢ ὁ Δήμος. Στὶς Παιδικὲς Χαρὰς θὰ γνωρίζονται τὰ παιδιά ἀναμεταξύ τους, ἐνῶ συγχρόνως θὰ γνωρίζονται καὶ οἱ γονεῖς τους καὶ ἔτσι θὰ ἐλαττώνεται ἡ «παγωνιά» τῶν κατοίκων τῶν μεγαλοπόλεων. Τὶς ὥρες πού δεν θὰ παίζουν τὰ παιδιά, θὰ μποροῦν νὰ κάθονται σ' αὐτὸν τὸν χώρο, πρὸς ἀνάπαυσιν, οἱ ἐνήλικες, καὶ ἰδίᾳ οἱ γέροι.

Τὰ παιχνίδια ἀποτελοῦν τὴν δικλῆδα ἀσφαλείας τῆς περισσῆς ψυχικῆς ἐνεργείας τοῦ παιδιοῦ. Καὶ ὅταν αὐτὴ ἡ ἐνέργεια δεν ἐκτονῶνται μὲ τὰ παιχνίδια, θὰ ἐκδηλωθῇ δυστυχῶς, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὑπὸ ψυχοπαθολογικὴν μορφήν μετέπειτα, κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἰδίᾳ ἡλικίαν, μὲ ἐπιθετικότητα, διαστροφὲς καὶ λοιπὲς ἀντικοινωνικὲς πράξεις.

Ἡ Ἱατροχειρουργικὴ Ἑταιρεία μας τῆς Κερκύρας, εἰς ἓνα ἀναμνηστικόν τῆς ἐντυπον, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἰδρύσεως τῆς Παγκοσμίου Ὁργανώσεως Ὑγείας, μεταξὺ ἄλλων τονίζει: «...τὸ παιδί πού θὰ κινή-

θῇ χαρούμενα μέσα στὰ «Κέντρα Παιδικῆς Χαρὰς» σπάνια θὰ ἀπασχολῇ τὴν Ἀστυνομίαν.. Ἴδου καὶ ἓνας τρόπος προλήψεως τοῦ ἐγκλήματος: Ἐπαρκὴ παιδικὰ κέντρα χαρὰς (ἓνα σὲ κάθε γειτονιά ἢ πολυκατοικία, πού νὰ λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν παιδαγωγοῦ ἢ γυμναστοῦ)».

Νὰ βρεθῇ λοιπὸν τρόπος νὰ δοθῇ ἐντολὴ τὸ ταχύτερον διὰ τὴν κατασκευὴν Κέντρων Παιδικῆς Χαρὰς ἐντὸς ἁλῶν εις τὴν ὕπαιθρον, ἢ εἰς ἓνα ὁροφον 2ον ἢ 3ον δόκλῃρον, ὅλων τῶν πολυκατοικιῶν.

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. ΓΚΟΥΣΗΣ

Νευροψυχίατρος

Ἀντιπρόεδρος Παρ)τος Ε.Ε.Σ. Κερκύρας

Η ΠΑΡΓΑ

Στόλισμα τοῦ Ἡπειρωτικοῦ χώρου ἀποτελεῖ ἡ γραφικὴ Πάργα. Μπαίνοντας συναντᾷς ἓνα ἀπέραντο ἐλαιῶνα. Διασχίζοντας ἓνα στενὸ δρόμο φθάνεις στὸ Κρυονέρι μὲ τὸ ἀπέριττο ἐκκλησάκι τῆς Ἀγίας Μαρίας δεξιᾷ, ἐνῶ στ' ἀριστερὰ σὲ ὑποδέχεται κήπος ἀπέραντος μὲ λεμονιές, πορτοκαλιές καὶ νερατζιές. Πιὸ πέρα, δίπλα σὲ κοκκινωποὺς καὶ καστανόμαυρους θράχους, ἀνάμεσα σ' αἰωνόβια δένδρα καὶ ἀναρριχώμενες κληματαριές, φαντάζει μιὰ πανέμορφη βίλλα, σὰν μάγισσα πού ἀναδύεται ἀπὸ τὴν θάλασσα. Πάνω ἀπ' ἐκεῖ, στὴν κορυφή, στέκει ὀλομόναχο κ' ἐρημικὸ τὸ ξωκκλήσι τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου μὲ τὸ ἐρειωμένο καμπαναριό, τοὺς ξεθωριασμένους τοίχους, τὶς φαγωμένες εἰκόνες καὶ τὰ φτωχικὰ καντήλια, πού φωτίζουν τὶς ὥρες μορφῆς τῶν ἁγίων.

Τὴν Πάργα περιτριγυρίζουν χιλιάδες ἐλαιόδενδρα, ἀνθισμένες ἀγριοβιολέττες, εὐωδιαστὰ κοκκινωπά τριαντάφυλλα. Ἡ ἀνάσα τῆς θάλασσας, σβήνει ψιθυριστὰ στὰ γυαλιστερὰ χαλίκια τῆς δαντελωτῆς ἀκρογιαλίας. Μέσα στὸ λιμάνι τῆς εἶναι σκορπισμένα βραχάκια πευκόφυτα, πού σπιθίζουν ὅταν λούζονται ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἀπέναντι ἀπ' τὴν ἀποβάθρα, δυτικὰ, ἀνάμεσα ἀπὸ δυὸ χαμηλοὺς πράσινους λόφους μὲ γκρεμισμένα ἐρημοκκλήσια πάνω τους, βρίσκεται τὸ γραφικώ-

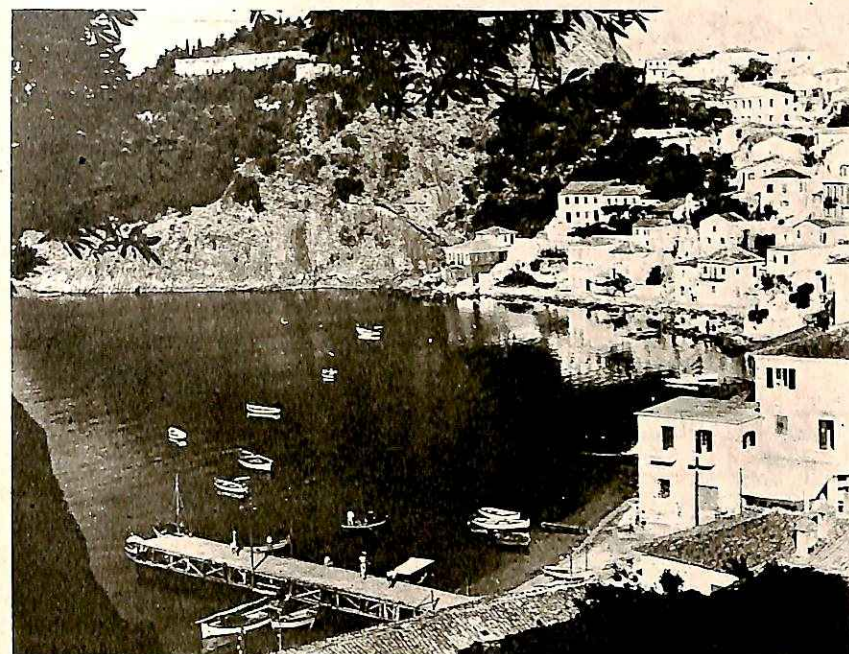
τερο ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας. Σὲ ὑποδέχεται πρόσχαρα, καθὼς ἀνηφορίζει μὲ τὰ στενὰ πέτρινα σκαλοπάτια του καὶ τὸ ἀσβεστωμένο πεζούλι. Τὸ καλοκαίρι φιλεῖ τὸ κύμα εὐλαβικὰ τὰ φαγωμένα κράσπεδά του, ἐνῶ τὸν χειμῶνα τὸ στεφανώνει μὲ τὸν κατάλευκο ἀφρό του.

Τὸ Δεκαπενταύγουστο ἀπολαμβάνεις τὴν κατανυκτικὴ θαλάσσια λιτανεία: Ἀπὸ τὸν ἱστορικὸ ναὸ τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων μεταφέρον τὴν εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης στὸ ἐκκλησάκι πού εἶναι καρφωμένο στὸ γραφικὸ νησί. Στ' ἀριστερὰ τοῦ λιμανιοῦ στέκονται ἀκοίμητοι φρουροὶ οἱ ξηροβράχοι Κρεμμυδᾶς καὶ Σκορδᾶς.

Ἡ πόλι εἶναι κτισμένη ἀμφιθεατρικὰ. Τὰ σπίτια τῆς μικρὰ, ὀλόασπρα, γεμάτα ἀρχοντιά. Στὰ ξύλινα μπαλκόνια καὶ στοὺς μικροὺς κήπους βλέπεις κιτρινωπά τριαντάφυλλα, ἀνοικτοκόκκινα γαρύφαλα, βασιλικούς.

Δεξιὰ τῆς Πάργας βρίσκεται τὸ «Καστέλι», τὸ Βενέτικο κάστρο μὲ τὰ ἐρείπια μιᾶς παλιάς ἀκρόπολης κτισμένης σὲ βράχο κωνικὸ, γεμάτο θρύλους καὶ παραδόσεις.

Πίσω ἀπὸ τὸ κάστρο ἀπλώνεται νωχελικὰ σὲ μιὰν ἀπέραντη ἀμμουδερὴ ἔκτασι πού ἔχει σχῆμα πετάλου ὁ Βάλτος. Εἶναι ζωσμένος ἀπὸ ἐλαιῶνες, ἀνθισμένα περιβόλια, λεμονιές καὶ πορτοκαλιές. Ἀκοὺς τὸ ρυθμικὸ τραγοῦδι τῆς πηγῆς πού

κυλάει κάτω ἀπὸ τοὺς θάμνους τὰ γάργαρα νερά τῆς. Ἡ φύσι τοῦ Βάλτου εἶναι εἰδυλλιακή. Ἐνα στενὸ, ἀνηφορικὸ μονοπάτι ὁδηγεῖ στὸ Τουρκοπάζαρο. Παλαιότερα ἦταν συνοικία τῶν Τούρκων, μὲ πανύψηλο τζαμί στὸ κέντρο, πού τώρα εἶναι γκρεμισμένο, μὲ στενοὺς γκαλντεριμένους δρόμους καὶ μὲ φθαρμένα σκαλοπάτια. Τὰ παραθυράκια τῶν σπιτιῶν μὲ τὴν στρογγυλὴ καμάρα στολίζουν μυριόχρωμα λουλούδια. Ἀπ' ἐκεῖ ψηλὰ ἀντικρύζεις τὴν θάλασσα τοῦ Ἰονίου καὶ ζῆς τὴν αἰωνιότητα. Τὸ βλέμμα σου χάνεται μέσα στὴν ἀπεραντοσύνη τοῦ ἀπείρου. Νοιώθεις νὰ λικνίζεσαι ἡδονικὰ μέσα σ' ἓνα βασίλειο πνευματικῆς γαλήνης.

Τὸ ὄνομα τῆς Πάργας ἦταν Παράγειος ἢ Παραγαία. Ὁ Ἀραβαντινὸς λέγει ὅτι τὸ πρῶτο τῆς ὄνομα ἦταν Ἐπαρωγὸς ἢ Ὑπαρωγός, καὶ μὲ παραφθορὰ ἔγινε Πάργα. Ἡ μετοικεσία ἀπὸ τὴν Παιὰ Πάργα, πού ἀπέχει μιὰ ὥρα, στὴν σημερινὴ τῆς θέσι, ἀποδίδεται σὲ ἓνα μῦθο: Κάποιος βοσκὸς ἐκεῖ πού καταμεσήμερα σαλαγοῦσε τὰ πρόβατά του, διέκρινε σὲ μιὰ σπηλιά φῶς. Πλησίασε καὶ εἶδε μιὰν εἰκόνα τῆς Παναγίας πού τὴ φωτίζει ἓνα καντήλι λαμπερό. Ἀνήγγειλε τὸ γεγονός στοὺς προεστούς, πού ἔσπευσαν νὰ μεταφέρουν μὲ λιτανεία τὴν εἰκόνα στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ χωριοῦ. Ἀλλὰ ἡ εἰκόνα τὴν ἄλλη μέρα βρέθηκε ξανὰ στὴν σπηλιά! Συγχρόνως ὁ βοσκὸς εἶδε στὸν ὕπνο του λευκοφορεμένη τὴν Πανα-

γία, πού τὸν πρόσταζε νὰ πῇ στοὺς συγχωριανούς του ὅτι στὸ μέρος αὐτὸ ἔπρεπε νὰ κτισθῇ ἡ πόλι. Ἡ θέλησι τῆς Μεγαλόχαρης ἐκπληρώθηκε. Ἐτσι δημιουργήθηκε ἡ νέα πόλι, πού ἡ δόξα θὰ τὴν φωτίζει σ' ὅλους τοὺς αἰῶνες. Πράγματι, ὁ λαὸς τῆς Πάργας ἦταν πάντα γενναῖος. Τὴν μαχητικότητά του τὴν ἔδειξε στοὺς συνεχεῖς ἀγῶνες μὲ Ἀλγερινούς πειρατές, Ἀλβανούς ἐπιδρομείς, Φράγκους καὶ πρὸ παντὸς Τούρκους. Ἐτσι ἔγινε ὁ προμαχῶνας τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τὴν φιλοπατρία τῶν Παργινῶν τὴν βλέπουμε κυρίως στοὺς σκληροὺς ἀγῶνες μὲ τὸν τύραννο τῆς Ἡπείρου Ἀλῆ - Πασά. Ἡ ἀλληλογραφία μὲ τὸν Ἀλῆ πού ζητεῖ τὴν ὑποδούλωσι τῆς Πάργας, φανερῶνει τὸ ἥρωικὸ φρόνημα καὶ τὴν ἀδούλωτη ψυχὴ τῶν Παργινῶν. «Τὰ λόγια σου — γράφουν στὸν Ἀλῆ — μᾶς παρακινοῦν εἰς ἐνδοξον καὶ ἐλεύθερον θάνατον καὶ ὄχι ποτὲ εἰς ἄτιμον καὶ τυραννικὸν ζυγόν». Τὸν ἥρωισμό τῆς Πάργας ἐξύμνησε μὲ λαμπεροὺς στίχους τὸ δημοτικὸ τραγοῦγι. «Ἐγινε, γράφει ὁ Ἡπειρώτης λογοτέχνης Κραψίτης, ὁ φιλόξενος τόπος περίφημων Ἀρματωλῶν καὶ Κλεφτῶν καὶ ἡ φοδερὴ πυριτιδαποθήκη γιὰ τὴν ὑπονόμευσι τῆς Τουρκίας. Ὑπῆρξε τὸ Ἑλληνικὸ προπύργιο σὲ χρόνια πού ὅλα «τὰ ἔδερνε ἡ σκλαβιά», καὶ μὲ ἀθάνατα ἔργα προετοίμασε τὴν ἀνάστασι τοῦ Γένους. Βροντοφώνουσε πῶς ἐδῶ ζῇ ἡ Ἑλλάδα. Κάθε ντουφεκιὰ Παργينوῦ ἔχυνε τὴν φλόγα γιὰ μιὰν

ἀφύπνισι ὅλων τῶν σκλαβωμένων». Τὴν ὀλόλαμπρη δόξα τῆς Πάργας ἐσκίασε, στὶς 4 Ἀπριλίου τοῦ 1819, ἡ προκήρυξι τοῦ ἀρμοστή Μαιτλάνδου, πού ἔδινε διαταγὴ στοὺς Παργινούς νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν πατρίδα τους, διότι οἱ Ἀγγλοὶ τὴν πούλησαν στοὺς Τούρκους. Ὁ Κραψίτης γράφει: «Ἐνας λαὸς πού ὕψωσε τὴν λεβεντιά καὶ τὴν φιλοπατρία σὲ ἀθάνατα σύμβολα πουλιέται ἀπὸ Ἀγγλους. Ἐνας λαὸς πού περπάτησε σὲ βουνοκορφὲς μὲ τὴν ὀλόλαμπρη θεὰ τῆς λευτεριάς κι ἔγραψε σελίδες ἀμάραντης δόξας». Οἱ Παργινοὶ παίρνουν τὰ δισκοπότηρα καὶ τὴν ἁγία στάκτη ἀπὸ τὰ κόκκαλα τῶν προγόνων τους, πού ξεθάβουν ἀπὸ τὰ μνήματα, καὶ φεύγουν. Φιλοῦν μὲ πάθος τὴν γῆ πού πότισαν μὲ αἷμα καὶ δάκρυ, καὶ μὲ σφιγμένη τὴν καρδιά ἀποχαιρετοῦν τοὺς ἀσημένιους ἐλαιῶνες καὶ τοὺς ὀλάνθιστους κήπου τῆς ἀγαπημένης τους πατρίδας...

Ἐπρεπε ν' ἀνατείλῃ τὸ 1913 γιὰ νὰ ρίξῃ στὸν μαρτυρικὸ αὐτὸ τόπο ἡ Δόξα τὴν ρόδινην ἐσθῆτα τῆς καὶ νὰ χαμογελάσῃ στὸν ἀπέραντο ἀσημένιο ἐλαιῶνα τῆς.

ΠΑΝ. ΚΥΡΟΥΣΗΣ

Καθηγητὴς Γυμνασ. Θηῶν

★ ★

ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΕΣ

Ἡ ζωὴ μας μὲ χαρὰ γοργοκυλάει μὲς στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου πού διαβαίνει κι ὁ καθένας μας τὸν ἄλλονε βοηθάει μὲ συμπόνια, ἂν δυστυχιὰ τοῦ συν-τυχαίνει.

Τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἀδύνατους στὸν κόσμον εἶναι χρέος μας μ' ἀγάπη νὰ κοιτάμε καὶ σ' ἀρρώστους ν' ἀπαλύνουμε τὸν πόνο.

Τὴ χαρὰ, τὴν παρηγόρια νὰ σκορπάμε.

Ὁ Σταυρὸς μᾶς δίνει δύναμι, βοήθεια νὰ συντρίχωμε σὰν ἄλλοι Σαμαρείτες μὲ τὸ λόγο, μὲ τὰ ἔργα, τὴν ἀλήθεια γιὰτὶ εἴμαστε μικροὶ Ἐρυθροσταυρίτες.

ΚΩΝ. ΜΑΜΑΛΟΣ

Διδάσκαλος Σινιῶν Β' Κερκύρας

ΑΝΟΙΞΙ

* Ανοιξιάτικο μύρο εύδιαζει παν-
(του.
Προβατάκια βοσκούνε στις πλαγιές
(του βουνού.

*

Ποταμάκι κυλάει τὰ καθάρια νερά,
τ' αεράκι στὴ φτέρη λόγια λέει
(τρυφερά.

*

Πλουμιστὲς πεταλούδες πέρα - δώ-
(θε πετούν
κι ἀπὸ μύρια λουλούδια χυμὸ πλοῦν
(σιο ρουφούν.

*

Λουλουδένιο φουστάνι ἔχει τώρα ὅλη
(ἡ γῆ
καὶ στὸν Πλάστη τὰ χεῖλη λὲν θερ-
(μὴ προσευχί.

ΑΘΗΝΑ·Ι·Σ ΜΑΥΡΙΚΑΚΗ
Καθηγήτρια

ΤΙ ΘΑ ΓΙΝΩ ΟΤΑΝ ΜΕΓΑΛΩΣΩ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ

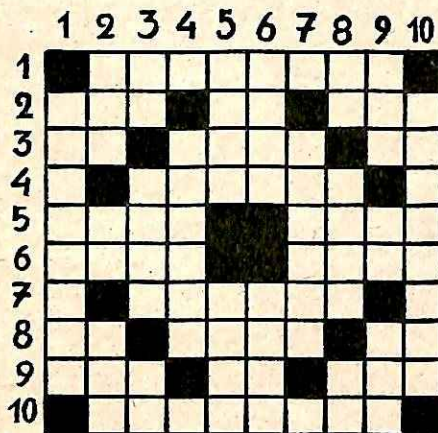
Όλοι οἱ ἄνθρωποι ἀσχολοῦνται μὲ
μιά δουλειά. Όλες οἱ δουλειές εἶναι
εὐλογημένες ἀπὸ τὸ Χριστό. Γιὰ
νὰ κάνη κανεὶς μιὰ δουλειὰ πρέ-
πει νὰ περάσῃ τὸ γυμνάσιο, τὸ
Πανεπιστήμιο ἢ τὸ Πολυτεχνεῖο.
Γιὰ νὰ περάσῃ τὸ Γυμνάσιο καὶ
τὸ Πολυτεχνεῖο πρέπει νὰ μελετᾷ.
Όπως καὶ οἱ μεγαλύτεροι ἀσχο-
λοῦνται μὲ μία δουλειά, ἔτσι καὶ
ἐμεῖς ἀσχολούμεθα μὲ τὸ σχολεῖο.
Όταν περάσῃ τὸ Δημοτικὸ, τὸ Γυ-
μνάσιο καὶ τὸ Πολυτεχνεῖο, ἀπο-
φάσισα νὰ γίνω ἀρχιτέκτων. Θέ-
λω νὰ γίνω ἀρχιτέκτων ἐπειδὴ μοῦ
ἀρέσει νὰ ὁμορφαίνω τὴν Ἑλλάδα
μας. Ἀσφαλῶς αὐτὴν τὴν δουλειὰ
θὰ τὴν μάθω στὸ Πολυτεχνεῖο. Ἀ-
μα ὁμως δὲν μελετῶ, δὲν θὰ μπορῶ
νὰ τὴν μάθω. Τὴν δουλειὰ αὐτὴ
τὴν σκεπτόμουν ἀπὸ πρὶο μικρὴ ἡ-
λικία.

Ό,τι μάθη κανεὶς πρέπει νὰ
τὸ μάθῃ καλά, καὶ νὰ τὸ αἰσθάνε-
ται. Ἔτσι καὶ ἐγὼ ἀποφάσισα νὰ
γίνω ἀρχιτέκτων, ἐπειδὴ αἰσθά-
νομαι τὴν ἀνάγκη γι' αὐτό.

ΟΜΗΡΟΣ Ε. ΚΟΡΑΚΙΑΝΙΤΗΣ
Β' τάξ. Δημοτ. Ἐρασμ. Ἑλληνο-
γερμανικῆς Σχολῆς

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΩΣ:

1. Νομὸς τῆς Πελοποννήσου.
2. Πρόθεσις — Μισὸς ρῦαξ —
Νότα.
3. Αἰγυπτιακὴ θεότης — Ὑποδι-
αίρεσις ἔτους (αἰτ.) — Νότα.
4. Ἀριθμὸς 20 κατὰ τὴν ἑλληνι-
κὴν γραφὴν — Παρὰ λίγο με-
σημέρι — Ἡ καλύτερα ποιό-
της.
5. Ἀρχαῖος θεὸς τοῦ Πολέμου —
Προτροπὴ βρέφους πρὸς ὕπνον
(ἀντ.).
6. Μονὰς δυνάμεως — Τὸ γόνα-
τον (καθαρεύουσα).

Ἐξυπνα καὶ κουτὰ

Ο ΚΑΦΕΣ

— Όταν πίνω καφέ τὸ βράδυ,
δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ.
— Σὲ μένα συμβαίνει τὸ ἀντίθε-
το: Όταν κοιμηθῶ... δὲν μπορῶ νὰ
πιῶ καφέ.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

Ὁ Καθηγητὴς στὸ μαθητὴ:
— Βλέπω ὅτι ἡ ἐρώτησίς μου σ'
ἔβαλε σὲ ἀμηχανία!
— Ὁχι ἡ ἐρώτησις, κ. Καθηγη-
τά, λέει ὁ μαθητὴς. Ἀλλὰ ἡ ἀπάν-
τησις.

ΕΜ. ΜΕΤΑΞΑΚΗΣ
Γυμν. Περάματος Ρεθύμνης

7. Τὸ 9ο γράμμα τῆς ἀλφαβήτου
— Ἀμεικτος, ἀνόθευτος — Δη-
λοῖ τὸν κύριον.
8. Τὰς ὁποίας, στὴν καθαρεύου-
σα — Γενικὴ ἀριθμητικὴ —
Μονὰς Ἀντιστάσεως (ἀντι-
στρώφως).
9. Σῆμα κινδύνου — Ὑποθετικὸς
σύνδεσμος — Προσωπικὴ Ἀν-
τωνυμία.
10. Ὁχι χονδρικῶς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΕΤΟΥΣΗΣ
Α' Γυμν. Ἀρρ. Ἡρακλείου

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΗΤΕ ΟΤΙ:

- 1) Πρέπει νὰ μᾶς ἐπιστραφοῦν τὸ τα-
χύτερον: τὸ Γενικὸν δελτίον ἐγγραφῆς
τοῦ Σχολείου εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.Ν. ὡς καὶ
αἱ καταστάσεις ἐγγραφῆς Ἐρυθροσταυ-
ριτῶν.
- 2) Ἀποσταλοῦν ἐγκαίρως διὰ τῶν
κ.κ. Ἐπιθεωρητῶν τὰ ὀνοματεπώνυμα
τῶν καλυτέρων Ἐρυθροσταυριτῶν δι'
ἕκαστον τῶν προκηρυχθέντων βραβείων
καὶ αἱ Ἐκθέσεις συμμετοχῆς εἰς τὸν
προκηρυχθέντα διαγωνισμόν σχολ. ἔ-
τους 1973-1974, περὶ ὧν σχετικὴ δη-
μοσίευσις εἰς τὸ τεύχος μηνὸς Δεκεμ-
βρίου 1973 σελὶς 20.
- 3) Νὰ ἀποσταλοῦν ἀπ' εὐθείας εἰς
τὰ Γραφεῖα μας πρὸ τῆς λήξεως τοῦ
Σχολ. ἔτους, ὅσον τὸ δυνατόν μεγαλύ-
τερος ἀριθμὸς α) Λευκωμάτων σχολ.
ἀλληλογραφίας β) Πινάκων σχολ. τέ-
χνης (ζωγραφικῆς, ὕδατογραφίας, χα-
ρακτικῆς κ.λ.π. (χωρὶς πλαίσιον) καὶ
κατὰ προτίμησιν μεγέθους 0,30 x 0,40
μὲ θέματα ἀπὸ τὴν σχολικὴν ζωὴν καὶ
τὴν Ἐρυθροσταυρικὴν δραστηριότητα) καὶ γ)
Κουκλῶν μὲ ἔθνικὰς ἐνδυμασίας
πρὸς συμμετοχὴν τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. εἰς τὰς
Ἐκθέσεις τῶν Ε.Ε.Σ.Ν. τῶν ἄλλων Χωρῶν.
- 4) Ἐπιστροφὰι φυλλαδίων Περιοδικοῦ
γίνονται δεκταὶ μόνον μέχρι τέλους τοῦ
ἐπομένου μηνός. Δηλ. τεύχη Φεβρουα-
ρίου 1974 θὰ γίνωνται δεκτὰ μόνον
μέχρι τέλους Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους.
- 5) Τὰ ἐμβάσματα διὰ τὸ Περιοδικὸν
νὰ μὴ στέλλωνται προσωπικῶς, ἀλλὰ
ἀπροσώπως: «Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν
Σταυρὸν Νεότητος», ὁδὸς Λυκαβηττοῦ
1, διότι ἄλλως δυσχεραίνεται ἡ εἰσ-
πραξίς.
- 6) Ὑπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μας
μεταλλικὰ σήματα Ε.Ε.Σ.Ν. ἀντὶ 1,50
δρχ. ἕκαστον, τὰ ὁποία στέλλονται
κατόπιν παραγγελίας καὶ ἀποστολῆς
τοῦ ἀντιτίμου.
- 7) Πρέπει νὰ στέλλετε εἰς τὰ Γραφεῖα
μας σύντομον περίληψιν τῆς Ἐρυθρο-
σταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν διὰ νὰ
δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ Περιοδικὸν καὶ νὰ
ἐνημερώσωμεν τὴν Γενεὴν.

Ἡρωϊκὲς ἀγρότισσες τοῦ 1821

ΨΩΜΙ ΚΙ ΕΛΙΕΣ - ΚΑΙ ΛΕΥΤΕΡΙΑ

Τὸ ἥρωϊκὸ φρόνημα καὶ τὴν πίστι-
στὰ ἑλληνικὰ καὶ χριστιανικὰ ιδεώδη
τῆς ἀγροτικῆς τάξεως κατὰ τὴν ἐθνα-
νάστασι τοῦ 1821 τονίζουν στὰ συγ-
γράμματά των οἱ ἱστορικοὶ τοῦ ἱεροῦ
ἀγώνος. Ἀπὸ ἡμερολόγια, ἀπομνημο-
νεύματα, δημοσιεύσεις καὶ διηγήσεις
αὐτοπτῶν μαρτύρων καὶ θεβαιώσεις
τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἐθνεγερσίας
(Κολοκοτρῶν, Καραϊσκάκη κ.λ.π.),
πληροφοροῦμεθα καταπληκτικὰ εἰς ἑ-
θνικὸν μεγαλεῖον ἐπεισόδια μὲ ἥρωες
ἀγρότες καὶ ἀγρότισσες. Στὶς τελευ-
ταῖες ἀνέκει τούτου τὸ ἔθνικὸ μνημόσυ-
νο. Γράφει ὁ Φωτάκος στὰ «Ἀπομνη-
μονεῦματά» του, ὅτι οἱ ἀγρότισσες τῶν
ὄρειων χωριῶν τῆς Ἀρκαδίας γύρω
στὴν Τρίπολι πολὺ ἐδοθήσαν τὸν Κο-
λοκοτρῶν νὰ πάρῃ τούτου τὸ πρῶτο
τούρκικο ὄχυρὸ τοῦ Μωριά. Ἐξύμωσαν
κι ἔψηναν νύκτα τὸ ψωμί, καὶ τὸ ἐκου-
βαλοῦσαν στὸ στρατόπεδο τοῦ Κολο-
κοτρῶν ἀψηφώντας τὸν φόβον τῶν
Τούρκων, παροτρύνοντας τοὺς ἄνδρες
νὰ εἶναι γενναῖοι καὶ κάθε τόσο συμ-
μετέχοντας καὶ οἱ ἴδιες στὸν ἀγῶνα.
Όταν φάνηκεν ἔξω ἀπὸ τὴν Τρίπολι
τὸ ἀσκέρι τοῦ Μουσταφᾶ - μπέη, ποῦ ἔ-
στειλεν ὁ σερασκέρης Χουρσίτ νὰ ἐνι-
σχύσῃ τοὺς πολιορκημένους στὴν Τρί-

πολι Τούρκους, οἱ ἀπόλεμοι ἀγρότες ἐ-
φοδίσθησαν, ἐγκατέλειψαν τὸν Κολοκο-
τρῶν καὶ ἐγύρισαν στὰ χωριά των.
Κακὴν - κακῶς τοὺς ἐδίωξαν ἀπὸ τὰ
σπίτια οἱ ἥρωϊκὲς ἀγρότισσες τῆς Ἀρ-
καδίας: «Πηγαίνετε νὰ πολεμήσετε μὲ
τὸν Γέρο τοὺς Τούρκους καὶ νὰ τοὺς
νικήσετε, ἀλλοιῶτα δὲν σᾶς θέλουμε
στὰ σπίτια γιὰ ἄντρες: ντρεπόμαστε
νάχομε ἄντρες δειλοὺς». Ντροπιασμέ-
νοι οἱ ἄνδρες ἐγύρισαν στὸν Κολοκο-
τρῶν καὶ πιά δὲν τοῦ ἔφυγαν: ἐστάθη-
καν κοντὰ του κι' ἐνίκησαν τοὺς Τούρ-
κους στὸ Βαλτέτσι, στὰ Δολιανὰ κι'
ἄλλοι.

Ἀνάλογον ἐπεισόδιον διηγεῖται ὁ
Γάλλος ὑποπλοίαρχος τῆς φρεγάτας
«Ὁ Κατακτητὴς» Davesies de Pontès
ὅτι τοῦ συνέβη στὸ ἀνέβασμα πρὸς τὸ
Κάστρο τῆς Μήλου μὲ μιὰν ἀγρότισ-
σα. Τὸ ἐπεισόδιον τιμᾷ τὴν ἀγροτικὴ
τάξι τοῦ νησιοῦ, γιὰ τὴν ὁποίαν ἄλλος
μεγάλος γράφει, ὅτι πρέπει νὰ γεννηθῇ
ἕνας Θεόκριτος γιὰ νὰ τραγουδήσῃ τὰ
ἔργα τῆς. Γράφει στὸ ἡμερολόγιό του
τοῦ ὁ Γάλλος ἀξιωματικὸς: «Μήλος 1η
Φεβρουαρίου 1828. Τὴν ὥρα, ποῦ ξε-
κουραζόμαστε ἀπὸ τὸ ἀνέβασμά μας
στὸ Κάστρο τῆς Μήλου, εἶδαμε νὰ πλη-
σιάξῃ πρὸς τὸ μέρος μας μιὰ γυναίκα,

Εἰς δ. Α. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ποῦ κρατοῦσε στὸ ἓνα χέρι ἓνα στα-
μνὶ καὶ στὸ ἄλλο ἓνα κοριτσάκι, ἐνῶ
ἓνα ἄλλο κοριτσάκι ἔτρεχε γύρω τῆς.
Στὸν ὦμον τῆς κράταγε κάτι, ποῦ ὅταν
μᾶς ἐπλησίασεν, εἶδαμε, ὅτι ἦτο ἓνα
τρίτο παιδί, καλὰ φασκιωμένο. Τῆς ἐ-
ζήτησα νὰ μοῦ δώσῃ λίγο νερό. Ἐσθί-
κωσε τὸ σταμνὶ τῆς καὶ μοῦ ἐγενεψε
νὰ πιῶ. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ σύντροφός
μου, ποῦ μιλοῦσεν ἄριστα τὰ νέα ἑλ-
ληνικὰ εἶχεν ἀρχίσει νὰ παίζῃ μὲ τὸ
μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ κοριτσάκια. Ἔτσι
ἀνεπτύχθη μεταξὺ μας μιὰ οἰκειότης.
Όσο τῆς μιλοῦσα, παρατηροῦσα τὴν
ὥραία μορφή τῆς. Τὴν ἐρώτησα, γιὰ
τὴ ζωὴ τους. Μοῦ εἶπεν, ὅτι ὁ ἄνδρας
τῆς ἦτο ἄλλοτε εὐπορος γεωργός, εἶ-
χαν σπίτι καλὸ, ἓνα μεγάλο χωράφι
καὶ ἓνα περιδῶλι καὶ κατάρθωνεν νὰ
ζοῦν πολὺ καλά. Ὡστόσο δὲν ἐδίστα-
σε νὰ τὰ ἐγκαταλείψῃ ὅλα καὶ νὰ
τρέξῃ κοντὰ στοὺς συμπατριῶτες του,
μόλις ἀρχίσεν ὁ πόλεμος τῆς ἀνεξαρ-
τησίας. Οἱ Τούρκοι γιὰ ἀντίποινα, ὅ-
ταν ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ νησί, ἔκαψαν τὴν
κατοικίαν κι' ἐρήμαξαν τὰ κτήματα. Τῶ-
ρα ζοῦν πολὺ πτωχὰ καὶ πρέπει νὰ
ξαναπεράσουν χρόνι, γιὰ νὰ κα-
λυτερεύσῃ ἡ ζωὴ τους. Τὴν ἐρώτησα,
γιὰ νὰ τὴν δοκιμάσω, ἂν, βλέποντας
τὴν πτώχεια, μέσα στὴν ὁποίαν ἐμεγά-
λωναν τὰ παιδιά τῆς, δὲν ἐνοσταλοῦ-
σε τίς χωρὶς στενοχώριες ἡμέρες, ποῦ
ἐπερνοῦσαν τὸν καιρὸ τῆς τουρκικῆς
κατοχῆς. Δὲν ἐπερίμενα ποτέ, ὅτι τὰ
λόγια μου θὰ ἔφερναν τέτοιο ἀποτέλε-
σμα: Ἐσθῆκώθηκεν ἀπότομα, ἄρπαξε
στὰ χέρια τῆς τὸ φασκιωμένο μωρό,
καὶ ρίχνοντάς μου ἓνα δάκρυ γεμάτο
μῖσος καὶ περιφρόνησιν, εἶπε: «Νὰ
ποθοῦμε τὴν ἐποχὴ ποῦ εἴμαστε σκλά-
βοι, στὸ ἔλεος ἐνὸς βαρβάρου, ποῦ
μποροῦσε νὰ μᾶς ἀρπάξῃ τοὺς ἄνδρες
μας, τὰ ἀδελφία μας, τὰ παιδιά μας,
ἐμᾶς τίς ἴδιες; Ὁχι! χίλιες φορὲς κα-
λύτερα νὰ ζῶ μὲ ψωμί κι' ἐλιές καὶ
νὰ νοιώθω πῶς εἰμαι λεύτερη καὶ μᾶνα
ἐλευθέρων παιδιῶν».

Ἐκπληκτος ἔμεινε ὁ ξένος ἐμπρὸς
στὸ ζεῶπασμα τῆς ὀργῆς τῆς ἀγρότισ-
σας τοῦ νησιοῦ, ὅταν τῆς ἐθύμισε τὴν
τουρκικὴ κατοχὴ. Δὲν ἐφαινόταν ὅτι
θὰ εἶχε τόσο, βαθὺ ἐθνικὸν φρόνημα,
τόσην ἀγάπην πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἐλευ-
θερίας μιὰ ἀγράμματη χωριάτισσα ἐ-
νὸς ἑλληνικοῦ νησιοῦ τὸ ἔτος 1828. Γιὰ
μᾶς, ποῦ εἶδαμε τίς Ἡπειρώτισσες τοῦ
1940 νὰ ρίχνωνται στὸν ἀγῶνα ἐναντίον
τοῦ ξένου εἰσβολέως μὲ τὸ ἴδιο φρόνημα,
τὴν ἴδια συγκλονιστικὴν ἀγάπην στὴν πα-
τρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν, τὸ γεγονός
εἶναι εὐκολοεξηγήτο. Ἐγγράμματες ἢ
ἀγράμματες, ἀρχόντισσες ἢ ἀγρότισ-
σες οἱ Ἑλληνίδες, διδάσκονται τὴν ἀ-
γάπην γιὰ τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθε-
ρίαν στὸ ἴδιο ἀπέραντο Σχολεῖο, ποῦ
εἶναι ὅλη ἡ Ἑλλάς. Καὶ μαθαίνουν τὸ
μάθημά των τόσο καλὰ, τόσο ὥραϊα,
ὥστε οἱ ξένοι μένουν καταπληκτοὶ καὶ
θαυμάζουν. Καὶ δημιουργοῦν γιὰ τίς ἐ-
κατοντάδες χιλιάδες τῶν παιδιῶν τῶν
Σχολείων τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος με-
γάλην ὑποχρέωσιν: νὰ τίς μιμηθοῦν
καὶ νὰ τίς φθάσουν καὶ τὸ βραβεῖο θὰ
δοθῇ σ' ὅσους τίς ξεπεράσουν.

Γ. Α. ΚΑΜΑΚΑΡΗΣ
Γυμνασιάρχης

ΡΟΒΥΡΟΣ Ο ΚΑΤΑΚΤΗΤΗΣ

Μυθιστόρημα

«Νά ή ευκαιρία, είχαν ταυτόχρονα συλλογιστή. Μ' ένα πήδημα θα βρεθούμε στο ποτάμι». Τό θεώρησαν εύκολο να ξεφύγουν μια και ξέρανε καλό κολύμπι. Έλαβαν άστραπιαία την απόφασι, εκεί όμως που παίρνανε φόρα, οι ναύτες του Ροβύρου τους μάγκωσαν. Δοκίμασαν ν' αντισταθούν, όμως του κάκου. Καί ξαφνικά πρόβαλε ο μεγάλος μηχανικός και τους είπε περιπαικτικά: «Ακούστε, κύριοι: όταν έχη κανείς την τύχη να ταξιδεύη με τον Ροβύρο τον Κατακτητή, καθώς έσεϊς, πολύ σωστά, με όνομάσατε, δεν επιτρέπεται να τό σκάξει α λά γαλλικά». Κατέβασαν τό κεφάλι και γύρισαν έξαλλοι στην καμπίνα τους.

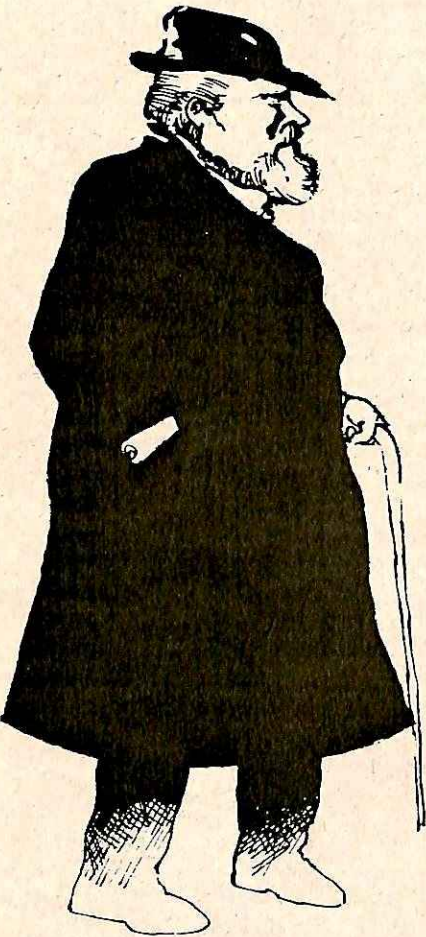
Φτάνοντας στα σύνορα της Περσίας βρέθηκαν μπροστά σ' ένα σύννεφο από άμμο, πούχε σηκωθή έξ αιτίας μιās καταιγίδας απ' αυτές που καταχωνιάζουν καμιά φορά καραβάνια όλόκληρα. Τό αερόπλοιο πήρε μεγάλο ύψος για να μη χαλάσουν οι μηχανές του από την άμμο.

Τό πρωί περνούσαν από την Τεχεράνη με τὰ πλατιά χαντάκια, τὰ πολύχρωμα τείχη και τό μεγάλο παλάτι του Σάχη. Σέ λίγο, αλλάζοντας δρόμο τό «Αλμπατρός», τράβηξε κατά τό βοριά. «Η Κασπία θάλασσα δεν άργησε να φανή. «Ο κυβερνήτης λέει να μείνουμε μερικές ώρες στην Κασπία», είπε στο μάγειρο ο Τούρνερ. — «Έξοχα. Έτσι θά ψαρέψουμε», αποκρίθηκε εκείνος.

Βλέπανε οι δύο αεροστατικοί τό αερόπλοιο να χαμηλώνη, κι όλο την έλευθερία τους όνειρεύονταν. «Εδώ πρέπει να επιχειρήσουμε τὰ πάντα...» είπε ο Έβανς στο Συνετό.

— «Ναί, ναί! Να φύγουμε απ' αυτό τό καταραμένο μαρφετί», απάντησε εκείνος. — «Όμως πρέπει να παραδεχθούμε πως είναι άξιοθαύμαστο». — «Ίσως. Άλλ' άς μην ξεχνάμε πως είναι πιό βαρύ από τον άέρα. Η μηχανή αυτή πρέπει να καταστραφή προτού μās καταστρέψη...».

Ένώ μιλούσαν οι δύο τους προσπαθώντας να βρουν λύσι του προβλήματος που τους άπασχολούσε, της σωτηρίας τους δηλαδή, πρόβαλε ο Φρικολέν. «Ηταν σε κατά-

Ο Ιούλιος Βέρν σε ηλικία 70 ετών.

στασι άπελπιστική. «Εκλαιγε γοερά κι όλο έλεγε: «Θέλω να φύγω. Να με κατεβάσετε άμέσως... Δέ μπορώ. Θά πεθάνω!». Ο Ροβύρος, που πήγε να ιδή τι συμβαίνει, πρόσταξε να τον κλείσουν στην καμπίνα του. Μά εκείνος δεν έπαψε να κλαψουρίζει και να χτυπιέται.

Ηταν καταμεσήμερο. Τό «Αλμπατρός» είχε κατέβη πολύ, μόλις πέντε μέτρα πάνω από τη θάλασσα ταξίδευε. Κάποια καράβια τρέχανε τρομαγμένα μ' όλα τους τὰ πανιά άνοιχτά. «Νά ευκαιρία!» έκανε ο

Έβανς. — «Ναί, μόνο που και να πέσουμε στην Κασπία, δέ θά γλυτώσουμε. Ίδές τη λαστιχένια βάρκα: την έχουν έτοιμη», απάντησε στενάζοντας ο μπάρμπα - Συνετός. Αυτή τη στιγμή ο Τούρνερ είχε καμακώσει ένα μεγάλο ψάρι που έμοιαζε με καρχαρία. «Ηταν όξύρρυγχος. Ξέρετε βέβαια πως από τον όξύρρυγχο βγαίνει τό μαύρο χαβιάρι, που χάρι στον Έλληνα ναυτικό Βαρβάκη — αυτόν που έγινε βαθύπλουτος από τό χαβιάρι κ' έκανε πολλές ευεργεσίες στην πατρίδα του — έγινε γνωστό σ' όλο τον κόσμο. Τό πλήρωμα του «Αλμπατρός» φώναζε «ουρρά!» μόλις τ' άνέβασαν. Άλλά και πολλά άλλα ψάρια πιάστηκαν εκείνη την ήμέρα, λαυράκια, πέστροφες, κυπρίνοι, τόσα που δεν είχαν πιά που να τὰ βάλουν.

Ξαφνικά ξέσπασε καταιγίδα. Έπεσε ένας κεραυνός κοντά στο αερόπλοιο και τό τράνταξε. Σύννεφα πύρινα τό περικυκλώσανε. «Όλοι τὰ χάσανε, εκτός από τό Ροβύρο. «Δύναμι, φώναζε στο μηχανικό, δώσε δύναμι να ύψωθούμε!» — «Αδύνατον, καπετάνιε. Τά ηλεκτρικά ρεύματα κόβονται!»

Ο κίνδυνος ήταν φοβερός. Παραμόνευε ή καταστροφή. «Έμπρός! πρόσταξε ο σοφός μηχανικός. Άς μην ύψωθούμε. Μόνο ν' απομακρυνθούμε από την ηλεκτρική ζώνη. Έμπρός!» Ηταν άτάραχος, λές και κανένα κακό δεν τους άπειλούσε. Τό «Αλμπατρός» είχε κατέβει περυσότερο, μά βρισκότανε πάντα τυλιγμένο μέσα στο πηχτό σύννεφο κι όλόγυρά του ξεσπούσαν άστροπελέκια. Οι έλικες όλο και πιό σιγά γυρίζανε. Τώρα κόντευε ν' άγγίξη τὰ κύματα. Σ' ένα - δύο δευτερόλεπτα να τραβούσε προς τό βυθό! Σάν βέλος τινάχτηκε ο Ροβύρος άρπαζε τους μοχλούς της μηχανής, ταρακούνησε τις συστοιχίες που είχαν άδρανήσει και — ω του θαύματος! — οι έλικες ξαναπήρανε με μιās την ταχύτητά τους, τό πέσιμο σταμάτησε και τό αερόπλοιο ώρμησε με ταχύτητα, φεύγοντας μακριά από την επικίνδυνη ζώνη. Τά ξεμερώματα της έπομένης, 4 Ιουλίου, άποχαιρετούσαν την Κασπία...

11

Είχαν άρχίσει να μπαίνουν στην Εύρώπη. Οι δύο αεροστατικοί είχαν χάσει κάθε έλπίδα σωτηρίας. «Όμως

ο Ροβύρος λογάριάζε πως μπορούσαν να δοκιμάσουν, κατά κάποιον τρόπο, να τό σκάσουν πηδώντας σε κανένα μέρος όμαλό, γι' αυτό κ' είχε αύξήσει την ταχύτητα του «Αλμπατρός». Φυσούσε άπαλός άέρας, αλλά δεν άργησε να πέση. Κοβόταν ή άναπνοή σου από την άπνοια. Καί τότε οι δύο αϊχμάλωτοι κλείστηκαν στην καμπίνα τους και πιάσανε την κουβέντα. «Πρέπει να παραδεχθώτε, κύριε πρόεδρε, πως αυτό τό διαβολομηχανήμα είναι πολύ στερεό, για ν' αντιστέκεται στην καταιγίδα και να ταξιδεύη με τέτοια ταχύτητα», είπε ο Έβανς. — «Έβανς ακόμα λόγος να εξαφανισθώ...», μουρμούρισε ο άδιόρθωτος Συνετός.

Πέρασαν πάνω από τη Μόσχα, την Πετρούπολι, διασχίσανε τη Φινλανδία, τη Σουηδία, τη Νορβηγία. Μέσα σε δέκα ώρες τό «Αλμπατρός» εκάλυψε δύο χιλιάδες χιλιόμετρα. Θαρrouσε ότι καμιά δύναμι δέ μπορούσε να δυσκολέψη την πορεία του. Λές κ' ήταν ένα μετέωρο που με άστρονομικήν ακρίβεια έφερνε βόλτα τη γή...

Ο Συνετός κι ο Έβανς, αντί να θαυμάζουν τὰ εξαίσια τοπία που περνούσαν, όλο και για τον τρόπο που θά μπορούσαν να δραπετεύσουν συζητούσαν. Σκέφθηκαν να μιμηθούν τους ναυαγούς που στέλνουνε μηνύματα μ' ένα χαρτί κλεισμένο σε καλοσφραγισμένη μποτίλια. Μά ή μποτίλια θά έσπαζε ή σε κανένα βράχο ή σε κανένα ανθρώπινο κεφάλι. Κι όλάξαινα ο Συνετός θυμήθηκε την ταμπακίερα του, που ήταν από αλουμίνιο. Άν, άφοϋ γράφανε λίγα λόγια, την πετούσαν με τρόπο στο κέντρο καμιάς πολιτείας, ίσως να πεφτε στα χέρια της άστυνομίας και τότε όλος ο κόσμος θά μάθαινε πως στο αερόπλοιο του Ροβύρου βρίσκονταν οι δύο μεγάλες προσωπικότητες της Άμερικής. Ο Έβανς ένθουσιάστηκε από την ιδέα. «Έγραψε σ' ένα χαρτί μιὰ σημείωσι σχετική με την αϊχμαλωσία τους και έπρόσθεσε πως όποιος θάβρισκε την ταμπακίερα θά έκανε τό θεάρεστο έργο να είδοποιήση άμέσως τη Λέσχη Γουέντον, βέβαιος ότι ή άμοιβή του θά ήτανε γενναία.

Ηταν μεσάνυχτα όταν πλησίαζαν στο Παρίσι. Ο Ροβύρος, που πολύ επιθυμούσε να τό καμαρώση, πρόσταξε να χαμηλώση τό αερόπλοιο. Βγήκε από την καμπίνα του και, τριγυρισμένος από τό πλήρω-

μα, στάθηκε στο κατάστρωμα για ν' άνασάνη, ύστερα από ένα τόσο κουραστικό ταξίδι. Σάν ένας φανταστικός σκαρβαίος άρμένιζε τό «Αλμπατρός» πάνω από τὰ μεγάλα βουλεβάρτα, τριάντα μόλις μέτρα πιό ψηλά, με άναμμένα όλα τὰ φώτα του. Ο Τούρνερ έσάλπιζε μ' όλη του τη δύναμι. Οι παριζιάνοι είχαν σηκώσει τὰ μάτια και παρακολουθούσαν κατάπληκτοι τις άργες κινήσεις αυτής της παράξενης μηχανής. «Ευκαιρία!», ψιθύρισε ο Έβανς στ' αυτό του Συνετού. Δέ χρειαζότανε να του τό πη. Έσκυψε από τό παραπέτο ο Πρόεδρος, άνοιξε τό χέρι του κι άφησε να πέση ή ταμπακίερα, τη στιγμή που ζητωκραύγαζε έξαλλα τό πλήθος και χειροκροτούσε ζωηρά. Δυο δευτερόλεπτα άργότερα, ύστερα από διαταγή του Ροβύρου, τό αερόπλοιο έπαιρνε ύψος. Άξαφνα σβήσανε τὰ φανάρια του, ενώ συνεχιζόταν ή πορεία με ταχύτητα διακοσίων χιλιομέτρων την ώρα. Τά χαράματα περνούσε πάνω από την Προβηγία και στις έννέα τό πρωί βρισκότανε στη Ρώμη. Δυο ώρες άργότερα τό μυστηριώδες έναεριο τέρας ταξίδευε πάνω από τους καπνούς του Βεζούβιου. Διασχίζοντας τη Μεσόγειο λοξά, παρουσιάζονταν κιόλα τό μεσημέρι στην Τύνιδα! Έστερα από την Άμερική λοιπόν ή Άσία, ύστερα απ' αυτήν ή Εύρώπη και τώρα, να, πάνω από τη μαύρην «Ηπειρο, την Άφρική!

Άλλ' άς δούμε τι άπόγινε ή ταμπακίερα. Αυτή έπεσε στην κεντρικώτατη οδό Ριβολί, ακριβώς άπέναντι από τον αριθμό 210. Βρέθηκε την άλλη μέρα από μιὰ τίμια όδοκαθαρίστρια, που πήγε και την παρέδωσε άμέσως στην άστυνομία, «Όταν την άνοιξε με μεγάλη προσοχή ο διευθυντής — γιατί φοβότανε πως μπορούσε να ήτανε καμιά έκρηκτική συσκευή — άφοϋ πρώτα φτερνίστηκε γιατί δεν είχε φύγει ή μυρωδιά του ταμπακού, διάβασε τὰ έξής: «Ο μπάρμπα - Συνετός κι ο Φίλ Έβανς, Πρόεδρος και Γενικός Γραμματέας της γνωστής Λέσχης Γουέντον της Φιλαδέλφειας, είναι αϊχμάλωτοι του μηχανικού Ροβύρου και βρίσκονται στο αερόπλοιο του «Αλμπατρός». Παρακαλούν να είδοποιήσετε τό συντομώτερο τους οικείους και τους φίλους τους».

Όταν έμαθε ο κόσμος από τον Τύπο την είδησι έμεινε κατάπλη-

κτος. Έλάχιστοι ήταν ός τότε εκείνοι που πιστεύανε πως ήταν δυνατόν να πετάη μιὰ μηχανή βαρύτερη από τον άέρα, και πολλοί λιγώτεροι όσοι θά μπορούσαν να παραδεχθούν ότι αυτό τό μυστηριώδες μετέωρο, που ξάφνιαζε τους ανθρώπους με τό πέταγμά του και με τὰ άκατανόητα σαλπίσματα, έκανε έναν τεράστιο κύκλο κι από την Φιλαδέλφεια βρέθηκε στην πρωτεύουσα της Γαλλίας σ' ένα άπίστευτα μικρό, καθώς έτόνιζαν οι έφημερίδες, χρονικό διάστημα. Ηταν ένα από τὰ πιό συνταρακτικά γεγονότα της έποχής. Όμως οι είδικοί, οι άστρονόμοι, οι μηχανικοί, οι γεωγράφοι κι όλοι οι άλλοι που ένδιαφέρονταν για την πρόοδο της τεχνολογίας, και που είχαν ένδοιασμούς για την ύλοποίησι του όνειρου που έστοίχισε στον Ίκαρο τη ζωή του, ικανοποιήθηκαν. Ήσυχασαν κ' οι αισιόδοξοι σοφοί που είχαν την πεποίθησι πως ό,τι ήταν άδύνατον θά επιτύχη τό ελαφρότερο από τον άέρα αερόστατο θά τό κατάρθωνε σύντομα τό αερόπλοιο με τις βαρειές σιδερένιες μηχανές. Τ' όνομα του Ροβύρου, αντί να σπιλωθή καθώς έπίστευαν οι αεροστατικοί της Φιλαδέλφειας, έλαμψε σαν άστρο τεράστιο και μόνον ένα σημείο της συμπεριφοράς του άνησυχούσε αυτούς που τον εθαύμαζαν: Τό γιατί κρατούσε αϊχμαλώτους δυο φιλήσυχους πολίτες της Άμερικής...

Διασκευή Σ. Π.

Σχέδ. Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΑΗ (Συνεχίζεται)

ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ

Πολλά είναι τὰ θύματα, κυρίως μεταξύ τών παιδιών, τὰ όποία, από άγνοια του σοβαροτάτου κινδύνου, περιεργάζονται έγκαταλελειμμένα πολεμοφόδια (χειροβομβίδες, νάρκες, κ.λ.π.). Γι' αυτό τονίζουμε και πάλιν ότι δεν πρέπει να περιεργάζονται τέτοια άντικείμενα, ούτε ν' αφήνουν άλλους να τὰ πλησιάζουν, αλλά μόλις τὰ άντικρύζουν, να είδοποιούν άμέσως την πλησιεστέραν άστυνομικήν ή στρατιωτικήν Αρχήν.

ΕΚΤΑΚΤΟΙ ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

Γ. ΑΘΑΝΑΣ : 'Ακαδημαϊκός
Γ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ : Καθηγητής τής
Παντείου 'Αν. Σχ. 'Επιστημών
Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ : 'Ακαδη-
μαϊκός
Β. ΚΟΥΡΙΑΣ : Καθηγητής Πανεπιστη-
μίου 'Αθηνών
Γ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ : Γεν. Διευθυντής
'Υπουργ. Πολιτισμού και 'Επιστημών

ΟΡ. ΛΟΥΓΙΔΗΣ : 'Ομότ. Καθηγητής
Πανεπιστημίου 'Αθηνών
Μ. ΤΟΜΠΡΟΣ : 'Ακαδημαϊκός
Θ. ΠΕΤΣΑΛΗΣ - ΔΙΟΜΗΔΗΣ : 'Εθνι-
κόν 'Αριστεϊόν Γραμμάτων και Τεχνών
Μ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ : 'Ακαδημαϊ-
κός
Ι. ΧΑΡΑΜΗΣ : 'Ακαδημαϊκός
ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ : 'Ακαδημαϊκός

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

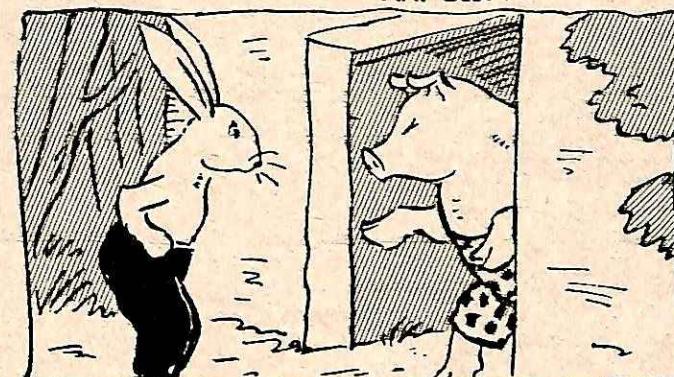
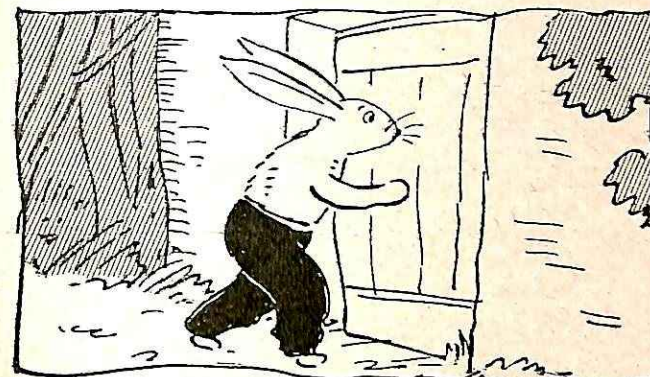
CONTENTS

Σελίς	
1	A.B. : 'Ο Διονύσιος Σολωμός.
2	Κ. ΠΑΛΑΜΑ : Οὐρανός.
2	Σ. ΜΕΛΑ : Τὸ φάντασμα.
3	ΠΑΛΑΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ : 'Αστρονομικά.
4	Σ. ΛΑΓΓΕΡΛΕΦ : 'Αγγραφον (Διασκευή Σ. ΠΑΝΑΓΙΩ- ΤΟΠΟΥΛΟΥ).
5	Τ. ΛΑΠΠΑ : 'Ιστορικά ἀνέκδοτα.
6	Σ.Π. : 'Η φιλανθρωπία (Διασκευή).
6	Π. ΝΙΡΒΑΝΑ : Λόγοι κι ἀντίλογοι.
7	Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ : Τὸ θυμωμένο καράβι.
7	Α. ΠΑΛΛΗ : Κανάρης.
7	Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ : Στὴ σημαία μας.
7	Θ.Β. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : «Μὴ θησαυρίζετε».
8	Α. ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ : 'Απὸ τὸν ἀγροτικὸ βίον τῶν 'Ελλή- νων κατὰ τὸ '21.
10	Α. ΒΑΡΕΛΛΑ : Δύο ἀναμνηστικὰ δεκάδραχμα.
11	Α. ΤΟΛΣΤΟΙ : Μία παραβολὴ (Διασκευή ΣΠΥΡ.).
12	Σ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ : 'Η πέτρινη καρδιά κ' ἡ τρυφερὴ (Διασκευή).
13	Ν. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ : 'Η προσαρμογὴ τῶν ζώων στὴ ζωὴ τῆς ἐρήμου.
14	Σ. ΠΑΝ. : 'Η πληρωμὴ τῆς πονηριᾶς (Διασκευή).
14	Π. : Πόσο ἐργάζεται μιὰ μέλισσα.
14	ΠΑΝ. : Ρόδα, κρίνα, μενεξέδες.
15	Κ. ΣΦΑΕΛΛΟΥ : Γράμμα ἀπὸ ἕνα γατί.
16	Μ. ΠΡΩΤΟΓΕΡΙΔΗ : 'Η ἱστορία τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰκονο- γραφημένη.
18	ΑἴΓΝΩΣΤΟΥ : Οἱ τρεῖς νεράιδες (Διασκευή Σ. ΠΑΝ.).
18	ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ : 'Απὸ τὴν δραστηριότητα τοῦ Διεθνoῦς 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.
20	ΚΙΝΗΣΙΣ — ΔΡΑΣΙΣ Ε.Ε.Σ. καὶ Ε.Ε.Σ.Ν.
20	ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΙΝ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν. (Εἰ- κόνας).
24	ΒΩΤΤΗ : 'Εμμετρὲς συμβουλές.
25	ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ.
26	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ.
28	Γ.Δ. ΚΑΜΑΚΑΡΗ : 'Ψωμί κ' ἐλιές, καὶ λευτεριά.
29	Ι. ΒΕΡΝ : Ροβῦρος ὁ Κατακτητής.
30	Ζ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ — Α.Β. — Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟ- ΠΟΥΛΟΥ : Στίχοι — Μουσικὴ στὰ ἐσώφυλλα.

Page	
1	A.B. : Dionysios Solomos.
2	K. PALAMAS : Sky.
2	S. MELAS : The Phantom.
3	OLD COLLABORATOR : Astronomy.
4	S. LAGERLÖF : Traditions (Adapted by S. PANA- GHIOTOPOULOS).
5	T. LAPPA : Historic Anecdotes.
6	S.P. : The Charity (Adaptation).
6	P. NIRVANAS : Speeches and Contradictions.
7	Z. PAPANTONIOU : The Angry Ship.
7	A. PALLIS : Canaris.
7	S. SPERANTSAS : To Our Flag.
7	TH.B. CONSTANTINOU : «Lay not up for yourselves treasures upon Earth».
8	A. CARANTONIS : From the agricultural life of Greeks in 1821.
10	A. VARELLA : Two Memorial Coins of Ten Dra- chmas.
11	L. TOLSTOY : A Parable (Adapted by SPYR.).
12	S. PANAGHIOTOPOULOS : The Cruel and the Ten- der Heart (Adaptation).
13	N. DIMITROCALLIS : The adaptation of Animals in the Life of Desert.
14	S. PAN. : The Reward of Slyness (Adaptation).
14	P. : How much a Bee Works.
14	PAN. : Roses, Lilies, Violets.
15	K. SFAELLOS : A letter from a kitten.
16	M. PROTOGERIDIS : The Illustrated History of the H.R.C.
18	UNKNOWN : The three Fairies (Adapted by PAN.).
18	EDITORIAL : From the Activities of the Internati- onal Red Cross.
20	H.R.C. and H.J.R.C. : Movement — Activities FROM THE ACTIVITIES OF THE H.J.R.C. (Pi- ctures).
24	VOTTIS : Advice in verses.
25	READERS' COLLABORATION.
26	PUZZLES.
28	G.D. KAMAKARI : Bread, Olives and Liberty.
29	J. VERN : Robur the Conqueror.
30	Z. PAPANTONIOU — A.B. — A. PANAGHIOTOPOU- LOS : Verses — Music Inner Covers.

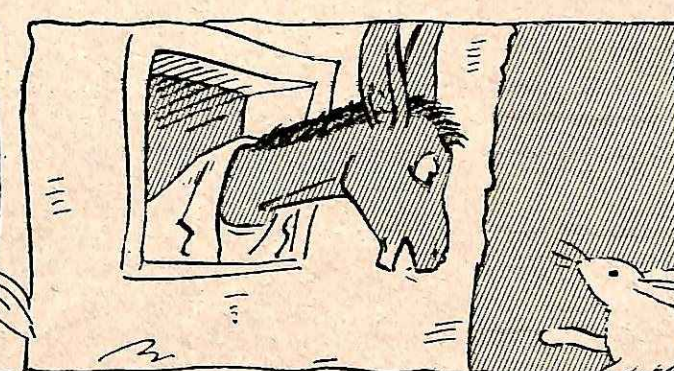
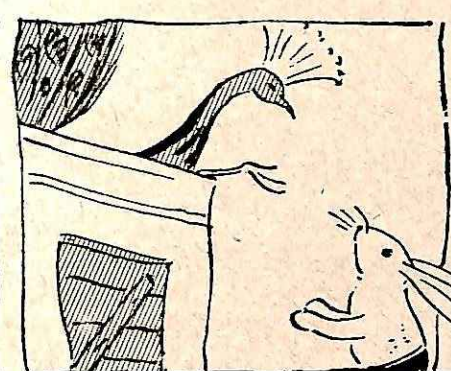
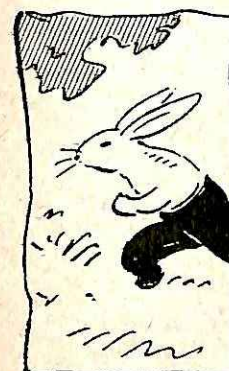
Ο ΛΑΓΟΣ ΚΑΙ Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ

Τοῦ ἐκλιπόντος συνεργάτου μας
ΑΝ. ΒΩΤΤΗ

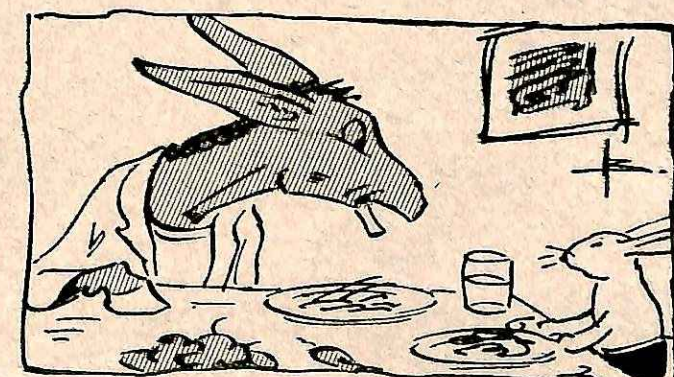
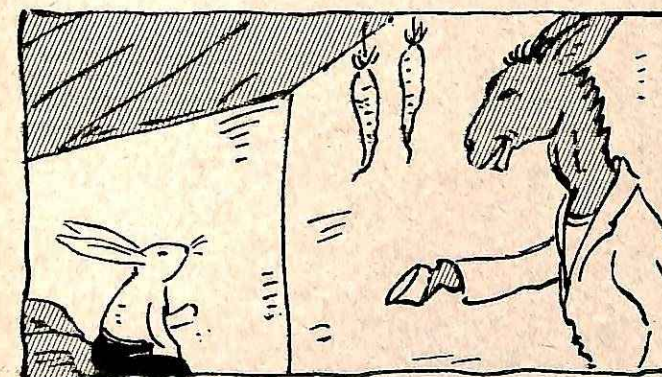
Ὁ λαγουδάκος τουφεκίης, ἄκουσε κάποια μέρα
καὶ κυνηγοὶ κατάλαβε πὼς κυνηγοῦν πιδὲ πέρα.
Ἦταν μακριὰ τὸ σπίτι του. Γι' αὐτὸ τρεχάλα πάει
στοῦ γουρουνάκου τὴ φωλιά, καὶ δισαπτικός χτυπάει.

—'Ε, γουρουνάκο, ξεφωνᾷ, κρύψε μ' ἐδῶ γιὰ λίγο.
Στὸ δάσος εἶναι κυνηγοὶ καὶ πὼς νὰ τοὺς ξεφύγω.
—Θὰ σ' ἐκρυβα, τοῦ εἶπ' αὐτός, ἀλλ' ὁμως τόση θέσι
δὲν ἔχει τὸ σπιτάκι μου καὶ πὼς θὰ σὲ χωρέση.

—Ὅμως ἐγὼ πέντε φορές σ' ἔχω γλυτώσει ὡς τώρα,
εἶπ' ὁ λαγός. Μ' ἀφοῦ δὲ θές,φεύγω.Καὶ παίρνει φόρα.
Χτυπάει καὶ στοῦ παγωνιοῦ. —Κυρὰ Παγώνα, γειά σου,
Στὸ δάσος ἦρθαν κυνηγοί. Κρύψε με στὴ φωλιά σου.

Ἀλλὰ κι αὐτὴ «τὸ σπίτι μου θέσι, τοῦ λέει, δὲν ἔχει».
Καὶ φεύγει πάλι ὁ λαγός καὶ πιά στὴν τύχη τρέχει.
Σὲ σπίτι ἀγνωστο χτυπᾷ. Κι ὁ γαῖδαρέλος γέρνει,
τὸν βλέπει ἀπ' τὸ παράθυρο καὶ μέσ' εὐθύς τὸν παίρνει.

—Κάτσε, τοῦ λέει, ὅσο θές, ἀγαπητὲ λαγέ μου.
Καὶ ὁ λαγός: Νᾶσαι καλά. Μ' ἀλλοίμονο, ποτέ μου
δὲν πίστευα δυὸ φίλοι μου τὴν πόρτα νὰ μοῦ κλείσουν,
καὶ σὺ εὐθύς νὰ μὲ δεχτῆς, ποῦ ἀγνωστος μοῦ ἦσουν.

Κι ὁ μπάμπι-γαῖδαρέλος μας,τ'αὐτάκια του κουνών-
τας τοῦ λέει πικρογελώντας:
—Πολλοὶ γιὰ φίλοι φαίνονται, μ' ἀληθινοὶ εἶναι λίγοι.
Κι ἄλλοι σ' αὐτόν, ποῦ ἀλόγιστα μὲ ψευτοφίλους σμίγει

Ὁ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ εἶναι ἡ μόνη μεγάλη ιδέα ποὺ γιὰ τὴ διάδοσί της
δὲν ἐχύθη σταγόνα αἵματος.

Ἐνισχύσατε τὸ Ἔργο τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

**καρῆτε τῶρα τὸ ταξίδι
στὴν Ἀμερικὴ μὲ τὸ νέο μας**

**BOEING 747-200 B
JUMBO JET**

**ΑΘΗΝΑΙ-ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ
ΑΝΕΥ ΣΤΑΘΜΟΥ**

- Είναι τὸ μόνο BOEING 747-200B πού συνδέει τὴν ΑΘΗΝΑ μὲ τὴ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ κατ' εὐθείαν, χωρὶς ἐνδιάμεσο σταθμό.
- Είναι τὸ πῶς σύγχρονο καὶ τεχνικῶς τελειότερο ἀεροσκάφος, τὸ ἰσχυρότερο τῆς οἰκογενείας τῶν 747, μὲ κινητῆρες JT9D-7A.
- Τὸ νέο μας BOEING 747-200B προσφέρει τὶς πῶς σύγχρονες ἀνέσεις, εὐρυχωρία καὶ πολυτέλεια στοὺς 389 ἐπιβάτες του.
- Χαρῆτε λοιπὸν καὶ σεῖς ἓνα ἀξέχαστο ταξίδι στὴν Ἀμερικὴ μὲ τὸ γιγαντιαῖο μας JUMBO-JET.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Γιὰ περισσότερες πληροφορίες ἀπευθυνθῆτε στὸν Ταξιδιωτικὸ σας Πράκτορα ἢ στὴν «ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ»
